

جعفر قنادباشی در گفت‌وگو با صبح صادق مطرح کرد

نقش اول منطقه

عید غدیر خم عید ولایت و امامت بر همگان مبارک باد

هفته‌نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و یکم | شماره ۱۰۵۵ | دوشنبه ۲۷ تیر ۱۴۰۱ | ۱۸ ذی‌الحجه ۱۴۴۳ | ۱۸ جولای ۲۰۲۲ | ۱۶ صفحه

دکتریدالله جوانی

۲

نظام ولایی در غدیر ریشه دارد

سر مقاله

مهدی خرسند

۳

میز اصلی منطقه

دیدگاه

مصطفی قربانی

۳

تقویت ظرفیت‌های داخلی

دیدگاه

سفر بی‌دست‌آورد / پیوست صبح صادق برای سفر جو بایدن به غرب آسیا

بازگشت

با دست‌ان‌خالی

چرا بایدن برای ایران
خط و نشان می‌کشد؟من اینجا چکار می‌کنم؟
نمایش دروغین

۱۵

پاسدار

سردار شکارچی خطاب به جو بایدن و سران تلاویو

دچار توهم شده‌اید

۳

دیدگاه

یک رژیم
و دو شکست

سر مقاله

نظام ولایی
در غدیر ریشه دارد

دکتر یدالله جوانی

مدیر مسئول

انکار ولایت و نظام ولایی، انکار غدیر و نادیده انگاشتن یکی از مهم‌ترین رویدادهای الهام‌بخش، سرنوشت‌ساز و تعیین‌کننده اسلامی است. در این روز پیامبر عظیم‌الشان اسلام، به امر خداوند متعال، موضوع ولایت و سرپرستی مسلمانان را برای دوران پس از خود تارویز قیامت، تشریح کرده و راه نجات و سعادت بشر را مشخص کردند. راه سعادت، راه نجات و راه فلاح و رستگاری، همان راهی است که در روز غدیر پیامبر اسلام به امر الهی برای مسلمانان ترسیم کردند.

بعد از واقعه غدیر بود که آیه شریفه «الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَ اَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَ رَضِيْتُ لَكُمْ الْاِسْلَامَ دِينًا» نازل شد. حقیقت غدیر، حقیقت ولایت و امامت و اعلام و تشریح آن از سوی پیامبر (ص) به امر الهی است. «ولایت» بزرگ‌ترین نعمت الهی و عامل اصلی برای هدایت انسان‌ها تا روز قیامت است. حقیقت غدیر و ماهیت غدیر، مربوط به سیاست، حکومت و چگونگی اداره جامعه اسلامی، در دوران پس از پیامبر (ص) است.

پیامبر در زمان حیات پریرکت خود، به امر الهی تشکیل حکومت داد و رهبری مسلمانان را بر عهده گرفت. با رحلت پیامبر خدا که یک امر قطعی و حتمی خواهد بود؛ چه کسی صلاحیت و شایستگی رهبری جامعه اسلامی را دارد؟ چه کسی حق ولایت و امامت بر مسلمانان را دارد؟ آیا این امر به خود مسلمانان واگذار شده است یا به گونه‌ای دیگر خواهد بود؟ غدیر به این پرسش پاسخی صریح و شفاف داد و تارویز قیامت، چگونگی اداره جامعه اسلامی را تعیین تکلیف کرد. بنابراین با تأمل در آیات نازل شده در دو مقطع قبل و بعد از واقعه غدیر و همچنین با تأمل در خطبه پیامبر در روز غدیر و دیگر رویدادهای این روز بزرگ و از جمله موضوع بیعت گرفتن از مسلمانان برای حضرت علی (ع)، می‌توان با قاطعیت گفت، «ولایت» و «امامت» و موضوع «سیاست» و «حکومت» در اسلام و اندیشه دینی، نقش اساسی، جهت‌دهنده و تعیین‌کننده دارد و هیچ چیز دیگر مانند آن نیست.

این گزاره و ادعا، هم استدلال عقلی مستحکم دارد و هم با استناد به آیات الهی و روایات می‌توان به درستی آن پی برد. امام محمدباقر (ع) در همین خصوص می‌فرماید: «بِنَبِيِّ الْاِسْلَامِ عَلِيِّ خَمْسِ عَلَيَّ الصَّلَاةُ وَ الْزَكَاةُ وَ الصَّلُومُ وَ الْحَيَجُّ وَ الْوَلَايَةُ وَ لَمْ يَنْدَ بِشَيْءٍ كَمَا نُودِيَ بِالْوَلَايَةِ.»

اسلام بر پنج پایه استوار است: نماز، زکات، روزه، حج و ولایت، و بر هیچ چیزی به اندازه ولایت تأکید نشده است. بسیار روشن است که این نظام ولایی، فقط برای عصر حضور امام معصوم (ع) نیست و خداوند تبارک و تعالی، مسلمانان را در عصر غیبت به حال خود رها نکرده یا بلا تکلیف گذاشته است. همانطور که موضوع رهبری و حکومت برای عصر حضور دوره پس از رحلت پیامبر اسلام تعیین تکلیف شده، برای این موضوع در دوره و عصر غیبت امام زمان (روحی فداء) هم تعیین تکلیف شده است. نظام ولایی در دوره غیبت، با ولایت فقیه استمرو پیدا می‌کند. اگر کسی حقیقت ولایت و حقیقت غدیر را بفهمد و درک کند و با اسلامی که در روز غدیر کامل شد آشنا باشد، در حقانیت و درستی نظام سیاسی با محوریت ولایت فقیه در عصر غیبت، هیچ چون و چرایی نخواهد داشت و این عبارت حضرت امام خمینی (ره) را با تمام وجود تصدیق خواهد کرد که فرمودند: «ولایت فقیه تصورش موجب تصدیق است.»

چالش بی‌مرزی و آفت نفوذ و ارتجاع

در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی سعی داشته است خود را مهم‌ترین منتقد رهبری نشان داده و راه اصلی اصلاحات در کشور را در انتقاد از رهبری و عبور از ایشان منحصر کند. سوم آنکه تاج‌زاده در این ایام عملاً میدان‌دار آشوب و بلوا و نافرمانی مدنی شده و برای گسترش تجمعات اعتراضی غیرقانونی و فشار میدانی بر جمهوری اسلامی تلاش کرده است تا از این طریق نظام را به انفعال و عقب‌نشینی و امتیازدهی مجبور کند!

بدون شک، مسیری که تاج‌زاده پس از فتنه سال ۱۳۸۸ برگزیده است، راهی است که او را تمام‌قد در برابر نظام اسلامی و آرمان‌های ملت ایران قرار داده است. دستگیری او پس از فتنه ۸۸ و محبوس بودن هفت ساله وی نیز نتیجه همین افراطی‌گری بود که متأسفانه از آن عبرت نگرفته و بار دیگر بر همین مسیر تأکید ورزید. تاج‌زاده در حالی در ۱۷ تیرماه دستگیر شد که پیش از این چندین مرتبه احضاریه از دادگاه دریافت کرده بود، اما حاضر به حضور در دادگاه نشده بود؛ بنابراین دستگاه قضا مجبور به صدور حکم جلب شده است.

سخن آخر آنکه اصلاح‌طلبان به جای آنکه بر تعصبات جناحی پافشاری کنند، خوب است که در درون اردوگاه خود بازنگری داشته باشند و مرزهای خود را با براندازان و ضدانقلاب تعریف و روشن کنند تا آفت نفوذ و ارتجاع بیش از این دامنگیر این جریان نشود.

و ریاست جمهوری؛ خلع ید از سپاه در تمام عرصه‌های غیر نظامی؛ استقلال قاضی و دستگاه قضا؛ تأسیس شبکه‌های خصوصی صوتی-تصویری؛ آزادی اندیشه، بیان، قلم، مطبوعات، اطلاع‌رسانی؛ انتخابات آزاد.»

تاج‌زاده در این ماه‌ها سه خط براندازانه را دنبال کرده است که همان‌ها می‌تواند دلایل اصلی دستگیری وی باشد.

اول آنکه تلاش کرده است تا اینگونه القا کند که جمهوری اسلامی به بن‌بست و پایان خط رسیده است و تداوم وضع موجود، آن را به پرتگاه سقوط خواهد کشاند و راهی جز استحاله و دست شستن از حکومت دینی و عبور از نظریه ولایت فقیه و دل سپردن به لیبرال دموکراسی وجود ندارد. هر چند برخی مدعی هستند بین تاج‌زاده و براندازان فاصله است، اما حقیقت آن است که تفاوت ماهوی چندانی بین آنها وجود ندارد و هر دو در عبور از حکومت اسلامی هم‌نظرند. تفاوت در آن است که تاج‌زاده از ضرورت استحاله و سکولاریزه کردن جمهوری اسلامی و به نوعی براندازی نرم سخن می‌گوید و براندازان توهمات براندازانه سخت‌شان را نشخوار می‌کنند!

دوم آنکه تاج‌زاده مدت‌های متمادی است که تلاش دارد تا نوک پیکان حملات مخالفان و ضدانقلاب را به سوی رهبری جهت دهد و در اظهارنظرانش در این ایام بر این خط پافشاری کرده است. وی به بهانه‌های گوناگون به دروغ‌پراکنی علیه رهبری مشغول است و

تبانی جهت اقدام علیه امنیت کشور» و «نشر اکاذیب جهت تشویش اذهان عمومی» ذکر شده است؛ اما نسبت به این دلایل تردیدهایی وارد شده و ضد انقلاب تلاش دارد ضمن حمایت از تاج‌زاده، نظام را برای آزادی او تحت فشار قرار دهد.

حقیقت آن است که مصطفی تاج‌زاده از عملکرد خود در دهه ۶۰ پشیمان است. تاج‌زاده و حامیانش که پشت سر وی حرکت می‌کنند، اگر به این نتیجه برسند که جایگزینی برای جمهوری اسلامی وجود دارد، قطعاً اقدام به براندازی هم خواهند کرد. (کما اینکه در فتنه ۸۸، فتنه‌گران حامی موسوی به چیزی جز براندازی ساختار قانونی رضایت نداشتند.) هر چند برخی تلاش دارند او را اصلاح‌طلبی در درون نظام و مصلح اجتماعی تعریف کنند، ولی نگاهی به سوابق گذشته و تحلیل محتوای مواضع اخیر وی به خوبی نشان می‌دهد، تاج‌زاده به رویکرد براندازان به اندازه کافی نزدیک شده است که دیگر نتوان او را اصلاح‌طلب دانست!

نمونه‌هایی از تئوت‌های اخیر تاج‌زاده و همچنین مواضع او در اتاق‌های بحث کلاب هواس در هفته‌های قبل از دستگیری بیشتر می‌تواند ما را با مواضع و رویکردهای ضدانتمی وی در مقام طراحی و تئوری‌پردازی براندازی آشنا کند. برای نمونه، «راه نجات کشور اصلاحات ساختاری است؛ پاسخگو، دورهای و انتخابی شلن رهبر و ادغام رهبری

نگاهی به عملکرد دولت سیزدهم در حوزه جمعیت

نمره قبولی دولت

فاطمه علوی

خبرنگار

این روزها حال و روز جوانی جمعیت در ایران خیلی اسفناک است و زنگ خطر سالمندی جمعیت خیلی وقت است که به صدا درآمده؛ اما مورد توجه مسئولان و نخبگان قرار نگرفته است. باید گفت از زمان ابلاغ سیاست‌های کلی جمعیت در دولت تدبیر و امید تا روی کار آمدن دولت سیزدهم تعلق‌های بسیاری در حوزه جمعیت در ایران شده است؛ اما دولت سیزدهم از زمان آغاز به کار تا امروز عملکرد قابل قبولی در حوزه عمل به سیاست‌های کلی جمعیت ابلاغی رهبر معظم انقلاب داشته است. درخصوص این مهم با دکتر صالح قاسمی، پژوهشگر تحولات جمعیت ایران گفت‌وگویی داشتیم که در ادامه می‌خوانید.

وضعیت جوانی جمعیت ایران در حال حاضر در چه شرایطی قرار دارد؟
آمار و ارقام نرخ باروری و جوانی با پیری جمعیت ایران چگونه است؟

اگر منظورشان از وضعیت جوانی جمعیت وضعیت اجرای قانون است، باید عرض کنم متأسفانه اجرای قانون در وضعیت مطلوبی نیست و حداکثر ۲۰ درصد از قانون در حال اجراست و مابقی دستگاه‌ها به شدت مقاومت می‌کنند یا اینکه آیین‌نامه‌های مربوطه را هنوز تدوین نکرده‌اند.

آمار و ارقام هم نشان می‌دهد، تقریباً همه شاخصه‌های جمعیت‌شناسی ایران رکوردهای حداقلی ثبت کرده‌اند و ما امروز دیگر یک کشور جوان نیستیم و نمی‌توانیم ایران را به لحاظ علمی یک کشور جوان بنامیم؛ چرا که میانگین سنی ایران، امروز به بیش از ۳۵ سال افزایش پیدا کرده است و با نرخ باروری حدود ۱ و نیم فرزند به ازای هر زن و نرخ سالمندی ۱۱ درصد جمعیت که بالای ۶۰ سال هستند کشور به سرعت به سمت سالخوردگی جمعیت حرکت می‌کند و این در واقع، یعنی ایران ما امروز در سراسیمه‌ی یک ابربحران جمعیتی قرار گرفته است.

زنگ خطر سالخوردگی جمعیت از کی به صدا درآمده است؟

وقتی سالخوردگی جامعه‌ای تا ۷ درصد باشد آن جامعه، جامعه جوانی است و اگر بین ۷ تا ۱۴ درصد از جامعه‌ای سالمند بالای ۶۰ سال باشد، می‌گوییم آن کشور در حال گذار دموگرافیک است و اگر بین ۱۴ تا ۲۱ درصد سالمند داشته باشیم، آن جامعه را جامعه سالمند می‌نامیم و اگر بیش از ۲۱ درصد جامعه مثبت ۶۰ سال داشته باشند، آن کشور در مرحله فوق‌سالمندی یا انفجار سالمندی قرار دارد.

ایران امروز با ۱۱ درصد سالمندی در مرحله گذار دموگرافیک است؛ اما چیزی که در حال اتفاق افتادن است تا سه دهه آینده که آینده نزدیک جمعیت‌شناسی به شمار می‌رود، ما به بیش از ۳۰ درصد سالمندی جمعیت خواهیم رسید؛ یعنی مرحله فوق‌سالمندی یا انفجار سالمندی را نیز پشت سر خواهیم گذاشت و در واقع به یک کشور بسیار سالمند تبدیل خواهیم شد. قطعاً با این توضیح که عنوان شد ما از یک دهه قبل روند کاهش شدید نرخ باروری و افزایش شدید نرخ سالمندی‌مان کنار هم قرار گرفتند و زنگ خطر را به صدا در آوردند؛ اما متأسفانه این زنگ خطر خیلی از طرف نظام برنامه‌ریزی و نخبگان کشور شنیده و فهمیده نشد.

عملکرد دولت‌های گذشته در حوزه

جوان‌سازی جمعیت برای عبور نکردن از پنجره جمعیتی چطور بوده است؟

امروز هشت سال از ابلاغ سیاست‌های کلی جمعیت که در ۳۰ اردیبهشت ۱۳۹۳ ابلاغ شده، گذشته و هفت سال آن در دولت تدبیر و امید بوده است و به صراحت و شفافیت عرض کنم که دولت آقای روحانی را می‌توان ضد جمعیتی‌ترین دولت تاریخ ایران نامگذاری کرد. اگر دولت‌های سابق در پروژه تنظیم خانواده فعالیت کردند، این یک آمار بالایی به دنبال خود داشت که همراهی جامعه و نخبگان و بسیاری از مسئولان را با خود همراه داشت. طی سال ۱۳۹۳ تا سال ۱۴۰۰ رهبر معظم انقلاب و تقریباً همه کارشناسان این حوزه هشدارهای جمعیتی می‌دادند؛ اما دولت تدبیر و امید و دولت آقای روحانی مطلقاً به این هشدارها و حرف‌های علمی توجه نمی‌کردند و هفت سال از سال‌های پس از ابلاغ سیاست‌های کلی جمعیت در دولت تدبیر و امید فرصت‌سوزی محض اتفاق افتاد و فرصت‌سوزی از پنجره جمعیتی که طلایی‌ترین سال‌های پنجره جمعیت در ایران در دولت آقای روحانی بود، اتفاق افتاد و این نکته بسیار مهمی است.

عملکرد دولت سیزدهم را از ابتدای روی کار آمدن تا امروز در حوزه جوان‌سازی جمعیت چطور ارزیابی

می‌کنید؟
دولت سیزدهم در ابتدای راه است؛ اما تا همینجا هم از ابتدای شروع به کار همراهی‌های خوبی در حوزه جمعیتی ناظر به سیاست‌های کلی ابلاغی رهبر معظم انقلاب داشته است. ستاد ملی جمعیت اگر چه با تأخیر، تشکیل شده است و هنوز کامل ساختار خود را پیدا نکرده است؛ اما تشکیل شده و در حال فعالیت است و در بودجه ۱۴۰۱ حدود ۱۱ هزار میلیارد تومان برای اجرای قانون جوانی جمعیت در نظر گرفته شده است و خود رئیس‌جمهور و نهادها هم اهتمام خود را به موضوع جمعیت اعلام کردند؛ اما با این اوصاف همچنان بخش‌هایی از ساختارها و نهادها دولتی همراهی لازم را نمی‌کنند و این بسیار تعیین‌کننده و مهم است و باید ما بدانیم که باید یک عزم ملی شکل بگیرد.
در مجموع من عملکرد دولت سیزدهم را در حوزه جمعیت و عمل به سیاست‌های کلی ابلاغی جمعیت تا اینجا عملکرد قابل قبولی می‌دانم، اگر چه کافی نیست.

چقدر تا رسیدن به وضعیت مطلوب زمان داریم؟ آیا اگر بسا همین روند فعلی و اقداماتی که در حال انجام است پیش برویم، می‌توانیم ایران را از سالخوردگی جمعیت نجات دهیم؟

موضوع جمعیت یک موضوع چندین متغیره است و بازیگران و متغیرهای بسیاری در آن ایفای نقش می‌کنند؛ اما در مجموع اگر ما با روند فعلی پیش برویم، آینده تاریکی جمعیتی و حتی آینده هولناک جمعیتی در پیش‌رو داریم و اقداماتی که تا امروز شده، ما را از این ابر بحران جمعیت نجات نداده و نخواهد داد. اما اگر قانون جوانی جمعیت به اجرای بیش از ۸۰ درصد برسد، نه اینکه بحران سالخوردگی جمعیت کاملاً مدیریت می‌شود؛ اما در واقع پیامدهای آن به حداقل می‌رسد و این پیامدها قابل مدیریت و برای ساختارهای کشور قابل تحمل می‌شود، ولی اگر این قانون اجرا نشود و ما به بیش از ۷۰۰ میلیون سالانه و نرخ باروری دو و نیم فرزند به ازای هر زن برسیم، این بحران به شدت گریبان‌گیر جمعیت خواهد بود.

روزنه

یک رژیم دوشگست

احمد روشن نهاد

کارشناس سیاسی

به تازگی مقامات آمریکایی و صهیونیستی از ایجاد شبکه یکپارچه پدافندی برای مقابله با ایران در منطقه سخن به میان آورده‌اند؛ به گونه‌ای که یکی از موضوعات اصلی در دیدار بایدن با مقامات رژیم غاصب صهیونیستی همین مسئله بوده است.

اگر چه ایجاد این شبکه به معنای آن است که یگان‌های پدافندی کشورهای منطقه به طور هماهنگ با یکدیگر مرتبط شده و داده‌های خود را با استفاده از تجهیزات که در اختیار دارند به اشتراک بگذارند و در برابر تهدیدات هوایی عکس‌العمل به موقع و فوری داشته باشند؛ اما واقعیت چیز دیگری است و آن، ایجاد ائتلاف برای تأمین امنیت رژیم در حال سقوط صهیونیستی است. این در حالی است که مقامات صهیونیست به صراحت اظهار داشته‌اند، همکاری در زمینه ایجاد پدافند هوایی برای مقابله با ایران، با کمک پنتاگون در حال انجام است؛ به گونه‌ای که بنی گانتس، وزیر جنگ رژیم صهیونیستی ماه گذشته اذعان داشت: «در طول یک سال گذشته، من همراه با شرکای خود در پنتاگون و در دولت ایالات متحده، برنامه گسترده‌ای را رهبری می‌کردم که همکاری بین تل‌آویو و کشورهای منطقه را تقویت خواهد کرد.» همچنین یک مقام ارشد دیگر تل‌آویو ادعا کرد، هدف از طرح موسوم به دفاع هوایی خاورمیانه «ساختن نوعی بنا است که با زیرگرا منطقه را با یکدیگر ادغام کند.»

اما آنچه در این میان حائز اهمیت است اینکه، به نظر می‌رسد پس از شکست طرح ناتوی عربی و تشکیل ائتلاف امنیت دریایی در خلیج فارس علیه جمهوری اسلامی، این طرح نیز با شکست و ناکامی روبه‌رو شود؛ چرا که اولاً در میان کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس علیه ایران اجماعی وجود ندارد، ثانیاً گذشته از اینکه وضعیت ناسامان سیاسی حکام عربی و افکار عمومی این کشورها تحقق چنین ائتلافی را امکان‌پذیر نمی‌کند، توان بالای قدرت پدافندی و موشکی جمهوری اسلامی ایران و غلبه نظامی تهران بر کشورهای کوچک عربی و دولت‌پادگان اسرائیل، ایجاد شبکه یکپارچه پدافندی را به یک رویا تبدیل خواهد کرد.

البته باید گفت، ایجاد شبکه یکپارچه پدافندی بهانه‌ای برای نفوذ و حضور بیشتر رژیم صهیونیستی در عربستان سعودی، امارات و حاشیه جنوبی خلیج فارس بوده تا برای تحولات آخرالزمانی و حضور قدرتمند منطقه‌ای ایران ظرفیت‌سازی امنیتی کنند.

نکته پایانی اینکه، همانطور که «دیوید دز روچز» استادیار دانشگاه دفاع ملی در واشنگتن دی سی اذعان داشت، صهیونیست‌ها در تلاشند تا کشورهای عربی منطقه به ویژه دول حاشیه خلیج فارس را در تأمین امنیت رژیم در حال سقوط رژیم صهیونیستی شریک کنند و به زعم باطل خود، ائتلافی منطقه‌ای علیه جمهوری اسلامی ایران ایجاد کنند. اینجاست که جو بایدن که علناً خود را صهیونیست می‌داند، با فشار لابی‌های یهود به اراضی اشغالی می‌آید و ضمن اعلام حمایت مستقیم آمریکا از رژیم صهیونیستی، برای تأمین امنیت این رژیم دست به دامان حکام به خط پایان رسیده عربی می‌شود و از آنها گدایی امنیت می‌کند؛ آمریکایی که آنقدر وضعیت ناسامان است که فرار را به قرار در منطقه راهبردی غرب آسیا ترجیح داده است!

تقدیم معجزه به دشمن!

تلویزیون‌های پادشاهی انگلیس، صدای کاخ سفید و اکانته‌های اجاره‌ای هم آرایش مشابه می‌گیرند. جوسازی‌هایی که در نهایت با تکذیبیه دفتر رهبر معظم انقلاب همراه می‌شود.

دشمن، دشمن است، فوتبال، سیاست و اقتصاد برایش فرقی نمی‌کند و هر چیزی را به خدمت می‌گیرد تا اهداف خود را محقق کند؛ اما نکته مهم اینجاست که چرا پاس گل به دشمن می‌دهیم؟! بازبینی رویکردهای رسانه‌ای و فهم فضای کشور و لحاظ کردن آن در سیاست‌های رسانه از یک سو و جلوگیری از سوءاستفاده‌های منفعت‌جویانه که تلاش می‌کنند با پنهان شدن پشت سخنان رهبر معظم انقلاب اهداف و منافع خود را تأمین کنند، دو نکته کلیدی است که می‌تواند فضای رسانه و مدیریت افکار عمومی را متحول کرده و بسترهای سوءاستفاده دشمن را مسدود کند.

است. برآنکه که تحت قرارداد فدراسیون فوتبال عمان است، علی دایی و چند مربی ایرانی دیگر برای جایگزینی مربی کروات نام برده می‌شود! ۲۴ ساعت بعد کمیته فنی فدراسیون فوتبال رأی به اخراج مربی کروات می‌دهد و یکی از اعضای کمیته فنی فدراسیون در اظهاراتی می‌گوید که در انتخاب مربی جدید تیم ملی منویات رهبر معظم انقلاب را در نظر می‌گیریم! اندکی بعد اینستاگرام دفتر حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای به بهانه صعود شاگردان «بهرور عطاپی» به مرحله نهایی لیگ جهانی والیبال، سخنان چند سال پیش رهبر معظم انقلاب درباره افتخار به مربی ایرانی در رأس تیم ملی والیبال را بازخوانی می‌کند! و چه فرصتی بهتر از این برای دشمنان ملت ایران تا قصه خود را ببافند!

رسانه فارسی‌زبان دربار سعودی سناریونویسی می‌کند تا دخالت رهبر معظم انقلاب در تغییر نیمیکت تیم ملی را قطعی نشان دهد! داستانی که در

فاجعه شناخته شده؛ اما او و شاگردانش در تیم ملی ایران معجزه رقم زدند! درآگان در همان ۱۰ بازی اول رکورد پیروزی‌های متوالی را به نام خود سند زد و نه تنها ایران را از جهنم منامه عبور داد، بلکه به اولین تیم آسیایی صعودکننده به جام جهانی ۲۰۲۲ تبدیل کرد! اما اسکوجیچ با این کارنامه درخشان، همه رکوردهای دست نیافتنی‌اش را به تنهایی جشن گرفت! درآگان تنها مغضوبی بود که در تمام روزهای حضورش بر نیمکت تیم ما، از نیش تیرها بر جاننش در امان نبود! شاید شبیه بسیاری از مربیان دیگر در جهان فوتبال، اما عجیب اینکه در میانه این تقابل به یک باره سر و کله فرصت‌طلبان سیاسی پیدا می‌شود!

در فاصله یک اردو تا شروع جام جهانی زمزمه تغییر نیمیکت تیم ملی در رسانه‌ها تکرار می‌شود! از مربی پرتغالی که پس از ترک تهران کلکسیون‌های شکست و اخراج را جمع کرده

فقط یک قدم تا کامل شدن فاجعه مانده، «سارک ویلموتس» در پرواز مستقیم منامه بروکسل رؤیای نجومی‌ترین دستمزد تاریخ فوتبال ایران را می‌دید! تیم ملی ایران با هدایت او تنها با شش امتیاز از چهار بازی در رتبه سوم جدول گروه C دور اول مقدماتی جام جهانی بر لبه تیغ حذف قرار داشت! اما درست در زمانی که خوش‌بین‌ترین هواداران فوتبال هم در حال بستن پرونده صعود تیم ملی ایران به جام جهانی بودند و نجومی‌ترین پرونده فساد و ناکارآمدی فدراسیون فوتبال روی میز دادگاه عالی ورزش باز شده بود، «درآگان اسکوجیچ» مربی تیم ملی ایران شد! مربی‌ای که بسیاری معتقدند، آمده است تا مقصر

دریچه

مهدی خرسند کارشناس مسائل اورآسیا در گفت‌وگو با صبح صادق

میز اصلی منطقه

آیا اقدامات رژیم صهیونیستی در منطقه که با حساسیت بالای کشورمان همراه است، در این سفر مطرح خواهد شد؟

تهران همواره نسبت به تحرکات رژیم صهیونیستی و حضور این رژیم در لایه اول امنیتی و عمق راهبردی خود حساس بوده است و می‌تواند موضوع جدی تهران و آنکارا قرار بگیرد و موضوع دیگر بحث تحرکات ترکیه و جمهوری آذربایجان در قفقاز جنوبی است. به نظر می‌رسد شاید این موضوع هم در زیربنای تهران و آنکارا مورد توجه واقع بشود و آقای شمخانی، دبیر شورای امنیت ملی کشور بعد از سفری که به کشور ارمنستان داشتند، به باکو رفتند و در آنجا به صراحت به هرگونه تهدیدی به جمهوری آذربایجان هشدار داد؛ موضوعی که همواره مقامات تهران نسبت به آن حساس هستند. جمیع موارد گفته شده جزء محورهای مهم دیدارهای سه کشور خواهد بود؛ چون ایران، روسیه و ترکیه هم در اشتراک منافع و هم در تعارض به دلیل نوع بازیگری و منافی که برای هم تعریف کرده‌اند، نقاط تلاقی زیادی دارند. شاید این دیدار سران سه کشور در تهران بتواند نقطه عطفی باشد تا موانع این کشورها با همدیگر به اشتراک زیادی برسد و از تعارض در صحنه روابط بین‌الملل جلوگیری بشود.

سوریه تذکر داده‌اند و این مهم هم می‌تواند موضوع دیگر مورد بحث باشد که شاید ادامه تذکرات جدی باشد که مسکو و تهران به آنکارا می‌دهند. روسیه جنگ اوکراین را به دلیل موضوع گسترش ناتو به شرق آغاز کرد که ناتو را در همسایگی مرزهای خودش نداشته باشد و همواره ایران هم با وجود مخالفت‌های جدی و صریح خودش با جنگ همواره نسبت به گسترش ناتو به شرق هشدار داده و همین موضوع هم به نظر بنده می‌تواند یکی از مهم‌ترین دستورالعمل‌های این نشست باشد.

آیا سفر پوتین دستاورد دیگری هم خواهد داشت؟

با توجه به سرعت تحولات بالایی که در صحنه روابط بین‌الملل وجود دارد، تعارضات و اشتراکاتی که این سه کشور در حوزه‌های مختلف با یکدیگر دارند، می‌تواند این سفر و آمدن سران روسیه و ترکیه به تهران را حائز اهمیت بکند. اولین دلیل همیشه در سفر آقای پوتین به تهران، این است که موضوع تجارت آزاد ایران با اتحادیه اقتصادی اورآسیا از سوی آقای پوتین ابلاغ می‌شود و این اتفاق بسیار مهمی برای ایران است. ایران که از سال ۲۰۱۸ تقریباً با اعلام تمایل به عضویت در اتحادیه اقتصادی اورآسیاست، همکاری با اتحادیه اقتصادی اورآسیا بلافاصله به همکاری یا تعرفه ترجیحی با این اتحادیه در می‌آید و تقریباً پس از گذشت سه سال، حالا ایران در آستانه تجارت آزاد با اعضای اتحادیه اقتصادی اورآسیا، اعضای اصلی و اعضای ناظر آن است و این می‌تواند اتفاقی مهم باشد.

به نظر شما آیا تحرکات ترکیه در شمال سوریه نیز مطرح خواهد شد؟

موضوع دیگر بحث تحرکاتی است که ترکیه در شمال سوریه آغاز کرده است و قاعدتاً بی‌ربط هم به محور اصلی دیدار سران روسیه و ترکیه و ایران در تهران نیست. تهران و مسکو همواره به آنکارا نسبت به تحركاتش در شمال

صابر محمدی

خبرنگار

جمهوری اسلامی ایران در هفته پیش رو میزبان دو رئیس‌جمهور از روسیه و ترکیه خواهد شد. بدون شک، سفر اردوغان و پوتین به کشورمان در وضعیت کنونی، جایگاه بین‌المللی ایران را نشان می‌دهد که این موضوع را به جهان مخابره می‌کند که ایران یک کشور تأثیرگذار در روند معادلات منطقه‌ای و بین‌المللی است. در این زمینه صبح صادق با دکتر مهدی خرسند، کارشناس مسائل اورآسیا گفت‌وگویی را ترتیب داده است.

علت سفر رؤسای دو کشور روسیه و ترکیه به ایران چیست؟

درباره سفری که آقای پوتین و آقای اردوغان به تهران خواهند داشت، دستور کار مشخص و معینی وجود دارد که آن هم موضوع ادامه ابتکاراتی است که سه کشور در نشست آستانه دارند و در آخرین دیداری که صورت گرفته شده بود، مقرر شده بود سران این سه کشور با هم دیدار داشته باشند. دستور کار واضح و مشخص این دیدار بحث تضمین آتش‌بس کشور سوریه و اجرا شدن قانون اساسی در کشور سوریه است.

عکس و مکث

لخند احسان/ کار جهادی و خودجوش پزشکان کشور در ارائه خدمات رایگان دندانپزشکی در مناطق محروم و کم برخوردار کشور دست داده‌اند.

لخند احسان/ کار جهادی و خودجوش پزشکان کشور در ارائه خدمات رایگان دندانپزشکی در مناطق محروم و کم برخوردار کشور دست داده‌اند.

غدیر حقیقت جاری/ در آستانه عید سعید غدیرخیم، این واقعه بزرگ تاریخی دینی در باغ موزه دفاع مقدس همدان و بسیاری از نقاط دیگر کشور بازروایت شد.

این آپارتاید است!/ تابویی در مسیر رئیس‌جمهور ایالات متحده در فلسطین اشغالی نصب و روی آن نوشته شده بود: آقای رئیس‌جمهور، این یک آپارتاید است! البته رئیس‌جمهور خود از سران آپارتاید است و این نوشته‌ها تأثیری ندارد.

اقدام خودسرانه!/ در چنین شرایطی، راهکار پلیمپ کوله‌های افراد قبل از ورود به فروشگاه است، نه توهین به بازدیدکنندگان!

میدع پدافند تشریفات!/ رژیم عاریهای صهیونیستی در مراسم استقبال از بایدن، تجهیزات پدافندی را به کنار باند هواپیما آورد!

۴
جهان
شماره ۱۰۵۵   دوشنبه ۲۷ تیر ۱۳۰۱
<i>سابق</i>

نگاهی به نتایج سفر جو بایدن به غرب آسیا

درد سیاست‌های رسمی خود را در این زمینه

چرا بایدن برای ایران خط‌ونشان می‌کشد؟

رئیس‌جمهور آمریکاقبل‌ازسفر بهسرزمین‌های اشغالی در گفت‌وگو با شبکه ۱۲ تلویزیون رژیم صهیونیستی، مطالبی را دربارهٔ معادلات منطقه و همچنین مذاکرات برجام بیان کرد که به‌نظر می‌رسید انتشار هژمان آن را رسیدن بایدن به سرزمین‌های اشغالی نشان‌شمار می‌دهد او قصد دارد سیاست‌های رسمی خود را در این زمینه

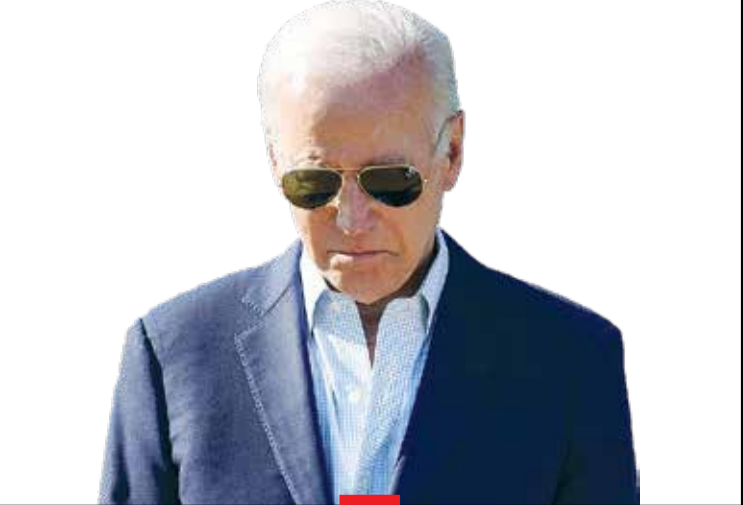
از آنجا اعلام کند.

جو بایدن در این مصاحبه با صراحت تمام بیان کرد، آمریکا برای مقابله با هسته‌ای شدن ایران راهی جز مذاکره و گفت‌وگو و بازگشت به برجام ندارد. با این حال، این مصاحبه نشان داد او حاضر نیست هیچ امتیازی به ایران در این خصوص بدهد یا اطمینان حاصل کند که ایران نیز می‌تواند از این مذاکرات و برجام نفع اقتصادی ببرد. او به دوستان صهیونیست خود اطمینان داد که سبیه پاسداران را همچنان در فهرست تحریم‌های خود نگه می‌دارد و اگر لازم باشد از گزینگی‌های علیه ایران نیز استفاده خواهد کرد.

اگرچه که در سفر بایدن به منطقه رخ می‌دهد، نه تلاش او برای اطمینان حاصل کردن از همکاری متحدانش در منطقه با احیای برجام، بلکه تلاش او برای پایان دادن به مذاکرات برجامی است. رئیس‌جمهور آمریکا در دوران انتخابات ریاست‌جمهوری این کشور بارها اعلام کرده بود، یکسی از اولویت‌های او بازگرداندن آمریکا به برجام است و در این مصاحبه تلویزیونی نیز به آن اشاره کرد، اما سابقا راهی را می‌پوشد که خلاف شرایط لازم برای احیای این توافق بین‌المللی است.

بایدن در واقع در سفر به منطقه می‌خواهد بگوید که هم برجام را می‌خواهد، هم تحریم‌های آمریکا علیه ایران. را و در واقع جزئیات بیشتری برای این تمناش دارد، صحنه‌های مرتبط با کافه‌های اسرائیلی و سخنرانی‌های این‌میان به دلیل تأثیرگذاری بسیار شدید لابی صهیونیستی در انتخابات کنگره که دموکرات‌ها در آن شکست عقب هستند، تلاش دارد متوجه رژیم صهیونیستی و لابی صهیونیستی را تأمین کند.

ایران نیز اما در این زمینه دست‌بسته نیست و از مدت‌ها پیش نشان داده‌است با افزایش میزان دیپلماسی با همسایگان و کشورهای مختلف دنیا و به‌ویژه افزایش مبر‌اودات اقتصادی و با قدرت جهانی، یعنی چین و روسیه، اقتصاد و معیشت مردم را به مذاکرات احیای برجام پیوند نزده و نخواهد‌زد. سفرهای متعدد مقامات وزارت‌خارجه به کشورهای منطقه و فراردهای تجاری منمقد شده با این کشورها، به راه افتادن کرپدور شامل ـ چین و در عین حال افزایش تلاش‌ها برای عضویت

نمایش دروغین

آیا بایدن می‌تواند نظم جدیدی ایجاد کند؟

برای واشنگتن که بیشتر از هر چیز به‌بنابال به‌دست آوردن متحدی برای مقابله با روسیه است، روابطش با عربستان، متحدان این کشور در منطقه و کل کشورهای منطقه غرب آسیا، به‌شدت‌لرسدکننده است. مهم‌ترین عامل در این سردی روابط، خروج آمریکا از منطقه، همراهی نکردن آنها با ایالات متحده در منزوی کردن روسیه و در عربستان و سایر کشورهای عرب منطقه غرب آسیا تاکنون راضی نشده‌اند اقدامی علیه روسیه انجام داده یا حتی جنگ اوکراین را محکوم کنند. روسیه شاید برای آمریکا تنها در مسئله اوکراین اهمیت داشته باشد؛ اما برای کشورهای منطقه و به ویژه رژیم صهیونیستی، اهمیت آن در ورودش به سوریه است. مسکو نیز به اهمیت این موضوع پی برده و یکی از راه‌هایی که از طریق آن قصد دارد قدرت خود در منطقه را دچاپ‌نداشد و تحولی جدی کند.

او حالا سعی دارد با پارکشی سیاسی در منطقه شکست‌های گذشته را جبران کند؛ اما این پارکشی در میان کسانی است که خود پایین‌ترین میزان ثبات سیاسی را در داخل

تجربه می‌کنند. رژیم صهیونیستی که این روزها هر چند ماه یک‌بار مشغول برگزاری انتخابات پارلمانی است، هر روز بیشتر از گذشته به افول و فروپاشی نزدیک می‌شود. تلاش بایدن برای عادی‌سازی روابط کشورهای عرب منطقه با رژیم صهیونیستی نمی‌تواند باعث امنیت بیشتر این رژیم در منطقه شود؛ زیرا مهم‌ترین مشکل در داخل سرزمین‌های اشغالی است، نه مرزهای آن و اعراب.

جدای از نمایش تبلیغات سیاسی بایدن در منطقه که در نهایت یوروپادانایی شکست‌خورده خواهد بود، صحنه‌ای که جذابیت بیشتری برای تماشا دارد، صحنه‌های مرتبط با کافه‌های اسرائیلی و سخنرانی‌های عجیب‌وغریب با حرکات همسره با هراس و نگرانی‌اش در بین سران کشورهای منطقه است؛ مسئله‌ای که هم‌اکنون بیشتر از هر موضوع دیگری مورد علاقه رسانه‌ها و مردم آمریکاست. سفر بایدن به منطقه را باید در کنار مقاله روزنامه نیویورک تایمز در خصوص

مناسب نبودن بایدن برای ریاست‌جمهوری مطالعه کرد. در هر شرایطی به برپایی نمایش بزرگ در منطقه پرداخته‌است که در داخل

کشورش روزنامه‌های نزدیک به حزب دموکرات نیز بیان می‌کنند دموکرات‌ها دیگر خواهان ریاست‌جمهوری او نیستند؛ زیرا از نظر سن و سال و حرکات و رفتارهای عجیب بایدن، تفاوتی میان او و ترامپ در به دست‌گشردن کشیده‌شدن ایالات‌متحده در جهان وجود ندارد!

- مایکل روبین-ویگاه ۱۹۴۵**

تعداد کمی در انتخابات ۲۰۲۰ با بایدن را انتخاب کردند؛ زیرا خواهان رهبر تحول‌آفرین بودند. اگر دموکرات‌ها به دنبال یک نامزد ترقی و چپ افراطی بودند، در انتخابات مقدماتی افراد دیگر را که نام‌زده بودند انتخاب می‌کردند. در عوض ابتدا حزب دموکرات و سپس حتی مستقل‌ها و بسیاری از جمهوریخواهان به بایدن رأی دادند؛ زیرا او خواست‌ضعیف ثبات در دفتر بیضی کاخ سفید وجود داشته باشد و به حرکات و نمایش‌هایی که در سال‌های ریاست‌جمهوری ترامپ اجرا شد، پایان داده شود.

با این حال بایدن هدف اصلی از دولت خود را اشتباه در کرد و فعالیتان توتیر را با پاک‌سازی حزب دموکرات اشتباه گرفت. نتیجه این رویکرد غلط، رویکردی تقریباً غیرمتناسب نسبت به عربستان سعودی بود. قتل جمال خاشقچی، نویسنده سعودی و دستور ولی‌عهد این کشور، محمدبن‌سلیمان‌اشتهایی بزرگ بود اما هم‌زمان است حتی سعودی‌های لیب‌ال نیز اشاره می‌کنند، نمایش دادن قتل خاشقچی تنها به‌عنوان حمله به مطبوعات آزاد غلط است. ماجرای خاشقچی در واقع متمرک با یک سازمان اطلاعاتی و اعمال اطلاعاتی‌سابق به دلایلی مشخص بود. در حقیقت بایدی تابه‌حال

عربستان و دیدارش با سران کشورهای عرب حوزه خلیج فارس هم نشان می‌دهد آمریکا می‌داند که در صورت کم‌ترجیحی به منطقه، نیروهای جایگزین به‌سرعت قدرت را در دست خواهند گرفت و امنیت انرژی غرب با جدیت بیشتری به خطر می‌افتد.

با وجود اینکه بایدن سعی دارد در دیدار با محمد بن‌سلیمان تیرگی روابط در گذشته را جبران کرده و به فکر ایجاد تحولی نوین در روابط دو کشور باشد؛ اما مخالفت‌های گسترده در داخل آمریکا با این دیدار و همچنین گفتمان حقوق بشری بایدن باعث می‌شود این دیدار چندان هم مطابقی میل دو طرف پیش نرود. از هم‌اکنون رسانه‌های لیب‌رال آمریکا نیز همراه با جمهوریخواهان به انتقادشدید از این دیدار دست‌زدانده و معتقدند ارزش‌های حقوق‌بشری و دموکراتیک که بارها دولت

سعودی را تلافی در راستای منافع ملی آمریکا بلدانند؛ اما صبری و کم‌طاقتی کشورهای اروپایی در برابر افزایش قیمت باعث شده است این سفر پیش از آنکه

در راستای منافع ملی آمریکا باشد، در راستای کمک کردن به اروپا برای تأمین انرژی مورد نیازش از کشورهای حوزه خلیج فارس باشد. این در شرایطی است که این مسوالم به‌صورت طبیعی مطرح می‌شود که اگر فراز باشد اروپا منابع انرژی خود را به‌جای روسیه از کشورهای دیگر تأمین کند، چرا این‌ا باید از این فهرست

خظ بچورد؟ آن هم در شرایطی که باعث متوقف شدن آن در وین بوده است. صادرات نفت، گاز و حتی محصولات پتروشیمی دارد.

با این حال در ماجرای هسته‌ای، سردرگمی بین منافع ملی آمریکا و منافع کشورهای منطقه و صهیونیست‌ها باعث می‌شود بایدن تکیه ملی برای امتیازدهی به ایران داشته باشد. جمهوری اسلامی پس از تجربه تلخ اجرای برجام بعد از سال ۲۰۱۵، هم‌اکنون به‌دنبال نتایج قابل‌شد در مذاکرات وین و بعد از آن دوحه است. این بار دیگر به یک توافق نوشته‌شد که قابل‌اجرای شدن و تأمین منافع ملی را ندارد، رضایت نمی‌دهد. کشورهای حوزه خلیج فارس رژیم صهیونیستی به‌دنبال این هستند که این هیچ نفع اقتصادی از احیای برجام نداشته باشد. اگر دکر مذاکرات هسته‌ای باعث متوقف شدن آن در وین بوده شد، همین ترازه منافع بین آمریکا، اعراب منطقه و رژیم صهیونیستی است. بایدن با وجود خط و

چرا سفر بایدن به خاورمیانه محکوم به شکست است؟

نشان داده‌است که اصلا به‌دنبال اجرائی کردن اخلیقات در سیاست خود نیست. تیم بایدن از زمان روی کار آمدن، به تریکه برای حمله به درکستان سوریه جابج‌سبز نشان داده است. جان‌کزی، فرستاده سفر او امروز آبیروایی نیز نشان داد حاضر است هر اقدامی در جهت منافع ملی چین انجام دهد تا بتواند اعضای شسی چین پینگر را در روی اقدامات متناسب با توافق آبیروهایی پاریس به دست آورد. بر همین اساس، از نظر دولت بایدن محکوم کردن محمد بن‌سلیمان برای قتل خاشقچی کار درستی نیست؛ زیرا کاخ سفید معتقد است، این کار باعث می‌شود عربستان در چنگال مسکو بیفتد و ایران نیز در صورت تمایل بایدن تعلق‌ها اقدام را انجام داد. در حقیقت سعودی‌ها نشان داده‌اند که هیچ قصدی برای برپا بردن حقوق بشر با پایان دادن به روابط اقتصادی پیچیده و بزرگ خود با مسکو و چین ندارند.

مقاله بایدن در روزنامه «واشنگتن پست» اوضاع را بدتر نیز کرده‌است. شاید بایدن بر این باور باشد که به انرژی آمریکا در جهان که نتیجه سیاست‌های ترامپ در مقابل ایران بوده است، پایان می‌دهد؛ اما او نکته را تقریباً مغفول گذاشته است. اولین نکته اینکه این مسئله از اساس اشتباه است. سیاست‌های ترامپ ممکن است بسیاری را در اروپای غربی با آمریکا دشمن کرده باشد، اما در صورت فروپاشی اروپای تمام جهان نیست. رئیس‌جمهور جدید در عین حال روابط نزدیک با دولت‌های موجود در منطقه خاورمیانه ایجاد کرد. این مستشاران در این دلیل صورت گرفت که مایک پیتو، وزیر خارجه ترامپ به نگرانی آنها گوش می‌داد؛ اتفاقی که در زمان هیلاری کلینتون و جان‌کسری اصول اتفاق نمی‌افتاد. دومین نکته این است که آنچه بایدن به نفعان آورد، دقیقاً در راستای سیاست‌های ایران بوده است گاهی اوقات هجری به معنای دفاع از اصول به‌جای تسلیم شدن در برابر سیاست‌های اهلپ خودخواهانه و تجاری اروپاست. در واقع، انگیزهٔ آلمان برای پایان دادن سریع به تحریم‌های ایران و روسیه تقریباً هر دو در یک‌جفت هدف‌گذاری شده بود؛ اروپا نه در ماجرای ایران و نه در ماجرای اروپا حاضر نخواهد شد. منافع ملی آمریکا را به‌صورت کامل در نظر بگیرد و تنها به منافع خود فکر می‌کند.

بایدن از روزنامه واشنگتن‌پست استفاده کرد تا بر دیپلماسی‌اش در قبال ایران

نشان کشیدن برای ایران در روزنامه واشنگتن‌پست، اگر بخواهد بر اساس منافع ملی آمریکا و نه منافع ملی کشورهای منطقه و رژیم صهیونیستی. تصمیم بگیرد بایدن در این سفر به تنها چیزی که فکر می‌کند، احیای برجام و تأمین کردن خواسته‌های ایران باشد. این در شرایطی است که تمام تبلیغات صورت‌گرفته در خصوص این سفر به‌صورت مستقیم یا غیرمستقیم ایران را نشان‌رفته است. تبلیغات در خصوص احیای روابط آمریکا و عربستان، روابط بهتر آمریکا با رژیم صهیونیستی و همچنین تأمین امنیت انرژی غرب بدون توجه به تولیدات ایران، همه تهدیداتی است که در این سفر ایران را نشان‌ده‌فته‌است.

شاید برخی تلاش‌های بایدن برای کاهش قیمت انرژی از سوی عربستان تلاش‌های چند دهه‌ای همچنان ناموفق بوده و هم‌اکنون نیز امید زیادی نمی‌رود که همکاری‌های امنیتی و نظامی بتواند به نتیجه برسد. جدای از بی‌اقتصادی‌های شدید بین اعراب منطقه و رژیم صهیونیستی، بی‌اعتمادی بین سران کشورهای عرب حوزه خلیج فارس به یکدیگر نیز مانع جدی برای به اشتراک گذاشتن اخبار و اطلاعات امنیتی و نظامی بین آنهاست.

در هر صورت سروصدا ایجاد شده برای این سفر که بیشتر معطوف به شکست‌های بایدن در عرصه سیاست داخلی و کنترل قیمت‌ها در ایالات متحده است، بیشتر جنبه تبلیغاتی و مطبوعاتی دارد و در عرصه اجرا نمی‌تواند تغییری در

نظم و امنیت منطقه داشته باشد. الگوریتم‌های جدید در خصوص ایجاد تهدیدات در ژئوپلیتیک و نظم منطقه‌ای نشان می‌دهد این تغییرات در حال اجرائی شدن است؛ اما نه آن‌طور که ایالات‌متحده می‌خواهد. این مسئله به معنای آن است که تغییر موازنه قدرت و امنیت منطقه نه در انتلاف اعراب و رژیم صهیونیستی، بلکه با فعال شدن دیپلماسی منطقه‌ای ایران و نزدیک شدن بیشتر محور ایران، چین و روسیه به یکدیگر شکل می‌گیرد؛ بنابراین به‌نظر می‌رسد اقدام بایدن در سفر به منطقه و دیدار با رهبران کشورهای به‌ظاهر متحد آمریکا بیش از اینکه اقدامی کششی در شکل‌دهی به نظم جدید منطقه باشد، واکنشی در برابر تغییراتی است که به‌صورت ناخودآگاه و طبیعی در منطقه از سوی ایران و روسیه در حال شکل‌گیری است.

در آغوش قاتل

واشنگتن‌پست: این نشریه ضمن انتقاد از سفر اخیر بایدن به خاورمیانه، دیدار با پادشاه عربستان را باعث از بین رفتن اقتدار اخلاقی آمریکا دانست. «فرد رایان» ناشر واشنگتن‌پست ضمن انتقاد از سفر اخیر بایدن به خاورمیانه، دیدار وی با محمدبن‌سلیمان، پادشاه عربستان را محکوم کرد و آن را موجب از بین رفتن اقتدار اخلاقی آمریکا دانست. بایدن پیش ازاین در رقابت‌های انتخاباتی، نقش محمدبن‌سلیمان در صدور دستور قتل «جمال خاشقچی» مقاله‌نویس برجسته واشنگتن‌پست در کنسولگری عربستان در ترکیه در سال ۲۰۱۸ را به‌شدت محکوم کرده و بن‌سلیمان را پادشاهی متفقر خوانده بود. رایان در محکومیت سفر بایدن به عربستان اظهار کرد، بایدن قصد دارد با سفر به جده با دیگر دست خود را به سوی پادشاه متفقر خوینخواه سعودی دراز کند.

بایدن این موضوع را فراموش کرده، اساً او بار دیگر به آرای ما نیاز دارد. وی خاطرنشان کرد، رئیس‌جمهور سفر خود را اقدامی ضروری برای ارتقای صلح و ثبات در منطقه خاورمیانه و بازداشتن از ته‌اجمات روسیه و چین می‌داند؛ اما بایدن باید بداند دیدار با بن‌سلیمان، دقیقاً آنچه را که رهبر عربستان طی سه سال کمپین تبلیغاتی به دنبال آن بوده است، به دست می‌آورد. رایان همچنین تأکید کرد، دیدار بایدن با بن‌سلیمان این پیام را به جهان ارسال می‌کند که ارزشی که دولت آمریکا برای موضوع حقوق بشر قائل بود، قابل مذاکره است و آمریکا اگر منافع خود را در خطر ببیند، به دنبال راه دیگری خواهد بود.

بازتاب‌های رسانه‌ای سفر بایدن به غرب آسیا

بازگشت با دست‌ان خالی

دست به دامن متحد روسیه

وال‌استریت ژورنال: مقامات سعودی گفتند زمانی جو بایدن آماده سفر به عربستان سعودی می‌شود که این کشور غول نفتی، بیش از پیش به روسیه نزدیک شده است و هیچ برنامه‌ای برای جدا شدن از مسکو یا کمک به واشنگتن برای ارسال پیشنهاد نفت خام ندارد. روزنامه «وال‌استریت ژورنال» در مقاله‌ای نوشت، شراکت پررونق میان روسیه و سعودی‌ها که در ظرفیت تولیدات عظیم نفتی آنها ریشه دارد، برنامه‌های نفتی میان واشنگتن و ریاض را که حدود نیم قرن طول کشیده و پایه و مرکز نظم جهانی پسا جنگ جهانی دوم بوده، وارونه کرده است. در راستای حمله روسیه به اوکراین، عربستان‌ها درخواست‌های واشنگتن را مبنی بر صادرات بیشتر نفت برای کاهش قیمت‌های جهانی نادیده گرفتند؛ به این ترتیب در رام مارس قیمت هر بشکه نفت به ۱۴۰ دلار رسید و از اواخر ماه فوریه اغلب بالای ۱۰۰ دلار ثابت مانده است. مقامات آمریکایی گفته‌اند، جو بایدن، رئیس‌جمهوری آمریکا مصمم است تا طی این سفر، موضع عربستان سعودی را نسبت به روسیه بررسی کند. عربستان سعودی یک متحد نزدیک واشنگتن به‌شمار می‌آمد و مکانی برای سربرازن آمریکایی در جنگ خلیج فارس در سال ۱۹۹۱ بود؛ اس‌ا هنگامی که باراک اوباما، رئیس‌جمهوری پیشین آمریکا در سال ۲۰۱۵ به سمت توافق هسته‌ای با ایران پیش رفت، روابط میان عربستان سعودی و ایالات متحده سرد شد.

بیت‌داژنا.]]

نگاهی به حاشیه‌های سفر رئیس کاخ سفید به منطقه

من اینجا چکار می‌کنم؟

شيوه‌نامه‌های متناقض

کاخ سفید در حالی از رعایت شیوه‌نامه‌های کرونایی و دست‌ن‌دادن جو بایدن، رئیس‌جمهوری آمریکا در سفر منطقه‌ای خود سخن می‌گوید که بر اساس گزارش‌ها، این یک تغییر سیاست دولت آمریکا در ارتباط با کروناست؛ زیرا بایدن در دو روز گذشته در کاخ سفید به افراد مختلفی دست داده است.

«جک سالیوان» مشاور امنیت ملی کاخ سفید روز شنبه غرب آسیا به کسی دست نخواهد داد. سالیوان پیش از ورود بایدن به تل‌آویو، که نخستین بازدیدهاش به این سفر است، در هوایمباری ریاست‌جمهوری ابر فورس وان با خبرنگاران درباره این سیاست گفت‌وگو کرد.

سالیوان گفت: «ما در حال حاضر در میان همه‌گیری هشتم و به دلیل آن به دنبال افزایش پوشیدن ماسک، کاهش تماس و به حداقل رساندن شیوع هشتم.» این در حالی است که بایدن هنگام پیاده شدن از هواپیمای ابر فورس وان در تل‌آویو مورد استقبال چند مقام رژیم صهیونیستی قرار گرفت. وی با هیچ‌یک از آنها دست‌ن‌داد و در مقابل دست‌مبست کرده خود را به دست گذاشت و در حالی که چند کلمه‌ای با آنها صحبت می‌کرد، دست خود را روی شانه مقامات صهیونیستی گذاشت. فاکس نیوز نوشت: «با این حال، مدتی بعد، بایدن با بنیامین نتانیاہو، نخست‌وزیر سابق رژیم صهیونیستی دیدار کرد و به او دست داد.»

بازگشت با دست‌ان خالی

رأی‌الیوم: یک روزنامه عربی در گزارشی تحلیلی نوشت، رئیس‌جمهور آمریکا که خود را متعهد به تأمین امنیت اسرائیل در منطقه می‌داند با مشکلات زیادی رو به روست. روزنامه «رأی‌الیوم» در گزارشی به قلم «بسام روبین» سرטיب بازتنشسته اردنی نوشت: «آمریکا خود را متعهد به تأمین امنیت اسرائیل دانسته و این موضوع را بارها از فراز سرزمین‌های عربی اعلام کرده است تا جایی که کاخ سفید به مردم آن کشورها یا دولت‌های آنها توجهی نکرده که انگار این ملت برده آمریکا هستند. سران آمریکا هر از گاهی برای تقدیم هدایایی به رژیم اسرائیل که متعلق به خودشان نیست، رقابت می‌کنند تا وفاداری خود را به این رژیم نشان دهند.»

اسرائیل یک دشمن تاریخی برای است اسلامی است و کشورهای عربی در پیوستن به ائتلافی که رژیم اسرائیل در آن حضور دارد، سودی نخواهند برد. عوامل موفقیت‌این ائتلاف تعیین کردن مأموریت و توافق برسر آن است و توافق کشورهای عربی با رژیم اسرائیل دراین دو مورد امری دشوار است، به ویژه اینکه اخیراً و پس از افزایش واقعی آمریکا در جهان دلایل شکست آن افزایش یافته است؛ موضوعی که در صحنه اوکراین و نیز حملات دفاعی انصارالله به امارات و عربستان سعودی، آشکار شد. به این ترتیب عربستان سعودی و امارات نمی‌توانند امنیت ملی و اقتصاد خود را برای منافع آمریکا و دفاع از رژیم اسرائیل به خطر بیندازند.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

بیت‌داژنا.]]

یادداشت

پیامدهای
کسری بودجه

گروه اقتصاد

صبح صادق

بیشترین نمود وابستگی به درآمدهای نفتی بودجه دولت است؛ به گونه‌ای که اگر بتوان بودجه را از درآمدهای نفتی بی‌نیاز کرد، می‌توان ادعا کرد اقتصاد کشور بدون نیاز به درآمدهای نفتی اداره می‌شود. بودجه‌هایی که در مجلس به تصویب می‌رسند، با وجود این ادعا که کسری ندارد، با توجه به ماهیت درآمدهای نفتی و وابستگی بودجه به درآمدهای نفتی همواره با کسری مواجه است. در این زمینه چالش‌هایی که ممکن است دولت با آنها مواجه شود، می‌تواند به صورت زیر باشد:

۱- دولت مجبور خواهد شد بخشی از این کسری را به صورت استقراض از بانک مرکزی جبران کند که این موضوع سبب افزایش شدید نقدینگی و شروع موج جدید تورمی خواهد بود.

۲- دولت در تأمین برخی از هزینه‌های اصلی خود با مشکل مواجه شده و لذا در ابتدا کلیه بودجه‌های عمرانی را قطع کرده و سپس برخی دیگر از ارقام هزینه‌ای جاری را به شدت کاهش خواهد داد. در این قسمت حتی ممکن است مواردی چون افزایش‌های سنواری کارکنان، پرداخت دیون دولت به پیمانکاران، حق غذا، حق رفت و آمد، غذای گرمی که در برخی سازمان‌ها به کارکنان داده می‌شود، هزینه‌های آب، برق و گاز و... دستخوش تغییراتی شوند تا کسری به وجود آمده تا حد ممکن برای دولت قابل تحمل شود.

۳- کاهش شدید درآمدهای دولت، خریدهای دولت را از کالاها و خدمات کاهش خواهد داد و لذا این موضوع یک انقباض شدید در تقاضای کل ایجاد کرده و بخش بزرگی از فروشندگان کالاها و خدمات به دولت، امکان فروش محصولات خود را نخواهند داشت. این کاهش شدید تقاضای کل، هم از جانب کارکنان دولت که درآمدهای آنها کاهش یافته، هم از جانب دولت که خریدهایش را به شدت کاهش داده و هم از جانب کارکنان و تولیدکنندگانی که محصولاتشان خریداری نشده و نتوانسته‌اند کارکنان‌شان را نگهداری کنند، موجی از بی‌کسری و رکود را به وجود خواهد آورد.

۴- در چنین وضعیتی و با حجم نقدینگی موجود، کشور با میزان کالای کمتری در بازار همراه خواهد بود. هر چند به صورت معمول در شرایط این‌گونه، سرعت گردش پول کاهش خواهد یافت و می‌تواند سرعت تولید و گسترش نقدینگی را تحت تأثیر قرار دهد، ولی موج افزایش نقدینگی با کسری بودجه پولی شده، می‌تواند حداقل میزان نقدینگی را اگر افزایش نداشته باشد، در حد کنونی نگه دارد یا از سرعت افزایش شدید آن کم کند. در این صورت میزان کالاهای کمتر، باید با همین نقدینگی معامله شوند. این یعنی به صورت یک نیروی خاموش در کنار کاهش معاملات در اقتصاد، شاهد یک افزایش قیمت در کالاهای معامله شده خواهیم بود. این پدیده، یعنی کاهش تعداد و حجم کالایی معاملات در کنار افزایش حجم پولی معاملات در اقتصاد، رکود تورمی نام دارد. بنابراین با این وضعیت پیش‌بینی می‌شود اقتصاد وارد فضای رکود تورمی جدید شود.

نایب رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس در گفت‌وگو با صبح صادق

سرمایه‌گذاری برای تولید

اولویت مناطق آزاد

ساحل عباسی

خبرنگار

نایب رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی گفت: «از جمله اقدامات ضروری در مناطق آزاد، هموار شدن سرمایه‌گذاری برای تولید است؛ چرا که حمایت از تولید به کاهش هزینه‌های تولیدی برای فعالان اقتصادی می‌انجامد. از طرفی ارائه مشوق‌های قانونی راه مطمئنی برای رونق تولید در مناطق آزاد تجاری به شمار می‌رود.»

احمد رسولی‌نژاد، نماینده مجلس و نایب رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس در گفت‌وگو با «صبح صادق» درباره تغییر نگاه به مناطق آزاد و بازگشت به اهداف اولیه تدوین شده برای توسعه مناطق آزاد در راستای افزایش تولید و صادرات گفت: «در واقع نظام، دولت و مجلس تعهداتی به مسائل گوناگون اقتصادی کشور دارند که برای انجام درست آنها باید بهترین تدابیر اتخاذ شود. آنچه اهمیت دارد، این است که باید در عملکرد مناطق آزاد تغییراتی ایجاد شود. با وجود اینکه قوانین خوبی برای مناطق آزاد تدوین و تصویب شده است؛ اما در سال‌های گذشته گاهی مدیران با تخلف و چشم‌پوشی نسبت به عمل به قانون از اهداف تعریف شده برای مناطق آزاد دور شده و این مناطق به سمت و سوی دیگری هدایت شده‌اند که با اصل و فلسفه راه‌اندازی این مناطق سازگار نیست.»

وی در این باره ادامه داد: «یکی از اصلاحات ضروری در مناطق آزاد، تعریف بخشودگی‌های مالیاتی برای کسانی است که از فرصت داده شده برای سرمایه‌گذاری و تولید و صادرات در مناطق آزاد به خوبی استفاده می‌کنند، لذا باید راه برای کسانی که به تولید ملی و صادرات اعتقاد قلبی و عملی دارند، هموار شده و از این افراد حمایت شود.»

نایب رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی خاطر نشان کرد: «بخش مهمی از بخشودگی‌های مالیاتی و حمایت‌های ابلاغ شده از سوی دولت در مناطق آزاد جنبه حمایت از تولید و در ازای انجام صادرات است؛ چرا که رشد تولید داخلی بسیار حائز اهمیت است، یعنی حمایت از تولید داخلی به نوعی حمایت از صادرات است، این در حالی است که در عمل طی سال‌های گذشته بیش از ۹۰ درصد فعالیت‌های تجاری در مناطق آزاد صرف واردات کالا شده است.»

وی در این باره توضیح داد: «مناطق آزاد به محلی برای واردات کالا تبدیل شده است، لذا این رویه باید اصلاح شود، چرا که واردات

کالاهای غیر اساسی که در کشور تولید می‌شود یا حتی تولید نمی‌شود؛ اما با حمایت از تولید داخلی، امکان تولید آن کالا در کشور وجود دارد، به نفع کشور نیست. بنابراین انتظار می‌رود شورای عالی مناطق آزاد برای نیل به اهداف مورد نظر در مناطق آزاد، افراد خبره و کاردان را به کار بگیرند، تا در این بخش اصلاحات واقعی صورت بگیرد.»

احمد رسولی‌نژاد در ادامه بحث خاطر نشان کرد: «با توجه به اینکه بخش عمده‌ای از مناطق آزاد کسری، مناطق مرزی به شمار می‌روند که در کنار سواحل قرار دارند، باید از ابزارهای گوناگونی مانند تشویق سرمایه‌گذاران به سرمایه‌گذاری در این مناطق با استفاده از ابزارهای مالیاتی بهره ببریم و این مسائل را در دستور کار قرار دهیم، یعنی برای افرادی که واقعاً برای کار و تولید و سرمایه‌گذاری در بخش صادرات وارد این حوزه و فضای کاری می‌شوند، باید از ابزارهای تشویقی استفاده کنیم.»

وی در این باره بیان داشت: «بند بر این باورم که امر سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد باید تصحیح شود؛ یعنی باید سازوکاری را ایجاد کنیم که از تمام سرمایه‌گذاران به اشکال مختلف در مناطق آزاد حمایت شود، ضمن اینکه از کسانی که سالیان سال در مناطق آزاد برای تولید و توسعه صادرات سرمایه‌گذاری کرده‌اند و با وجود شرایط سخت اقتصادی موجود همچنان پای کار مانده‌اند نیز باید حمایت‌های مضاعفی به عمل بیاوریم.»

این نماینده مجلس در خصوص حمایت از صنایع به صبح صادق گفت: «فقطاً مجلس و کمیسیون صنعت از توسعه بخش صنعتی کشور به شکل ویژه‌ای حمایت می‌کنند؛ چرا که حمایت از صنعت می‌تواند به رشد تولید منتهی شود و رشد صنعت به ایجاد اشتغال کمک می‌کند. حمایت از صنعت برای تولید در مناطق آزاد به رونق اقتصادی و افزایش سرمایه‌گذاری در بخش

قیمت‌ها فراهم کند تا صنایع بتوانند پس از مدتی بدون حمایت دولت بودجه خود را تأمین کنند و به درآمدهای صادراتی برسند. از سوی دیگر، برای رسیدن به رشد اقتصادی، این مسئله مهم است که شهرک‌های صنعتی نباید دنبال سودجویی باشند. در واقع باید ما حداقل هزینه را برای سرمایه‌گذاری ایجاد کنیم و حداکثر منافع را از تولید ببریم؛ اما عملاً می‌بینیم در بخش صنعت، کشاورزی و دامداری مشکلات بسیار زیادی پیش روی تولیدکننده قرار دارد، همین موضوع مانع سرمایه‌گذاری در تولید می‌شود که به صادرات نیز منتهی نمی‌شود. با وجود تأکیدات رهبر معظم انقلاب، متأسفانه بخشنامه‌های دولتی دست‌اندازهای زیادی در مسیر راه تولید قرار داده‌اند؛ بنابراین انتظار می‌رود دولت سیزدهم به صورت عملی از تولید حمایت کند و حمایت‌ها در حد حمایت‌های دستوری صرف یا بنری و تابلویی نباشد.» وی ادامه داد: «به حتم دولت سیزدهم یک دولت انقلابی است و ما باور داریم دولت هدفی جز توسعه تولید و صادرات، حمایت از تولیدکننده و سرمایه‌گذار در سراسر کشور و در مناطق آزاد برای رشد اقتصادی ندارد، اما در مسیر مسائل اقتصادی کشور و اتخاذ بهترین تصمیمات برای اقتصاد که با سرنویشت رشد اقتصادی کشور مرتبط است، باید مراقب جریان نفوذ و آدم‌های فاسدی باشیم که به دنبال تخریب و اجرا نشدن قوانین و مصوبات خوب هستند تا دولت کارایی لازم را از دست بدهد.»

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس اظهار کرد: «از جمله اقدامات ضروری در مناطق آزاد، هموار شدن سرمایه‌گذاری برای تولید است. باز هم بر این موضوع تأکید می‌کنم که حمایت از تولید به کاهش هزینه‌های تولیدی برای فعالان اقتصادی می‌انجامد. از طرفی مشوق‌های قانونی راه مطمئنی برای رونق تولید در مناطق آزاد تجاری به شمار می‌روند. از ظرفیت مناطق آزاد تجاری باید کمال استفاده برده شود؛ حالا این موضوع ممکن است نیازمند اعطای مشوق‌های معافیت مالیاتی به سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان، یا معافیت‌های گمرکی برای تشویق به صادرات بیشتر و... باشد که طبیعتاً تمام آنها منجر به افزایش کیفیت کالاهای ایرانی خواهد شد.»

وی در پایان این گفت‌وگو خاطر نشان کرد: «به این دلیل وجود حمایت‌های دولتی از تولید مهم است که بعد از توانمندسازی واحدهای صنعتی و تولیدی در مناطق آزاد دولت به تدریج با کاهش حمایت‌ها می‌تواند از این موضوع برای خود درآمدزایی داشته باشد؛ ضمن اینکه با صادرات درآمدزایی کلی برای کشور ایجاد می‌شود که قطعاً قابل توجه است.»

شاخص

یورو برابر دلار

به گزارش «رویترز»، ارزش دلار در بازار جهانی در بالاترین سطح خود در ۲۰ سال گذشته قرار داشته و یورو هم فقط یک قدم تا برابر شدن با دلار فاصله دارد. دلیل افزایش ارزش دلار در معاملات هفته گذشته انتظار بازار برای اتخاذ رویکرد جدی‌تر بانک مرکزی آمریکا به منظور بالا بردن نرخ بهره بود. شاخص ارزش دلار در معاملات امروز در برابر شش ارز دیگر ۲۵/۰ درصد رشد کرد و به ۱۰۸/۴۳ واحد رسید. بیشترین رشد ارزش دلار در برابر یورو بوده و ارزش یورو به ۱۰۰۶/۱ دلار رسید که کمترین میزان از دسامبر سال ۲۰۰۲ تاکنون به شمار می‌رود.

منهای نفت

محدود کردن تورم

افت قدرت خرید در کشور باید از طریق افزایش تولید و تحریک طرف عرضه و اصلاحات در اقتصاد ملی، به ویژه توجه به بخش واقعی اقتصاد چاره‌جویی شود و صرف افزایش حقوق به واسطه کاهش قدرت خرید، اقتصاد را در دور باطل قرار می‌دهد؛ زیرا دچار کسری‌های عظیم بودجه می‌شویم که به نوبه خود تورم‌زاست و سپس در نقطه بالاتری از تورم می‌ایستیم. پس اولویت ما باید اتخاذ تدابیری در سیاست‌های کلان باشد که ناظر به محدود کردن تورم است. با سیاست‌های پولی غیر تولید محور، اقتصاد ایران راه به جایی نمی‌برد و تورم بالا کلیه طرح‌ها و برنامه‌ها را مختل می‌کند.

افزوده

پروانه تردد

«پروانه تردد» برگه‌ای است که سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای برابر قانون تردد و وسایط نقلیه خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران صادر می‌کند و در آن مشخصات عملیات حمل‌ونقل و وسایل نقلیه خارجی، اعم از نام مرز ورودی و خروجی، طول و مسیر تردد، زمان سفر و مدت زمان مجاز رانندگی برای هر راننده و... وسیله نقلیه خارجی تعیین می‌شود. این پروانه رانندگی سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای در پایانه‌های مرزی صادر می‌کند و هنگام ورود، به رانندگان وسایل نقلیه خارجی داده می‌شود.

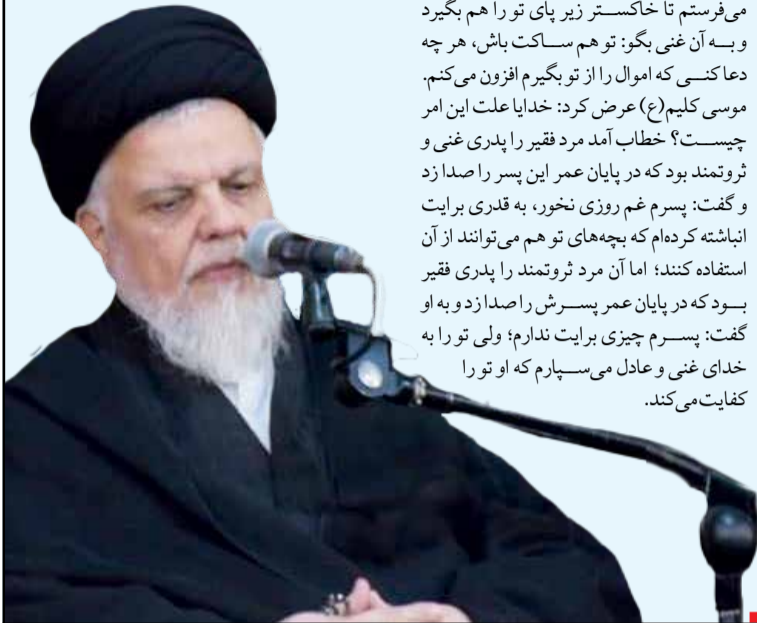
اعتماد به خدا

گفتاری از حجت‌الاسلام سیدحسین هاشمی نژاد

امام رضا(ع) می‌فرماید: «هر کسی می‌خواهد در همه کوه زمین غنی تر باشد، به خدای تعالی توکل کند.» «لا مؤثر فی الوجود الا الله»؛ تمام قدرت‌های بشری زوال‌پذیرند. گاهی انسان به ثروتش تکیه می‌دهد، آن قدر مال و اموال انباشته می‌کند و از روی غفلت به فرزندش می‌گوید: «ذخیره کسره‌ام!» غافل از اینکه در یک شب تمام این ثروت به باد می‌رود. گاهی بعضی افراد تکیه‌شان به پست و مقام‌شان است. غافل از اینکه مقام هم در یک لحظه فرو می‌ریزد....

حضرت موسی(ع) وقتی به دریا رسید، قومش گفتند ما به بن‌بست رسیده‌ایم، اگر جلو برویم غرق می‌شویم و اگر برگردیم فرعونیان ما را می‌کشند. موسی(ع) گفت: «كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ»؛ رب من تأکیداً با من است، پس ما را هدایت می‌کند. حضرت موسی(ع) اول خود را دید و بعد خدا را دید. پیامبر اکرم(ص) در غار به مصاحب خودشان فرمودند: «محزون نباش، تأکیداً خدا با ماست.» کلیم‌الله اول خود و بعد

خدا را دید. حبیب‌الله اول خدا و بعد خود را دید؛ لذا کلیم‌الله وقتی گرفتار می‌شود، دستش را روبه خداوند بلند می‌کند، خدا را به پیغمبر(ص) و آل طاهرینش(ع) قسم می‌دهد و خداوند حاجات او را می‌دهد. امتیاز پیامبر اسلام(ص) با پیامبران دیگر این بود که پیامبر ما مهد خدای تبارک و تعالی بودند. علامه نهایندی از علمای مشهد در یکی از کتاب‌های پر بارش می‌نویسد، موسی کلیم(ع) به کوه طور می‌رفت، در میان راه به یک خاکسترنشین برخورد کرد و گفت: به کوه طور که رفتی سلام مرا به خدا برسان و بگو مرا کمک کند. دوباره در راه به مردی ثروتمند برخورد کرد و مسرد ثروتمند گفت: اگر به وادی طور می‌روی، به خدا بگو از این ثروت من بگیرد و به فقرا بدهد. داده‌ها و نداده‌ها علت دارند. اگر کسی فقیر است، علتی دارد. خداوند با کسی پسر خالگی ندارد؛ شاید او توجهش به خداست و تو توجهت به غیر حق است. اگر در زندگی مان دقیق شویم، این علت‌ها را پیدا می‌کنیم. خطاب

قوی‌ترین استدلال

محمد زارعی

کارشناس علوم دینی

نظام عالم از سوی خداوند بر این اصل بنا شده است که فقط بافضیلت‌ترین بندگانی می‌توانند مصالح و مفاسد زندگی انسانی را تشخیص داده و بدون افراط و تفریط و حتی اشتباه به انسان‌ها برای رفتن به سوی خداوند کمک کنند. به عبارتی، کسانی که نمی‌توانند مصالح خود را تشخیص دهند، نمی‌توانند راهبر انسان‌های دیگر باشند؟ با قبول این استدلال باید بافضیلت‌ترین انسان‌ها را شناسایی کنیم. در هر دین و مکتبی بهترین راه شناسایی این افراد مراجعه به کتاب آسمانی آن دین و مکتب است. در میان مسلمانان، مراجعه به قرآن بهترین راه برای شناسایی شایستگی است؛ زیرا استدلال‌های قرآن مورد توافق فرقه‌های اسلامی قرار دارد. با مراجعه به قرآن، درمی‌یابیم که اهل بیت پیامبر(ص) همان بافضیلت‌ترین انسان‌ها هستند و فقط ایشان شایستگی اداره امور مسلمانان و اینی بشر را دارند.

آیه «مباهله» یکی از قاطع‌ترین دستورات خداوند در فضیلت اهل بیت(ع) است. خداوند در این آیه می‌فرماید: «هر گاه بعد از علم و دانشی که به تو رسیده، [باز] کسانی درباره مسیح با تو به‌سستی برخیزند، بگو: بیایید ما فرزندان خود را دعوت کنیم، شما نیز فرزندان خود را؛ ما زنان خویش را دعوت می‌کنیم، شما نیز زنان خود را؛ ما از نفوس خود دعوت کنیم، شما نیز از نفوس خود؛ آن گاه مباهله [و نفرین] کنیم و لعنت خدا را بر دروغ‌گویان قرار دهیم.» (آل عمران ۶۱) فهم جریان مباهله فقط با توجه به ترجمه آیه و برخی اقوال امکان‌پذیر نیست. در این زمینه باید جمیع روایات و اقوال را مدنظر قرار داد و به دنبال شواخص‌های مهمی بود که در این آیه قصد شده است.

ماجرا از این قرار است که برخی علمای مسیحیت نزد پیامبر(ص) آمدند تا به ایشان ایمان بیاورند؛ اما در مورد خلقت و معجزات حضرت عیسی(ع) به اختلاف خوردند و توقع داشتند که پیامبر(ص) هم، مانند آنها حضرت مسیح(ع) را فرزند خدا بداند؛ پس از آنکه رسول خدا(ص) پاسخ آنها را با آیات ۵۹ سوره آل عمران و ۵۴ سوره اعراف در ردّ اعتقاد داد؛ اما آنها از قبول استدلال ایشان سر باز زدند. سپس آیه ۶۱ سوره آل عمران نازل شد. خداوند دستور داد برای یافتن حق مباهله صورت بگیرد. در این آیه، ابتدا بحث بر حق بودن یا نبودن پیامبر(ص) دیده می‌شود که مسلماً این آیه به حق بودن ایشان حکم می‌کند؛ اما در ادامه باید ببینیم چرا وقتی خداوند دستور داد فرزندان، زنان و نفوس خویش را همراه ببرید، پیامبر(ص) حسنین(ع)، صدیقه طاهره(س) و امیرالمؤمنین(ع) را با خود همراه فرمود؟ در برخی روایات آمده است: «... پیامبر اسلام(ص)، حسن(ع)، حسین(ع)، علی(ع) و فاطمه(س) را خواند و حسن(ع) را سمت راستش، حسین(ع) را سمت چپش، علی(ع) را روبروی خودش و فاطمه(س) را پشت سرش قرار داد و فرمود: اینها فرزندان ما و زنان ما و جان‌های ما هستند؛ پس هم‌مسافران آنها را بیاورید.» (بحارالانوار، ج ۲۱، ص ۳۴۹، فرائد الکوفی، ص ۸۸) اینجا شایستگی هم‌راهان رسول خدا(ص) مورد تأکید قرار گرفته است که اولاً کسی در میان مسلمانان شایسته‌تر از هم‌راهان پیامبر(ص) نبود، ثانیاً در میان مسیحیان نیز کسی در این حد نبود؛ ثالثاً به احتمال قوی کسی که کمترین شک و تردیدی به حقانیت پیامبر(ص) نداشت هم در میان مسلمانان پیدا نمی‌شد و این به‌تنبه‌ای تأکیدی بر شایستگی هم‌راهان پیامبر(ص) است.

حق طلبی و حق‌گویی

نگاهی به ویژگی شاگردان اهل بیت(ع) به مناسبت سالروز شهادت میثم تمار در ۲۲ ذی‌الحجه سال ۶۰ قمری

سیدحسین خاتمی خوانساری

دبیر گروه معارف

یاران اهل بیت(ع) که در طول تاریخ نام‌شان همیشه ماندگار ماند و به ستاره‌های آسمان اسلام تبدیل شدند، ویژگی‌هایی داشتند که ایشان را از دیگران تمیز می‌داد. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های آنان «حق‌طلبی» و «حق‌گویی» بود. آنان وجود خود را از هر غیرحقی پاک کرده و دل خود را محل تجمع حقایق الهی، دینی و اخلاقی قرار داده بودند. انسان فطرتاً حق‌طلب است؛ بنابراین با کمال‌طلبی که در وجود خود می‌بیند، همیشه می‌خواهد در دایره حق باشد. در توضیح معنا و مفهوم حق گفته‌اند: «حق به‌معنای ثابت بودن برای همیشه و در مقابل باطل است.» همچنین گفته‌اند: «حق تقیض باطل بوده و آن کار محقق و ثابت است.» (ابن منظور) و نیز: «اصل واحد در ماده حق، ثبوت و پابرجایی همراه با مطابق واقع بودن است، این قید در مفهوم تمامی مصادیق آن در نظر گرفته شده است.» (مصطفوی) در قرآن هم «حَقٌّ» به معنای ثابت گردیده آمده است. (قصص ۶۳) علامه طباطبایی می‌گوید: «حیات اخروی را حق و زندگی دنیا با همه زرق و برقش که انسان‌ها آنها را مال خود می‌پندارند و به

طلب آن می‌دوند که یا مال است یا جاه یا امثال آن- باطل دانسته‌اند. خداوند ذات متعالی خود را حق و سایر اسبابی که انسان‌ها فریب آن را می‌خورند و به‌جای تمایل به خدا به آنها میل پیدا می‌کنند، باطل خوانده است.» (المیزان، ج ۱۴، ص ۲۶۲) بنابراین باید کسانی که در دنیا تلاش کرده‌اند امور ثابت را که به ذات پروردگار عالم متصل است بشناسند، «حق‌طلب» بدانیم.

در میان یاران با وفای اهل بیت(ع) این ویژگی مشترک است. آنها حق‌دوست و حق‌طلب بودند و برای رسیدن به حق از خود می‌گذشتند و وجودشان را وقف دانستن حق و رفتن به‌سمت انسان‌های حقیقت‌گو می‌کردند. در میان یاران اهل بیت(ع)، به ویژه امیرالمؤمنین علی(ع) نام «میثم تمار» به‌دلیل همین خصوصیت، چشم‌ها را به‌خود خیره می‌کند. میثم که یک ایرانی ساکن نهروان شرقی و به‌احتمال مسلم از کردهای ایرانی بود، در مدائن به اسارت مسلمانان درآمد و به کوفه منتقل شد. او در بازار برده‌فروشان فروخته شد و سال‌ها غلام یک زن از طایفه بنی‌اسد بود. علی(ع) در اولین دیداری که با میثم داشت، او را خرید و آزاد کرد. هنگامی که نامش را پرسید، میثم عرض کرد: «نام من، سالم است.» امام(ع) فرمود: «پیامبر خدا(ص) به من اطلاع داد که پدرت تو را میثم نامیده است.» میثم گفت: «خدا و پیامبرش صادق است و امیرمؤمنان

راست می‌فرماید، به خدا قسم نام من میثم بوده است.» سپس امام فرمود: «به‌نام اصلی خود بازگرد که پیامبر خدا(ص) هم تو را به این نام نامید.» به‌همین خاطر نام او را میثم و کنیه‌اش را ابوسالم قرار داد و چون همانند پدرش در کار فروش خرما بود، او را به‌نام «میثم تمار» شناختند.

همان‌طور که گفته شد ویژگی یاران ائمه(ع) حق‌طلبی بود و میثم تمار به‌واسطه همین ویژگی از علی(ع) جدا نشد و مانند پروانه‌ای گرداگرد خورشید فروزنده علم و اخلاق می‌چرخید. میثم را یکی از خیره‌ترین مفسران قرآن و ناشران علمی الهی و اهل بیته دانسته‌اند تا جایی که ابن عباس که جزء بزرگ‌ترین مفسران بود، در مواجهه با میثم احساس نیازمندی به دانش او داشت و نکات تفسیری میثم را ثبت و ضبط می‌کرد؛ اما برای یاران ائمه(ع) حق‌طلبی کافی نبود. بلکه ایشان خود را مکلف می‌دانستند حقایق را با زبان رسا و صدایی بلند بازگو کنند. میثم تمار خود را موظف می‌دانست در هر محل و مجلسی از علی(ع) بگوید. عشقش به علی(ع) آن قدر خروشان بود که نمی‌توانست از لبریز شدن آن جلوگیری کند و با آنکه او را صاحب سر علی(ع) می‌دانستند، سخن‌های فراوانی از مجالست و هم‌نشینی با امام خود، برای مردم داشت. فصاحت و قدرت بیان میثم نیز زبان‌زد خاص و عام بود تا جایی که در یک اعتراض جمعی

کثرت معنویت

حجت‌الاسلام باسر امینیان: امام صادق(ع) می‌فرماید، در سنین نوجوانی، روزی پدرم مرادید که با جدیت فراوان مشغول طواف بودم و عرق می‌ریختم. در این هنگام پدرم این جمله را فرمودند که پسر عزیزم، خداوند اگر بنده‌اش را دوست داشته باشد با عبادت اندک از او راضی شده و وی را به بهشت می‌برد.... حضرت باقر(ع) نفرموده‌اند کثرت نماز و عبادت مطلوب نیست، می‌خواهند بفرمایند اگر هدف تو از این عبادت‌های زیاد این است که رضایت الهی و بهشت را به دست بیاوری، باید بگویم تصور از خدا اشتباه است. خداوند اگر بنده‌ای را دوست داشته باشد، با همان عبادت اندک، او را به بهشت می‌برد.

سیادت غیر حقیقی

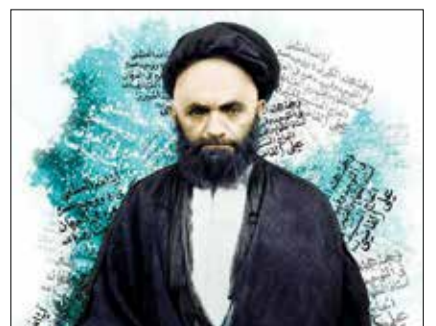
پرسش: کودکی را به فرزندی پذیرفته و نام او را «علی» گذاشته‌ام و برای گرفتن شناسنامه به اداره ثبت احوال مراجعه کردم که در آنجا برای فرزند خوانده‌ام لقب سید گذاشتند، ولی من به علت خوف از جدم رسول‌الله(ص) آن را نپذیرفتم و در حال حاضر مرد هستم بین اینکه فرزندخواندگی آن طفل را رد کنم یا اینکه مرتب معصیت قبول سیادت کسی شوم که سید نیست، کدام یک از دوره‌ها را انتخاب کنم؟ امیدوارم مرا راهنمایی بفرمایید.

پاسخ: بر فرزندخواندگی آثار شرعی بنوت مرتب نمی‌شود و کسی هم که از طرف پدر واقعی سید نیست، آثار و احکام سیادت را ندارد؛ ولی به هر حال نگهداری کودک بی‌سرپرست شرعاً عمل بسیار خوب و پسندیده‌ای است.

رضایت مردم

آیت‌الله سیدعلی قاضی طباطبایی: آیت‌الله نجابت نقل می‌کند، وقتی که بنده مشرف شدم خدمت آیت‌الله سیدعلی قاضی فرمودند: «هر حقی که هر کس بر گردن تو دارد، باید ادا کنی.» عرض کردم: «مدتی قبل در بین شاگردهایم که نزد بنده درس طلبگی می‌خواندند، یکی خوب درس نمی‌خواند. بنده ایشان را تنبیه کردم. اذن از ولی او هم داشتم در تربیت. در ضمن این جا هم نیست که از او طلب رضایت کنم.» می‌فرمودند: «هیچ راهی نداری، باید پدایش کنی.» آقای قاضی فرمودند: «هر حقی که بر گردن تو باشد تا ادا نکنی باب رحمت خداوند گشوده نمی‌شود، چرا که روحانیت حضرت احدیت رضایت خود را در راضی شدن مردم قرار داده است.»

تقویم انقلاب

چالش نخست‌وزیری!

سید مهدی حسینی

مورخ و پژوهشگر

۲۹ تیر ماه ۱۳۵۹ جلسه‌ای برای انتخاب اعضای هیئت رئیسه اولین دوره مجلس شورای اسلامی برگزار و آقای هاشمی رفسنجانی به ریاست مجلس برگزیده شد. مراحل قانونی مجلس انجام شد تا در ۳۱ تیر ماه ۱۳۵۹ ابوالحسن بنی صدر به عنوان رئیس جمهور در مجلس و در حضور نمایندگان مردم سوگند یاد کند. پس از برگزاری این مراسم، وقت آن رسید که رئیس جمهور، نخست‌وزیر خود را به مجلس معرفی کند تا کابینه دولت در مجلس رأی اعتماد بگیرد. بنی صدر به این جمع بندی رسیده بود که جریان فکری و سیاسی قدرت سیاسی به جناح انقلاب اسلامی و نیروهای خط امام تعلق دارد و پایگاه قدرت نیروهای وابسته به خودش، مانند لیبرال‌ها، ملی‌گراها و نهضت آزادی‌ها و هوادارانش تضعیف شده است. یک محاسبه ساده نشان می‌داد، برای انتخاب نخست‌وزیر چالش بزرگی پیش رو داشت. گمانه‌زنی‌های سیاسی از هر سو آغاز شده بود و مجلس در موضع قدرت دیده می‌شد، بنی صدر می‌کوشید موقعیت ضعیف شده جناح خود را با انتخاب نخست‌وزیر مورد نظرش جبران کند. گفته می‌شد که وی تصمیم داشت احمد سلامتیان را به عنوان نخست‌وزیر معرفی کند؛ اما دریافت که او کوچک‌ترین شانس برای موفقیت در میان جناح اکثریت مجلس ندارد. در حالی که حزب جمهوری اسلامی و اعضای همراهش درصدد بودند فردی از حزب جمهوری اسلامی مقام نخست‌وزیری را در اختیار بگیرد. بنابراین، با این زمینه‌ها و پیش‌فرض‌ها به سرعت مسئله انتخاب نخست‌وزیر به معضل بزرگ و مهم سیاسی تبدیل شد؛ چون اهمیت مقام نخست‌وزیری در این نکته بود که قوه مجریه با انتخاب نخست‌وزیر و تشکیل کابینه معنا پیدا می‌کند و وضعیت دائمی به خود می‌گیرد. بر اساس قانون اساسی مصوب سال ۱۳۵۸ پنج اصل از اصول آن مربوط به قوه مجریه و به صورت مستقیم به نخست‌وزیر اختصاص داشت و در سایر فصول و اصول نیز به تناسب اختیارات و وظایفی به نخست‌وزیر تعلق داشت؛ یعنی مسئولیت قوه مجریه برعهده نخست‌وزیر بود و در مقابل رئیس جمهور حالت صوری به خود می‌گرفت. علاوه بر این، نخست‌وزیر پس از رأی اعتماد از مجلس نامزدی و صدور حکم نخست‌وزیری خود را از رئیس جمهور داشت؛ اما شروع کار عزلش متوجه مجلس بود، یعنی مطابق اصل ۱۲۴ قانون اساسی مصوب سال ۱۳۵۸ پیشنهاد وزیران به مجلس یا عزل آنان با تصویب رئیس جمهور ممکن می‌شد؛ اما ریاست هیئت وزیران و مسئولیت اقدامات هیئت وزیران در برابر مجلس به عهده نخست‌وزیر بود. مهم‌تر آنکه مطابق اصل ۱۳۵ قانون اساسی مصوب سال ۱۳۵۸ نخست‌وزیر تا زمانی مورد اعتماد مجلس بود و در سمت خود باقی می‌ماند، همه اینها بیان‌کننده قدرت فراوان مجلس بود و رئیس جمهور و مجلس با هم به یک توافق می‌رسیدند؛ اما رئیس جمهور برای تعیین نخست‌وزیر در مقابل مجلس قرار داشت که اکثریت آنها در مورد معیارهای تعیین شده همفکر نبودند و اختلافاتشان در این زمینه قابل حل و فصل به نظر نمی‌رسید. تعارض و اختلافات دو جناح فعال در نظام سیاسی با توجه به دیدگاه‌ها و ملاک‌های آنها اجتناب‌ناپذیر و حتمی بود. از یک طرف بنی صدر به تجربه و تخصص بیش از مکتبی بودن و تعهد معتقد بود و از سوی دیگر برای نیروهای خط امام مکتبی بودن، مسلمان بودن و متعهد بودن اساس نخست‌وزیری بود.

کوچ از ستاد نماز جمعه به حلقه کیان

مروری بر فراز و فرودهای سیاسی مصطفی تاج‌زاده - ۱

۱۳۶۱ استعفا داد و از سازمان جدا شد. تاج‌زاده در اردیبهشت ۱۳۶۱، به عنوان مدیرکل مطبوعات و نشریات وزارت ارشاد منصوب شد و بعد از آن به مدت یک سال مدیرکل رایزنی‌های فرهنگی در خارج از کشور بود (۱۳۶۳-۱۳۶۲)؛ در دورانی که سیدمحمد خاتمی وزیر فرهنگ و ارشاد بود، تاج‌زاده به عنوان معاون امور بین‌الملل وزارت ارشاد منصوب شد و این فعالیت تا پایان دوره جنگ تحمیلی ادامه داشت. (۱۳۶۳ تا ۱۳۶۷) همچنین در سال ۱۳۶۶ به مدت یک سال به عضویت شورای سیاسی دولت مهندس موسوی نیز درآمد.

وی پس از پایان جنگ و آغاز دوران سازندگی خود را از کارهای اجرایی جدا کرد و ادامه تحصیل در رشته علوم سیاسی در دانشگاه تهران را برگزید. تاج‌زاده می‌گوید: «پس از یکی دو سال چاره‌ای دیگر جز درس خواندن نداشتم. چون با تغییر دولت تعداد زیادی از مدیران برکنار شدند. جالب اینکه یک وقت دیدیم در دانشکده حقوق دانشگاه تهران آقایان حجاریان، امین‌زاده، اصغرزاده، خسرو تهرانی، نصیری، منفرد... در یک دانشکده جمع شده‌ایم که برای خیلی‌ها تعجب‌آور بود. از سوی دیگر در کنار آقایان بهزاد نبوی، عباس عبدی، آرمن، آغاچری و تعدادی دیگر از دوستان در مرکز مطالعات استراتژیک، کار تحقیقاتی انجام می‌دادیم.»

وی در این دوران در مرکز مطالعات و تحقیقات استراتژیک نهاد ریاست جمهوری که با مدیریت حجت‌الاسلام موسوی خوئینی‌ها اداره می‌شد، حضور یافت و با جمعی از افراد همفکر خود در محفل چپ همکاری داشت. همچنین از سال ۱۳۶۷ تا ۱۳۷۱ مشاور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در دوران وزارت خاتمی بود. با آغاز به کار دور جدید فعالیت سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی ایران تاج‌زاده نیز به منزله یکی از اعضای شورای مرکزی سازمان فعالیت خود را آغاز کرد و با انتشار ارگان سازمان عصر-مدرسه سال ۱۳۷۳ به عنوان یکی از نویسندگان آن آرا و نظرات خود را منتشر کرد. وی همچنین در شورای مرکزی، شورای داوری، شورای سیاسی و روابط عمومی سازمان عضویت داشت.

همچنین در همین دوران بود که محفل فکری با عنوان «حلقه کیان» با محوریت عبدالکریم سروش شکل گرفت و در آن بیشتر فعالان سیاسی سال‌های بعد جریان دوم خرداد عضو بودند. تاج‌زاده نیز به عضویت این محفل در آمد و در همین نشست‌ها بود که زمینه‌های فکری جدایی وی از خط امام و گرایش به سمت لیبرالیسم و سکولاریسم شکل گرفت.

عبدالکریم سروش در مورد اعضای حلقه کیان می‌گوید: «حلقه خاص کیان، خود افرادی بودند که مستقیماً در داخل مؤسسه کیان کار می‌کردند؛

اعم از سردبیر و هیئت مدیره و پاره‌ای از نویسندگان مجله. البته باید اشاره کنم که به فاصله کمی قبل از انتخاب آقای خاتمی، وقتی که من پس از یازده ماه سفر تحمیلی به خارج، به ایران بازگشتم، حلقه‌ای از دوستان در کیان تشکیل شد که جلسات هفتگی داشتند و من هم در آنجا شرکت می‌کردم... علاوه بر آقای تهرانی و شمس، آقایان حجاریان، آرمن، مرتضی مردیها، اکبر گنجی، آرش نراقی، ابراهیم سلطانی، محسن سازگارا، جواد کاشی، حسین قاضیان، ناصر هادیان، مصطفی تاج‌زاده و گاهی پسر خود من سروش دباغ در آن جلسات شرکت می‌کردند. شاید تنها چند نفر را از قلم انداخته باشم؛ اما اینها افرادی بودند که با کیان همکاری نزدیک داشتند و عموماً آثارشان در کیان چاپ می‌شد.»

در انتخابات دوم خرداد ۷۶ وی در نقش عضوی از سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی به هواداری از سیدمحمد خاتمی وارد میدان شد و بعد از تشکیل دولت اصلاحات، وارد دولت شد و به عنوان معاون وزیر کشور (عبدالله نوری) و سرپرست این وزارتخانه پس از استیضاح عبدالله نوری فعالیت کرد. تاج‌زاده تا سال ۱۳۸۰ در معاونت سیاسی وزارت کشور باقی ماند.

اولین انتخابات شوراهای شهر و روستا در سال ۱۳۷۷ در دوران معاونت وی در وزارت کشور انجام شد. در همین سال بود که حزب دولت ساخت مشارکت آغاز به کار کرد و مصطفی تاج‌زاده در حالی که عضو شورای مرکزی سازمان مجاهدین انقلاب بود، هم‌زمان به عضویت حزب مشارکت درآمد. پس از استیضاح عبدالله نوری به عنوان سرپرست وزارت کشور انتخاب شد. در زمان وزارت آقای موسوی‌لاری نیز او همچنان معاونت سیاسی وزارت کشور را عهده‌دار بود.

او در حوادث تلخ ۱۸ تیر سال ۱۳۷۸ و درگیری نشست دفتر تحکیم وحدت در شهر خرم‌آباد نقش داشت و اغتشاشگران را تحریک کرد و سرانجام وی به علت تخلفات متعدد و گسترده در برگزاری انتخابات مجلس ششم (۱۳۷۹) و مخلدوش کردن آرای مردم تهران، از سوی دادگاه از مسئولیت‌های دولتی خود کنار گذاشته شد. البته وی تا پایان کار دولت خاتمی مشاور رئیس جمهور بود.

دهلیز

مأموران تل آویو

مروری بر روابط پهلوی و رژیم صهیونیستی

برقراری ارتباط میان رژیم صهیونیستی و دستگاه سلطنت پهلوی و گسترش همکاری‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اطلاعاتی و نظامی این دو حکومت، انگیزه مهمی برای کوشش‌ها و حضور صهیونیست‌ها در ایران بود. دولت شاهنشاهی ایران، در اسفندماه ۱۳۲۸ خورشیدی (۱۹۴۹م)؛ یعنی کم‌وبیش یک سال و اندکی پس از برپایی دولت اسرائیل، این رژیم را به صورت غیر رسمی و پنهانی بدون داشتن سفیر در اسرائیل (دوفاکتو)، رسمی دانست. اسرائیل از دید جایگاه و وضع ویژه خود، به‌ویژه نداشتن راهبردهای ژرف و آسیب‌پذیری آن از تهدیدهای امنیتی و تلاش برای تحقق برتری نظامی بر دیگر کشورهای منطقه، به ارتباط‌های امنیتی و اطلاعاتی با کشوری در منطقه نیاز داشت که به پشتوانه آن بتواند خواسته‌ها و هدف‌هایش را برآورد. ایران از همسایه‌های کشورهای عربی خاورمیانه بود که شمار فراوانی از اتباع یهودی در آن می‌زیستند و آزادانه در آنجا کارهای مذهبی، فرهنگی و اقتصادی خود را انجام می‌دادند و از نفوذ و حضور در دستگاه حکومت محمدرضا پهلوی بر خوردار بودند؛ از این‌رو، مناسب‌ترین مکان برای فعالیت اطلاعاتی و عملیاتی رژیم صهیونیستی با انگیزه تأمین امنیت آن به شمار می‌رفت. بنابراین، نیاز شدید ساواک به آموزش‌ها، سزای و برگ و کارشناسان مוסاد برای تقویت ساختار خود، زمینه‌ای برای حضور و فعالیت‌های گوناگون مוסاد در ایران فراهم آورد. مظفر شاهی در کتابش با عنوان «ساواک» که در مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی انتشار یافته است، به نقل از «مایکل لدین» از کارگزاران سیاست خارجی آمریکا درباره روابط

نگاهی به تاریخ علمی آمریکا نشان می‌دهد، وجود نگرش‌های نامناسب و تبعیض‌آمیز نسبت به انسان در جامعه آمریکا باعث شده است دانشمندان و محققان این کشور از انسان‌ها، به خصوص سپاه‌پوستان و اقشار ضعیف به عنوان موضوعات آزمایش‌های بحث‌برانگیز استفاده کنند. این آزمایش‌ها، مسواری مانند آلوده کردن عمدی آزموذنی‌ها به بیماری‌های مرگبار یا ناتوان‌کننده، قرار دادن افراد در معرض سلاح‌های زیستی یا شیمیایی، قرار دادن افراد در معرض آزمایش‌های تشعشعات، تزریق مواد شیمیایی سمی و رادیواکتیو، آزمایش‌های مربوط به روش‌های اعتراف‌گیری و شکنجه، آزمایش‌بسر روی داروهای دگرگون‌کننده هوشیاری و موارد دیگری از این قبیل را در برمی‌گیرد.

بسیاری از این آزمایش‌ها بر روی کودکان، افراد بیمار و افراد دارای ناتوانی‌های ذهنی و در پوشش درمان پزشکی انجام شده است. در بسیاری از این مطالعات علمی بخش زیادی از آزموذنی‌ها افراد فقیر، اقلیت‌های قومی و زندانیان بوده‌اند. بسیاری از این آزمایش‌ها بر روی کودکان، افراد بیمار و افراد دارای ناتوانی‌های ذهنی و در پوشش درمان پزشکی انجام شده است. در بسیاری از این مطالعات علمی بخش زیادی از آزموذنی‌ها افراد فقیر، اقلیت‌های قومی و زندانیان بوده‌اند. منابع مالی این آزمایش‌ها از سوی دولت

حافظه

موش‌های آزمایش

مروری بر نفوذ و دخالت آمریکا در قاره آمریکا

آمریکا به خصوص سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا)، ارتش آمریکا و شرکت‌های فدرال ای نظامی-تأمین می‌شد. این آزمایش‌ها معمولاً به صورت بسیار محرمانه انجام می‌شدند و در بسیاری از موارد اطلاعات مربوط به آنها تا چندین سال پس از انجام این آزمایش‌ها افشانی شدند.

آزمایش‌های غیر اخلاقی آمریکا با تاب‌های قانونی، حرفه‌ای و اخلاقی گسترده‌ای در میان جامعه علمی داشت و بسیاری از سازمان‌ها و مؤسسات سیاست‌گذاری خواهان آن شدند که استفاده از آزموذنی‌های انسانی در آزمایش‌ها با رعایت قواعد قانونی و اخلاقی انجام شود. بین سال‌های ۱۹۴۶ تا ۱۹۴۸، محققان آمریکا در مطالعه‌ای در گواتمالا از ۱۳۰۰ زندانی، زن خیابانی، بیمارانی روانی و روسپی‌های بیمار، برای مبتلا کردن افراد زندانی، بیمارانی آسایشگاه‌های روانی و سربازان گواتمالایی به سفلیس و سایر بیماری‌های آمیزشی استفاده کردند تا اثرات پنی‌سیلین برای درمان این بیماری‌ها را مطالعه کنند. در این مطالعه نزدیک به ۷۰۰ نفر از این زندانی‌ها که بعضی از آنها کودکان یتیم بودند، به بیماری مبتلا شدند.

باراک اوباما، رئیس‌جمهور پیشین ایالات متحده آمریکا در سال ۲۰۱۱ طی تماس تلفنی با آلوارو کولوم، همتای گواتمالایی خود به دلیل انجام این آزمایش‌های پنهانی و گسترده که سربازان گواتمالایی مبتلا به بیماری سوزاک نیز از جمله آنان بودند، عذرخواهی کرد.

تقویت ظرفیت‌های داخلی

مصطفی قربانی
دکتری علوم سیاسی

رهیافت و رویکرد کارآمدی در هر دولتی براساس ایده حکمرانی آن شکل می‌گیرد. ایده حکمرانی هم به زبان ساده عبارت است از گزاره یا ایده‌ای اساسی که جهت‌دهنده و مشخص‌کننده مسیر سیاست‌گذاری و اقدام از سوی هر دولتی است. درواقع، ایده حکمرانی را می‌توان چکیده مبانی معرفتی-اندیشه‌ای و در عین حال، نوع نگاه دولتمردان نسبت به حل مسائل کشور دانست. نکته مهم درباره ایده حکمرانی آن است که مهم‌ترین عرصه منازعه میان نخبگان و جریان‌های سیاسی است. به تعبیر دقیق‌تر، مهم‌ترین تجلیات منازعه‌ها در حوزه‌های معرفتی-اندیشه‌ای را می‌توان پیرامون ایده حکمرانی جریان‌های سیاسی و دولت‌های برآمده از آنها جست‌وجو کرد. بنابراین، اینکه هر دولتی یا توجه به خاستگاه متمایز جریانی که دارد، ایده حکمرانی متمایزی نیز دارد، طبیعی به نظر می‌رسد.

منازعه ایده‌های حکمرانی در ایران

در ایران کنونی به طور کلی میان دو آبر ایده حکمرانی، منازعه جدی وجود دارد که البته ریشه‌های این منازعه حداقل به ۲۰۰ سال گذشته، یعنی از زمان آشنایی ایرانیان با دنیای متجدد برمی‌گردد. این ایده‌های متنازع عبارتند از: ایده‌ای که حل مشکلات کشور را در گرو «نگاه به بیرون» و اعتماد به ظرفیت‌های خارجی می‌داند یا به عبارت دقیق‌تر، معتقد به نقش دهی بیشتر به ظرفیت‌های خارجی در اداره کشور و تحقق کارآمدی است و البته، تا حدودی (کم و بیش) از توجه به ظرفیت‌ها و استعدادها داخلی غفلت می‌ورزد. این ایده ترجمان همان دیدگاه‌هایی است که در دوره قاجار و پهلوی به «غربی شدن از فرق سر تا نوک پا» معتقد بود. در نقطه مقابل، ایده دیگر معتقد به حل مشکلات کشور با اعتماد به ظرفیت‌های داخلی و به طور کلی، تمسک به میراث بومی اسلامی-ایرانی است. این ایده نیز مطلق نیست و نقش ظرفیت‌های خارجی در اداره موفق کشور را به طور کامل نفی

نمی‌کند؛ اما راه‌حل مسائل کشور را در تمسک به خارج جست‌وجو نمی‌کند. همانگونه که اشاره شد، این دو ایده در تاریخ حدود ۲۰۰ ساله اخیر ایران، پیوسته با هم در حال منازعه بوده‌اند؛ هر چند در بیشتر موارد و برهه‌ها، ایده نخست بیشتر در مصدر اجرا و اداره کشور بوده است. بر این اساس، می‌توان گفت یکی از مهم‌ترین دلایل تداوم برخی از مهم‌ترین مسائل کشور و فاصله میان باید‌ها و واقعیت‌ها یا فتن نشدن برخی عرصه‌ها در واقعیت این منازعه مهم ریشه دارد.

دولت سیزدهم و عرصه منازعه‌خیز

ایده‌های حکمرانی

با توجه به آنچه گفته شد، دولت سیزدهم در حالی روی کار آمد که عرصه منازعه ایده‌های حکمرانی به قوت خود باقی بود و در عین حال، مشکلات متعددی هم در کشور وجود داشت. بنابراین، این دولت تلاش کرد با انتخاب یک ایده حکمرانی که با مقتضیات فرهنگی، هویتی، ژئوپلیتیکی، اقتصادی و سیاسی ایران تناسب دارد، در مسیر تحقق کارآمدی قدم بگذارد. ایده حکمرانی این دولت نیز به طور کلی عبارت است از: «حل مشکلات با اعتماد و فعال‌سازی ظرفیت‌های درونی.» در توضیح این ایده باید گفت، دولت سیزدهم با توجه به فشارهای خارجی و منازعه‌انگیزی‌های ایده حکمرانی رقیب و البته ناکارآمدی آن و همچنین، براساس مبانی معرفتی اندیشه‌ورزان خود، ایده حکمرانی خود را براساس «ما می‌توانیم» و باید بتوانیم مبتنی کرده است. به عبارت دقیق‌تر، این دولت می‌کوشد

می‌کوشد که اثبات کند با وجود فشارهای تحریمی خارجی، به شرط اتکا به ظرفیت‌های داخلی و گره زدن سرنوشت کشور به دنیای خارج، می‌توان کشور را اداره کرد و در حل مشکلات نیز توفیق داشت. روند اقدامات دولت در کنترل تقدینگی، مثبت شدن تراز تجاری کشور در سه ماهه نخست امسال (تراز تجاری کشور در سه ماهه نخست امسال مثبت ۶۰۵ میلیون دلار بوده است)، تبدیل کردن ایران به هاب ترانزیتی منطقه با تکمیل و فعال‌سازی کریدورهای ارتباطی شمال-جنوب و مشرق-غرب کشور که علاوه بر افزایش درآمدهای ترانزیتی، می‌تواند سبب شکوفایی و رونق تولید در کشور نیز بشود، تلاش برای احیای حیات تولید در کشور، در عین تلاش برای اصلاح ساختار بودجه و جلوگیری از بی‌انضباطی مالی و... بخشی از مهم‌ترین اقدامات دولت در عرصه اقتصاد داخلی است که نشان می‌دهد، این دولت با ایده تحقق کارآمدی با نگاه به درون، تاکنون با وجود دشواری‌ها، در مسیر درستی در حال حرکت است.

سخن پایانی

ایده حکمرانی و چگونگی انتخاب آن عرصه بسیار حساسی است که بر تمامی ساحت‌های زندگی به طور مستقیم و غیرمستقیم اثر می‌گذارد. در این میان، ایده‌هایی می‌توانند موفقیت‌آمیز باشند که در عین تطابق با خاستگاه‌های فرهنگی-هویتی جامعه، با اقتضانات و واقعیت‌های حیات جامعه نیز تطابق داشته باشند. می‌توان گفت، هنر دولت سیزدهم آن است که بر خلاف گذشته در این حوزه با دقت عمل کرده است. بنابراین، تفاوت ریل‌گذاری آن در اداره کشور با دولت گذشته را نیز باید در این مهم جست‌وجو کرد. درواقع، مبتنی بر اتخاذ دقیق و درست این ایده است که به نظر می‌رسد این دولت در سیاست‌گذاری و اجرا و اقدام، در مقایسه با گذشته، تفاوت‌های جدی دارد. نقطه طلایی این تمایز هم ایده حکمرانی و مدیریت امور کشور است که مبتنی بر نگاه به داخل و فعال‌سازی ظرفیت‌های بومی و ملی برای عبور از شرایط دشوار و پیچیده کنونی است. نشانه‌های موفقیت این ایده را می‌توان در عرصه عمل و بهبود شرایط زندگی مردم و تقویت زیرساخت‌های توسعه‌ای و اقتصادی کشور دید و امیدها را به آینده روشن معطوف کرد.

آفاق

چهره پنهان سیاست-۴۷

ناامیدی و ویرانی نظام انگیزشی

دشمن بر مبنای جنگ ترکیبی برای مایوس‌سازی جامعه از همه تاکتیک‌ها و تکنیک‌ها استفاده می‌کند. انتشار آمارهای بی‌پایه یا مخلوط به صدق و کذب، ادعاهای دروغ، انکار موفقیت‌های انقلاب اسلامی، تیره و تار نشان دادن وضعیت اقتصادی کشور، تصویرسازی غلط و منفی و ناامیدکننده از اوضاع ایران، لبه‌پر نگاه نشان دادن شرایط و اوضاع، ناکارآمد نشان دادن بن‌بست نشان دادن مشکلات، دست‌نیافتنی نشان دادن پیشرفت و توسعه کشور، بزرگ‌نمایی نقاط ضعف و کوچک‌نمایی امکانات و دستاوردها و... از جمله اقداماتی است که دشمن برای خاموش کردن نور امید از دل ملت ایران استفاده می‌کند. حلقه بعدی و تکمیلی این فرآیند، استفاده از ناامیدی شکل گرفته به القای ایده‌های جایگزین و امیدسازی بدلی است. برژینسکی در کتاب «شکست بزرگ» این ایده را ارائه داده است. او برای زوال کمونیسم نوشته بود: «شکست‌های اقتصادی به روشنفکرانی که از نظر سیاسی فعال هستند، امکان خواهد داد که این پیش مخالف را به تقاضا برای نیل به کثرت‌گرایی اجتماعی-اقتصادی و سیاسی و همچنین حاکمیت قانون تبدیل نمایند.» (برژینسکی، ۱۳۶۹: ۳۳۵) یعنی بازیگران متخاصم در فرآیند ناامیدسازی، از یک سسو مخاطب را به این نتیجه می‌رسانند که وضع موجود به بن‌بست رسیده و از سوی دیگر با معرفی ایده‌های بدیل نظام انگیزشی مخاطب را تحریک کرده و او را برای فرار از وضع موجود به شرایط مطلوب، وادار به اقداماتی می‌کنند که مورد دلخواه اوست.

سیامک باقری

دکترای علوم سیاسی

تزیق ناامیدی یکی از روش‌های مؤثر نفوذ در نظام انگیزشی، سابقه‌های طولانی در عملیات روانی دارد که در جنگ شناختی و جنگ ترکیبی نیز به نوعی دیگر باز تعریف شده است. از نظر روانشناسی، القای ناامیدی در جامعه، ویران‌کننده نظام انگیزشی آن است. امید به منزله بزرگ‌ترین قوه محرکه انسان، مؤلفه مهم سرمایه اجتماعی نیز به شمار می‌آید. دشمن که مدتی است جنگ ترکیبی را علیه جمهوری اسلامی آغاز کرده، امید جامعه ایران را با روش‌های جنگ ترکیبی هدف قرار داده است. بازیگران متخاصم در این جنگ با روش‌های تصویرسازی و انتشار حجم انبوه اطلاعات، مخاطب را فارغ از هر نوع استدلال و استنباطی به درک ناصحیحی نسبت به اوضاع کشور می‌رسانند. در واقع، در این جنگ تلاش می‌شود مغز به منزله قوه پردازش حذف شود و تزیق ناامیدی به گونه‌ای تصویرسازی و روایت‌سازی شود که مخاطب آنها، به طور مستقیم از طریق دیدن و شنیدن و بدون پردازش وادار به قضاوت منفی نسبت به حاکمیت شود. از این نظر، رهبر معظم انقلاب می‌فرماید: «اگر دشمن بتواند مردم ما را، جوانان ما را، قشرهای ما را، نسبت به آینده این حرکت‌شان ناامید کند، ضربه خود را زده است.» (۱۳۷۹/۳/۱۴)

تبیین

جنگ روایت‌ها و جهاد تبیین- ۱۰

عملیاتی شدن معارف

امیر قلی‌زاده

کارشناس فرهنگی

یکی از نیازهایی که در همه جوامع و کشورهای اسلامی به ویژه ایران باید مورد ابتلا و توجه قرار گیرد، این است که مفاهیم اسلامی، ارزشی و دستورات دینی در عمل و به صورت عینی در نظامات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی زندگی مردم محقق شود. هر جایی در طول تاریخ، جوامع با تلاش موفق به آوردن این مفاهیم در زندگی شدند، مایه برکت و رشد شده است و هر جایی از این مفاهیم دست برداشتم یا غفلت کردیم، محروم شدیم. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در دیدار با اعضای خیرگان در سال ۱۳۹۹ از ضرورت پیاده شدن مفاهیم ارزشی در جامعه و ارتباط این موضوع حیاتی با جهاد تبیین به یک مثال و مصداق عینی در روزهای عسرت و سختی شدت یافتن بیماری کرونا فرمودند: مفهوم «مواسات» یک مفهوم کلیدی است در مجموعه منظومه ارزشی و معرفتی اسلام، که این مفهوم با قدری تبیین در جامعه، یک نهضت در همین ایام به وجود آورد؛ نهضت کمک مؤمنانه؛ و یک کار بزرگ انجام گرفت؛ یعنی مردم مواسات را از جایگاه یک مفهوم معتبر و مثلاً ارزشمند شرعی که همه قبول داشتند، آوردند به مرحله عمل و شما دیدید در سرتاسر کشور چقدر کار انجام گرفت، چقدر ارزش خلق شد با کارهایی که جوان‌ها کردند، مردم کردند، گروه‌ها کردند، دستگاه‌های دولتی

سیاست نامه

سیدمحمد کاظم یزدی-۳۸

غرب و پروژه ناتمام

مشروطه

فتح‌الله پریشان

دبیر گروه اندیشه

در چند شماره اخیر، به بهانه بررسی آرا و افکار سید کاظم یزدی، از مراجع و رهبران فکری مشروطیت ملت ایران و تأثیر آنها بر این قیام و چگونگی بر باد رفتن زحمات مردم ایران با مبتلا شدن به ارتجاع غربی و روشنفکری نشست گرفته از غرب سخن گفتیم. حتی اگر به مشروطه ایرانی با ادبیات و نگاه غربی‌ها بنگریم، باز رد خیانت آنها را در برگرداندن ملت ایران به عقب خواهیم دید. و فسق تحلیل‌ها و آموزه‌های روشنفکری غربی، اگر مشروطیت ملت ایران را سرآغاز یک حرکت برای بسط اندیشه آزادی‌خواهی و تلاش برای نهادینه کردن دموکراسی در ایران بدانیم، با مطالعه سرنوشت مشروطه در می‌یابیم که غرب حتی به دموکراسی هدایت شده خود هم مجال ظهور و بروز در ایران آن برهه را نداد و روند دموکراسی‌خواهی و آزادی‌خواهی مردم ایران به دیکتاتوری دیکتاتور منتخب آبرون سایید انگلیسی منجر شد.

قانون اساسی مشروطه که در دوران زوال قاجار تدوین شد، به عنوان نتیجه مستقیم مشروطیت، نخستین متن حقوق اساسی در تاریخ ایران است؛ اما با وجود مجاهدت‌های مشروطه‌خواهان و عزم آنان برای ابتناء امر سیاسی بر قانون به فاصله کوتاهی مسیر قدرت‌یابی رضاشاه از طریق ایجاد یک وضعیت استثنایی هموار شد. وضعیت استثنای موقعیتی خلاگونه، مبین نوعی نبود تعادل میان امر سیاسی و حقوق عمومی و اهرمی است که به واسطه آن دارنده حق انحصار تصمیم‌گیری، می‌تواند با کنار زدن موانع قانونی و حتی خود قانون، به تمرکز قدرت به نفع خویش اقدام کند. در چنین وضعیت خلاگونه‌ای رضاشاه موقعیت را برای دستیابی به قدرت مناسب یافت. او که به پشتوانه‌ای مشروطیت‌ساز برای توجیه سلطنت خود نداشت، قانون اساسی را نسخ نکرد؛ بلکه با اعلام وفاداری خود به این قانون، کوشید با ایجاد یک وضعیت استثنایی و اضطراری زمینه را برای تعلیق و در نتیجه به دست گرفتن قدرت فراهم کند.

بنابراین معلوم شد که قدرت‌های غربی، به ویژه انگلیس به منزله قدرت فعال فراملی در آن برهه اساساً مشروطه‌سازی کردند تا قدرت‌سازی کنند. آنها نظریه مشروطه را که نیرومندترین نظریه در حوزه ساماندهی به نظم سیاسی در جهان پس از دوره حکومت‌های مطلقه بود، به پروژه ناتمام ملت ایران تبدیل کردند و مجدد در راستای حفظ و تأمین منافع خود بسترهای دولت مطلقه‌ای، همانند قدرت رضاخانی را فراهم آوردند.

در واقع، ارتجاع به سبک و سیاست غربی ایجاد می‌کرد که نسخه مرسوم مشروطه غربی در ایران پیاده نشود و تنها به اسم آن بسنده شد. مشروطه ایرانی پروژه ناتمامی بود که تنها به استثنای یک دوره کوتاه (از سال ۱۲۸۵ تا ۱۳۰۴) که نظام سیاسی ایران از حکومت قاجاریه به حکومت پهلوی تبدیل شد، روند دموکراسی خواهی در ایران منحرف شد. این موضوع در حقیقت عبرت‌آموز است و امروز با بیانات رهبری و امام به درستی پیش‌بینی شیخ شهید مشروطه فضل‌الله نوری بیشتر می‌توان پی برد که تفکر غربی با تحمیل نسخه عقب‌مانده خود در حکمرانی سیاسی می‌خواهد ملت ایران را به عقب برگرداند و مانع از اجرا و نمردهی نظامات پیشرفته اسلامی شود.

نکته گرام

رستم قاسمی، وزیر راه و شهرسازی: تعداد واحدهای در حال ساخت نهضت ملی مسکن به ۱/۵ میلیون نزدیک می شود و امپراتوری رستانه‌های ضد دولت سیزدهم اجازه دیده شدن اخبار پیشرفت طرح را نمی دهند. آنها که دشمنند، اما تعجب از رستانه‌های داخلی و خبرنگارانی است که بدون تحقیق اخبار آنها را پوشش می دهند و مردم را ناامید می کنند!

پیمان اصلانی، کاربر فضای مجازی: با ساخت کانکس‌های تاشو از سوی سپاه پاسداران، تحولی عظیم در اسکان موقت آسیب‌دیدگان صورت گرفت. در گذشته هر تریلی می‌توانست حداکثر یک کانکس حمل کند؛ اما الان قادر است شش کانکس را به راحتی حمل کند.

سیده زاده حکیم، کاربر فضای مجازی: نیروهای اوکراینی از یک خانه سالمندان به عنوان مسیر انسانی برای جلوگیری از عملیات نظامی روسیه استفاده کرده‌اند! غرب برای ارضای امیال و خواسته‌های خود تاکنون مردم زیادی را قربانی کرده است، اوکراین نه اولین آنهاست و نه آخرین! ویرانی عاقبت تمام کشورهای دل‌بسته به غرب و کدخدای‌پرست خواهد بود.

حامد صفرپور، کاربر فضای مجازی: اعتراض مردم دبی به قطع مکرر برق به دنبال گرمای شدید، یادآور شوم که امارات رابطه نزدیکی با رژیم اشغالگر و آمریکا و انگلیس دارد و تحریم هم نیست و روی دریایی از ثروت خوابیده است، عوضش اقتصاد خوبی دارد.

سید نظام‌الدین موسوی، نماینده مجلس: رستانه‌های غربی طوری از آفتاب به کار سانتریفیوژهای IR6 در فردو خبر می دهند که گویی اقدامی غیرقانونی رخ داده است. تولید اورانیوم ۲۰ درصد به میزان سالی حداقل ۱۲۰ کیلوگرم، تکلیف فوری مجلس یازدهم به دولت در بند یک قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌هاست. دولت روحانی تعلل کرد؛ دولت رئیسی، اقدام.

امیرعلی ابوالفتح، کارشناس مسائل سیاسی: مخالفت با صدور ویزای آمریکا یا بریتانیا به ورزشکاران ایرانی تعجب‌برانگیز خواهد بود. اگر تصور شود که از دید غرب، سیاست نباید در ورزش دخالت کند؛ اما غرب به شکل آشکاری از ورزش برای پیشبرد سیاست استفاده می کند.

احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد: یکی از مطالبات رهبر معظم انقلاب از دولت سیزدهم، داشتن پیوست عدالت برای سیاست‌ها بود. وزارت اقتصاد اولین پیوست عدالت را با همکاری دانشگاه‌ها برای الگوی جدید «هوشمندسازی پارانه آرد» تدوین و منتشر کرد.

کاوه اشتیهادی، دستیار معاون اول رئیس‌جمهور: دولت در انتخاب کادر و سرمربی تیم ملی فوتبال هیچ نظری ندارد و دخالتی نخواهد کرد. در جلسه اخیر با دکتر مخیر، معاون اول محترم و اعضای دولت هم هیچ صحبتی در این خصوص نشده و صرفاً بر پشتیبانی جدی و حداکثری از برنامه‌های موردنظر تیم ملی، فدراسیون فوتبال و وزارت ورزش تأکید شد.

عبدالرضا هادی زاده، کاربر فضای مجازی: چین رسماً تحریم‌های جدید آمریکا علیه ایران را رد کرد. پکن به صراحت گفته است همکاری ما با تهران معقول و قانونی است و به هیچ طرف ثالثی آسیب وارد نمی کنند و باید مورد احترام و حمایت قرار بگیرد. آقای ظریف! همچنان معتقدید چین نگاه به غرب دارد، پس نباید ما نگاه به شرق داشته باشیم؟!

کیهان عمیق‌تر!

چرا تصاویر تلسکوپ وب بحث داغ این هفته فضای مجازی بود؟

امیر مهدی صالحی

کارشناس فناوری اطلاعات

سرانجام تلسکوپ فضایی «وب» اولین تصاویر خود را منتشر کرد و به دید گذشته بشر از پهنه فضا، عمق و رنگ و لعاب بیشتری بخشید. در بیانیه انتشار این تصویر آمده است: «تلسکوپ فضایی جیمز وب، عمیق‌ترین و واضح‌ترین تصویر مادون قرمز از جهان دور را تا به امروز تولید کرده است. این تصویر از اولین میدان عمیق وب، مملو از جزئیات است. هزاران کهکشان از جمله کم‌نورترین اجرام مشاهده شده در مادون قرمز برای اولین بار در دید وب ظاهر شده‌اند. این تکه از جهان پهناور، بخشی از آسمان را می‌پوشاند که تقریباً به اندازه یک دانه شن است که شخصی روی زمین نگاه داشته است.»

این مجموعه خوشه‌های کهکشانی عظیمی هستند که بر اساس نسبت عام اینشتین، با شکل دهی لنز گرانشی، نور اجرام پشت خود را بزرگ‌نمایی و دچار اعوجاج می‌کنند و امکان مشاهده میدانی عمیق از جمعیت‌های کهکشانی بسیار دور و ذاتاً ضعیف را فراهم می‌آورند. نوری که از حدود ۱۳/۵ میلیارد سال پیش به ما رسیده است، یعنی وب تصویری از ۱۳/۵ میلیارد سال پیش کیهان را به ثبت رسانده

است. همانطور که در بیانیه انتشار این تصاویر آمده است، اگر بتوانید یک دانه شن را در حالی که به دست گرفته‌اید، به سوی آسمان نگاه دارید، بخش کوچکی که اشغال می‌کند، به اندازه میدان دید تلسکوپ وب در این تصویر است و حالا می‌توانید تصور کنید تنها در این منطقه کوچک، انبوه کهکشان‌ها از جمله کهکشان‌های اولیه چگونه دیده می‌شوند و این همه، هنوز در مقایسه با سراسر آسمان چقدر کوچک است.

چرا وب مهم است؟

بسیاری از دانشمندان معتقدند، سیاره‌های درست مانند زمین، در جهان هستی وجود دارد و در جست‌وجوی آن هستند. تلسکوپ وب از تمامی پیشینیان خود قوی‌تر است و نگاهی دقیق‌تر و عمیق‌تر به اعماق فضا خواهد داشت تا سیاره‌های کهکشان‌های دور دست را کشف کند. تلسکوپ وب ابزاری دارد که به کمک آن می‌توان اتمسفر سیارات را به منظور امکان حفظ حیات بررسی کرد. البته تلسکوپ‌های بزرگ‌تری در سطح زمین وجود دارند؛ اما این تلسکوپ در خارج از جو زمین قرار خواهد گرفت تا دیدی بدون مانع از جهان هستی فراهم کند. تلسکوپ فضایی هابل با به کار بردن نهایت توان خود می‌توانست کهکشان‌ها را در زمان نوجوانی آنها رصد

کند؛ اما با استفاده از تلسکوپ وب، مشاهده این کهکشان‌ها در زمان نوزادی آنها امکان‌پذیر می‌شود. این تلسکوپ با استفاده از توانایی فرسوخ به عقب بازی می‌گردد و در حدود ۱۰۰ تا ۲۵۰ میلیون سال پس از بیگ‌بنگ را مشاهده خواهد کرد. تلسکوپ وب به دانشمندان امکان می‌دهد تا سیارک‌های دور دست و قمرهای آنها را بررسی کنند تا در مورد نحوه تشکیل و تاریخچه منظومه شمسی به اطلاعات دقیق‌تری دست پیدا کنند.

چرا عمیق‌تر؟

اگر قرار است عکس وب عمیق‌تر از چیزی باشد که انسان‌ها قبلاً دیده‌اند، باید از نقشه‌برداری میدان فراژرف تلسکوپ فضایی هابل که حدود ۲۰ سال پیش گرفته شده بود، پیشی بگیرد. این تصویر وسیع و معروف، نزدیک به ۱۰ هزار کهکشان را در ستین، اندازه‌ها، شکل‌ها و رنگ‌های مختلف نشان می‌دهد. در علم نجوم، عمیق‌تر شدن به معنای مشاهده گذشته است، زیرا مدتی طول می‌کشد تا نور و دیگر امواج الکترومغناطیس به ما برسد. در تصویر فراژرف هابل، قدیمی‌ترین کهکشان‌های مرئی به ۸۰۰ میلیون سال اول پس از انفجار بزرگ باز می‌گردند. این یک دوره بسیار ابتدایی نسبت به سن تخمینی جهان، یعنی ۱۳/۸ میلیارد سال است. به‌طور خلاصه، گردوغبار و

گاز زیاد در فضای میان ما و ژرفای کیهان، چشم‌انداز منابع نوری بسیار دور و ذاتاً کم‌نور اوایل جهان را پنهان می‌کند؛ اما امواج فرسوخ با طول موج بلند، می‌توانند از میان این توده‌ها نفوذ کنند و به ما برسند. به گفته یکی از دانشمندان وب، این تلسکوپ آن قدر حساس است که می‌تواند گرمای یک زنبور عسل را روی ماه تشخیص دهد.

این همه واقعیت است؟

با انتشار این تصاویر برخی از فعالان فضای مجازی نسبت به امکان وجود سانسور در تصاویر منتشر شده، هشدار دادند. این افراد ادعا کردند ایالات متحده و شرکای اروپایی او در این پروژه، همه آنچه را که تلسکوپ وب در اختیار آنها قرار می‌دهد، منتشر نمی‌کنند و تنها از آن جنبه‌ای از این تلسکوپ در میان عموم بهره می‌برند که در راستای تقویت جایگاه از دست رفته آمریکا و غرب به منزله یک مکانی آرمانی در میان سایر مردم جهان باشد. چیزی که از ژست و نمایشی که هنگام اعلام و انتشار تصاویر این تلسکوپ به وسیله جو بایدن اجرا شد، می‌شد دریافت کرد. اما با این حال این تصاویر اگر همه واقعیت نباشد، به اندازه کافی شگفت‌انگیز هستند؛ تصویری که گفته می‌شود دانشمندان زمانی که اولین بار آن را دیده‌اند، بر عظمت آن به گریه افتاده‌اند!

رسانه

یادگیری رسانه‌های

«یادگیری رسانه‌ای» از مدل نمادین در نظریه «یادگیری اجتماعی» سرچشمه می‌گیرد و یکی از مؤثرترین و فراگیرترین روش‌های یادگیری رفتاری است که به ویژه از طریق رسانه‌هایی، چون تلویزیون و سینما شکل می‌گیرند. در یادگیری رسانه‌ای ابتدا باید به رفتار کسی که می‌خواهیم از او الگو بگیریم، توجه کنیم. در مرحله دوم، باید آن رفتار را در ذهن رمزگذاری و در حافظه ذخیره کنیم و سپس، در مراحل بعد، آن را انجام بدهیم؛ البته این رفتار به عوامل زیادی بستگی دارد که از بین آنها می‌توان به عوامل انگیزشی و محیطی اشاره کرد؛ بنابراین در نظریه مذکور، برای تقلید از رفتاری که در سریالی مشاهده شده است، باید محیط مساعدی وجود داشته باشد، یعنی عوامل محیطی در این باره نقش آشکار ساز مهمی دارند. نباید و نمی‌توان به صرف تماشای فیلم یا سریالی نتیجه گرفت که از آن تقلید می‌شود، بلکه باید دید چه عوامل محیطی وجود دارد که اجازه می‌دهد رفتار مشاهده شده عملی شود. از سوی دیگر افراد مختلف، پیام‌های مشابه را به صورت متفاوتی ادراک می‌کنند و از راه‌های مختلفی به آن پاسخ می‌دهند. برای نمونه، یک برنامه خشونت‌آمیز تلویزیونی همه مخاطبان را برنمی‌انگیزد تا آن عمل خشونت‌آمیز را انجام دهند، اما ممکن است تمایلات پرخاشگرانه عده کمی از افراد را افزایش دهد و همچنین حساسیت دیگران

را در مقابل خشونت کم‌رنگ کند. این حقیقت که اثرات رسانه‌ها به صورت مشابه بر روی همه اتفاق نمی‌افتد، نمی‌تواند اهمیت آن را پنهان کند. برای نمونه، اگر برنامه‌ای خاص بر روی تنها یک درصد از بینندگان برنامه اثر گذار باشد، از میان ۴۰ میلیون بیننده بر روی ۴۰۰ هزار نفر اثر خواهد گذاشت. (هریس، ۱۳۹۰)

در نتیجه، همچنان که روشن است، برای اصلاح جامعه و ایجاد هرگونه تغییر در رفتار عمومی شهروندان و بهبود روابط اجتماعی به تربیت و پرورش نسل جدید نیازمندیم. اگر بخواهیم فرزندانمان مانند ما نباشند یا بهتر از ما باشند، باید برای تربیت آنان برنامه‌ریزی و اهتمام کنیم. انتقال ارزش‌های رفتاری و هنجارهای اجتماعی و باورهای دینی و باورها و نیاید‌های اخلاقی از نسلی به نسل دیگر خواه در محیط خانواده و خواه در مدرسه و سطح جامعه از طریق تربیت صورت می‌گیرد و ما باید در گام نخست، واقع‌بینانه بپذیریم که رسانه به منزله بزرگ‌ترین مربی امروز، بیش و پیش از خانواده در حال تربیت کودک و نوجوان است.

این جمله‌ها، تنها بخشی از یک واقعیت عینی است که ما از آن غافلیم. باید باور کنیم و بپذیریم که امروزه، رقیبی به نام «تربیت رسانه‌ای» از راه تلویزیون، ماهواره و اینترنت جایگزین فضاهای تربیتی خانواده‌ها شده است. این امر تهدیدی جدی

و نگران‌کننده برای والدین به شمار می‌آید. وسایل ارتباط جمعی سرعتی وصف‌ناپذیر یافته، زمان و مکان را در نوردیده‌اند و هیچ مانعی را بر سر راه خود نمی‌بینند. درجه نفوذ رسانه‌ها در جوامع و آثار آن به حدی است که یک رویارویی هدفمند را می‌طلبد.

سخن گفتن از زیان‌های استفاده خام و بی‌پروا از رسانه‌ها، یک تکرار بی‌پایان است. حجیم عظیم مقالات در این موضوع نشان از حساسیت جامعه نخبگان در ایران و دیگر کشورها در اثرگذاری‌ها رسانه‌ها بر رفتار ناخودآگاه مخاطب دارد. تلویزیون نشان داده است، در برانگیختن سلیقه‌ها، بهتر از برانگیختن فعالیت‌های فکری یا خلاق عمل می‌کند. به عنوان سطحی‌ترین حالت، کافی است به اثرگذاری شخصیت‌ها و مجموعه‌های تلویزیونی در جابه‌جایی اولویت‌نامگذاری نوزادان کشور خودمان اشاره شود.

بر اساس آمارهای سازمان ثبت احوال کشور، نام «ستایش» در سال ۱۳۸۳ رتبه سی و چهارم در نامگذاری نوزادان دختر را داشته است، اما هم‌زمان با پخش فصل اول سریال پر مخاطب «ستایش» در سال ۱۳۸۹ رتبه سوم در سال ۱۳۹۰ رتبه دوم نامگذاری را به خود اختصاص داد و این در حالی است که در حوالی پایان یافتن این سریال به رتبه نهم و پس از گذشت مدتی از پخش سریال، به رتبه‌های پایین‌تری نزول پیدا کرد. (برگرفته از پایگاه سازمان

ثبت احوال کشور، ۱۳۹۱/۹/۵

از سوی دیگر، باید تأکید کرد که کودکان و نوجوانان در اثرپذیری از رسانه‌ها، با والدین خود فرقی دارند. آنها میان «جهان واقعی» و «جهان رسانه‌ای» چندان تفاوتی قائل نیستند و در به کارگیری رسانه و الگوگیری از آن، بسیار راحت‌تر از والدین خود عمل می‌کنند. برای همین یک نگرانی واقعی که در این باره وجود دارد، این است که این تصاویر از زندگی بزرگسالان که در دسترس کودکان قرار می‌گیرد، ممکن است موجب گمراهی و بلوغ زودرس آنها بشود قبل از آنکه واقعاً آمادگی تشخیص آنها را داشته باشند.

مطلبی که خواندید از «کتاب علوم‌شناختی در جنگ‌شناختی» به نویسندگی «محمد جوانی» انتخاب شده است. این کتاب در «انتشارات نواندیشان» به تازگی برای علاقه‌مندان مسواد رسانه‌ای به چاپ رسیده است.

یادگیری رسانه‌های

را در مقابل خشونت کم‌رنگ کند. این حقیقت که اثرات رسانه‌ها به صورت مشابه بر روی همه اتفاق نمی‌افتد، نمی‌تواند اهمیت آن را پنهان کند. برای نمونه، اگر برنامه‌ای خاص بر روی تنها یک درصد از بینندگان برنامه اثر گذار باشد، از میان ۴۰ میلیون بیننده بر روی ۴۰۰ هزار نفر اثر خواهد گذاشت. (هریس، ۱۳۹۰)

در نتیجه، همچنان که روشن است، برای اصلاح جامعه و ایجاد هرگونه تغییر در رفتار عمومی شهروندان و بهبود روابط اجتماعی به تربیت و پرورش نسل جدید نیازمندیم. اگر بخواهیم فرزندانمان مانند ما نباشند یا بهتر از ما باشند، باید برای تربیت آنان برنامه‌ریزی و اهتمام کنیم. انتقال ارزش‌های رفتاری و هنجارهای اجتماعی و باورهای دینی و باورها و نیاید‌های اخلاقی از نسلی به نسل دیگر خواه در محیط خانواده و خواه در مدرسه و سطح جامعه از طریق تربیت صورت می‌گیرد و ما باید در گام نخست، واقع‌بینانه بپذیریم که رسانه به منزله بزرگ‌ترین مربی امروز، بیش و پیش از خانواده در حال تربیت کودک و نوجوان است.

این جمله‌ها، تنها بخشی از یک واقعیت عینی است که ما از آن غافلیم. باید باور کنیم و بپذیریم که امروزه، رقیبی به نام «تربیت رسانه‌ای» از راه تلویزیون، ماهواره و اینترنت جایگزین فضاهای تربیتی خانواده‌ها شده است. این امر تهدیدی جدی

دانش بنیان

میلیون‌ها دلار

ساخت تجهیزات مخابراتی در دانشگاه

یکی از شرکت‌های دانش بنیان دانشگاه صنعتی شریف با دستیابی به فناوری ملی در زمینه تجهیزات مخابرات نوری توانسته است مانع خروج میلیون‌ها دلار ارز از کشور برای واردات تجهیزات مشابه شود. استفاده از فناوری فیبر نوری به دلیل سرعت بالا در انتقال داده بسیار اهمیت دارد. فیبر نوری

بستری برای تبادل داده با سرعت زیاد در فواصل زیاد است و به دلیل تحریم‌های ایران، واردات آنها در این سال‌ها ناممکن بود؛ اما این شرکت توانسته است آن را تولید کند و در اختیار شرکت‌ها و نهادهایی که فیبر نوری دارند، قرار دهد.

پژواک

ماسک دبه کرد!

فروش توئیتر منتفی شد

توئیتر چند شرکت حقوقی را استخدام کرده است تا از ایلان ماسک به دلیل لغو قرارداد ۴۴ میلیارد دلاری این شرکت شکایت کند. «ایلان ماسک» مدیر اجرایی تسلا، هفته پیش قرارداد خود را با توئیتر فسخ کرد و گفت که توئیتر نتوانسته است اطلاعاتی درباره حساب‌های جعلی در این پلتفرم ارائه

دهد. پس از آن، «برت تیلور» رئیس توئیتر، اعلام کرد که از ثوتمندترین مرد جهان شکایت می‌کنند و اقدامات قانونی را انجام خواهند داد. این شرکت اکنون در حال برنامه‌ریزی برای طرح دعوی حقوقی اوایل این هفته در دادگاه دلاور است.

نرم افزار

در مسیر باش!

حمل‌ونقل عمومی تهران

نرم‌افزار «حمل‌ونقل عمومی تهران» ابزار مناسبی برای استفاده بهینه از خدمات ناوگان اتوبوسرانی تهران است؛ مجموعه‌ای که با بیش از ۲۵۰ خط و ۷۰۰۰ اتوبوس، یکی از بزرگ‌ترین شبکه‌های حمل‌ونقل عمومی جهان است. این برنامه با امکان جست‌وجوی نزدیک‌ترین ایستگاه یا خط مورد نظر و تخمین زمان ورود اتوبوس، امکان مدیریت

بهتر سفرهای درون‌شهری را فراهم خواهد کرد. در صورت بهره‌مندی از تلفن همراه مجهز به سامانه مکان‌یابی و فعال‌سازی سرویس دیتا، این برنامه به شما کمک خواهد کرد تا جابه‌جایی‌های خود را در پایتخت به بهترین شکل ممکن مدیریت کنید.

نگاهی به مجموعه تلویزیونی مستوران
به کارگردانی مسعود آب‌پرور و سیدجمال سیدحاتمی

میراث غنی ایرانی

نسیم اسدپور

دبیر گروه فرهنگ

مدتی قبل بود که تبلیغات تلویزیونی، از پخش مجموعه تلویزیونی جدیدی از شبکه یک رسانه ملی خبر می‌داد. البته برخلاف همیشه، این تبلیغات در حد پخش از تلویزیون-که اتفاقاً مهم‌ترین نوع تبلیغات هم هست- باقی نماند، بلکه پای معرفی و تبلیغات وسیع این مجموعه به بیلبوردهای سطح شهر هم رسید. اتفاقی که شاید در نوع خودش بی‌سابقه بوده است. این تبلیغات گسترده نشان می‌داد، مجموعه تلویزیونی ساخته شده است که قرار است با بقیه سریال‌های تلویزیونی تفاوت داشته باشد. «مستوران» مطابق پیام ابتدای تیزر، بر اساس داستان‌های کهن ایرانی نوشته و تولید شده است.

تداوم قوی

پخش این مجموعه تلویزیونی آغاز شد. دو سه قسمت ابتدایی این مجموعه ریتم کندی داشت و همین باعث شد متأسفانه برخی از افرادی که منتظر پخش آن بودند، نسبت به آن بی‌ رغبت و بی‌اشتیاق شدند و همین نقطه ضعف با آن حجم از تبلیغات متفاوت این مجموعه تناسب نداشت. اما چنانچه مخاطب حوصله به خرج داده و پای کار می‌نشست، از گذشت چند قسمت، متوجه می‌شد که داستان دارد جان می‌گیرد و رفته رفته جذاب‌تر شده است؛ به گونه‌ای که وقتی این مجموعه به یک سوم خود رسید، آن نقطه ضعف کم‌رنگ تر شده و داستان کاملاً می‌توانست مخاطب را همراه کند.

روایت هنرمندانه

اما از این نقاط ضعف که بگذریم، «مستوران» در نوع خودش سریالی است که برخلاف بسیاری از فیلم‌ها و سریال‌های دیگر، ذائقه مخاطب را به سمت خوش سلیقگی سوق می‌دهد. سریالی بر اساس داستان‌های کهن ایرانی که نشان از پیشینه غنی ادبیات داستانی کشورمان دارد. امتیازی که متأسفانه در دهه‌های اخیر و در تولید آثار تلویزیونی بسیار نادیده گرفته شده و حالا «مستوران» سعی در زنده کردن آن داشته و خود نیز از این امتیاز بهره زیادی در جذب مخاطب گرفته است.

«مستوران» نشان داد، می‌توان با زنده کردن ادبیات غنی ایرانی و افسانه‌ها و داستان‌های کهن سرزمین خودمان، آثاری خلق کرد که تمام ویژگی‌های یک سریال خوب را داشته باشد و اتفاقاً مخاطب نیز آن را نه تنها پس نزند، بلکه رفته رفته به او خو گرفته و دوستش داشته باشد.

البته در این رنالیسم جادویی، از ویژگی‌هایی استفاده شده است که شاید برای نسل جدید تا حدی ناآشنا باشد، اما برای قدیمی‌ترها آشناست؛ مثلاً، رازی که داستان را جلو می‌برد و به فهم داستان کمک بیشتری می‌کند، آن هم با صدای ماندگار محمدرضا سرشار (رضای هگلدن) که خاطرات «قصه ظهر جمعه» او را برای بزرگترها زنده می‌کند.

در هر حال، تک‌بیت شعرهایی که ژاله علو در قسمت‌های مختلف سریال می‌خواند و متنی که محمدرضا سرشار قرائت می‌کند، آنچنان به جان مخاطب می‌نشیند که بار دیگر همان ادبیات و فرهنگ غنی ایرانی را به رخ می‌کشد؛ چیزی که شاید نسل امروز با آن غریبه باشد.

پردازش هنری مناسب

یکی دیگر از نقاط قوت این مجموعه تلویزیونی، تلاش عوامل هنری و طراحان صحنه برای ایجاد فضای مناسب در سکانس‌های مختلف از کوچه و بازار تا روستا و جلوه‌های طبیعی است که این ویژگی در فیلم‌های مربوط به زمان گذشته که در سال‌های اخیر ساخته می‌شود، دچار نقایص و ضعف‌های فراوانی است، اما دست اندرکاران مستوران برای این مهم زحمات زیادی را متحمل شده‌اند. شخصیت پردازی نقش‌های اصلی فیلم هم قابل قبول بوده و توانسته تأثیر خود را بر روی مخاطب بگذارد و او را با خود همراه سازد.

داستان «مستوران» هر چند خرده‌روایت‌هایی است که حول داستان اصلی می‌چرخد، اما حتی خرده‌روایت‌ها نیز آنچنان به لحاظ داستانی و دراماتیک قوی هستند که بیش از پیش به جذابیت و پیشبرد داستان اصلی کمک می‌کنند. در نهایت به جرئت می‌توان گفت، با چشم‌پوشی از برخی نقاط ضعف سریال، «مستوران» توانست سریال موفقی در قضاوت‌گویی اصیل و مهم‌تر از آن، سریالی موفق در احیای داستان‌ها و ادبیات کهن ایرانی باشد. هر چند کارگردانی خوب سریال به خصوص در بخش دوم آن (قسمت ۸ تا ۲۶) که مسعود آب‌پرور آن را بر عهده داشته نیز به جذابیت داستان‌ها کمک کرده است.

برداشت

ادواردو

زندگی آنیلی بر روی صحنه تئاتر

جای تقدیر دارد و یادآور این نکته است که هنر نیز می‌تواند دوروی یک سکه باشد؛ برای نمونه، روزی تئاتر یا هر هنر دیگری، ابزاری می‌شود برای رشد و تعالی آدم‌ها، اما برخی مقاطع هم برعکس آن اتفاق می‌افتد. آنچه مهم است، این است که مراکز می‌مانند حوزه هنری باید به این موضوع دقت داشته باشند که در شناسایی استعدادهایی که به هنر به مثابه ابزاری برای رشد و تعالی نگاه می‌کنند، جدی‌تر بوده و در عمل از این جوانان حمایت کنند. البته باید توجه داشته باشند به آفتی که بسیاری از مراکز و نهادهای فرهنگی به آن دچار شده‌اند و آن تیمی و رانتی شدن کارهاست، دچار نشوند.

زیرکانه و جذاب، هم دیدگاه خانواده آنیلی و هم نقش صهیونیست‌ها در شهادت ادواردو به تصویر کشیده می‌شود. تئاتر آنیلی، از اطناب و زیاده‌گویی حذر کرده و همین، مخاطب را از نشستن بر روی صندلی آن هم به مدت ۷۰ دقیقه خسته نمی‌کند؛ هر چند شاید می‌شد بازیگر بهتری از لحاظ شیاهت ظاهری به ادواردو انتخاب شود، اما در نهایت وقتی چراغ‌های سالن روشن می‌شود، تماشاچی‌ها راضی از سالن خارج می‌شوند. در کل، اینکه یک گروه از هنرمندان جوان تئاتر و عرصه نمایش این موضوع را دستمایه کار خود کنند،

ایمان به رسالت نبی خاتم حضرت محمد(ص)، راه حق را برگزید و پس از سفر به تهران و دیدار با امام(ره)، در مسیری قرار گرفت که در نهایت، با بهترین عاقبت، یعنی شهادت در راه نشر اسلام از دنیا رفت. تئاتر نیز از همین جا آغاز می‌شود؛ جسدی که کنار خیابانی افتاده و دوره‌گردی آن را می‌بیند. البته درباره این شخصیت کتاب‌های زیادی نوشته شده و مستندهای خوبی هم ساخته شده است. در تئاتر «ادواردو» هر چند به تفکرات و اعتقادات شهید آنیلی کم پرداخته نشده، اما تلاش شده است تا این موضوع شعاری و مستقیم نباشد که مخاطب را دل‌زده کند، برعکس به صورت کاملاً ظریف و

حسین مهریزی

خبرنگار فرهنگی

مدتی است تئاتر «ادواردو» بر اساس نمایشنامه‌ای از زندگی «ادواردو آنیلی» با نویسندگی راحیل سرهنگی و به کارگردانی ابوالفضل عسرب در تماشاخانه مهر حوزه هنری انقلاب اسلامی روی صحنه رفته است. نمایشی که برش‌هایی از زندگی ادواردو آنیلی فرزند جیبانی آنیلی، سرمایه‌دار بزرگ ایتالیایی و مالک سابق مجموعه فیات را به تصویر می‌کشد. ادواردو در دهه ۶۰ شمسی با پذیرفتن اسلام و

کتاب

موقعیت ننه

کتاب گويا در ایران صدا

کتاب گوياي «موقعیت ننه» به نویسندگی رضوانعلی کاوسی، به تهیه‌کنندگی ویدیا بابالو و صدایشکی احمد زنده‌دلان در ۱۶۸ دقیقه تهیه شده و بر روی پایگاه کتاب گوياي ایران صدا در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است. رضوانعلی کاوسی، جانباز قطع نخاع و نویسنده فعال در

حوزه دفاع مقدس است. وی آثاری همچون «تیغ‌های گل رز»، «پرواز با بال شکسته»، «گفیش»، «راز نهان»، «سهم من از عاشقی» و «اباماد روز شانزدهم» را در کارنامه خود دارد. «موقعیت ننه» خاطرات رزمندگان اصفهانی است.

رسانه ملی

سینما جوان

تازه‌ترین برنامه شبکه مستند

برنامه ترکیبی «سینما جوان» تازه‌ترین برنامه شبکه مستند سینماست که در تعامل و همکاری با انجمن سینمای جوانان ایران با محوریت پخش و تحلیل و بررسی آثار و وضعیت فیلم کوتاه در سینمای ایران، با تهیه‌کنندگی و کارگردانی اصغر احمدپور به زودی روی آنتن می‌رود.

تهیه‌کننده این برنامه می‌گوید، «سینما جوان» قرار است در بسته‌ای یک ساعته از شبکه مستند پخش شود و افزون بر گفت‌وگو درباره فیلم‌های کوتاه، بخش‌های متنوع دیگری، مانند بخش‌های آموزشی دارد.

روایت

رسم جهاد

تجربه‌های کار جمعی در جهاد سازندگی

چاپ هفتم کتاب «رسم جهاد»، شامل گزارش تجربه‌های کار جمعی در جهاد سازندگی به روایت مرحوم حسینعلی عظیمی با تحقیق و تدوین علی مشایخی، محمدرضا حسینی و محسن جعفری از سوی انتشارات «راه یار» راهی بازار نشر شده است. این کتاب با اتکا به روش تجربه‌نگار و رجوع به خود جهادگران، مانند دیگر تلاش‌های معدودی که در باب مطالعه جهاد سازندگی انجام شده، به دنبال آن است که این نهاد انقلابی را بازشناسد.

۱۳

فرهنگ

شماره ۱۰۵۵ | دوشنبه ۲۷ تیر ۱۴۰۱

صداقت

یادداشت

جشنواره فیلم فجر در مسیر جدید

آرش فهیم

منتقد سینما

انتشار فراخوان چهل و یکمین دوره جشنواره فیلم فجر از لحاظی تأمل‌برانگیز است. این فراخوان، در حالی که بیش از ۲۰۰ روز تا زمان برگزاری جشنواره باقی مانده، نشان‌دهنده توجه به زمان و نظم است. همچنان که این فراخوان در زمان موعود، یعنی ۱۹ تیر، هم‌زمان با عید سعید قربان در دسترس عموم قرار گرفت.

مهم‌ترین تفاوت قابل مشاهده در فراخوان چهل و یکمین جشنواره فیلم فجر، نسبت به هشت دوره اخیر، بازگشت بخش بین‌الملل به آغوش جشنواره است. برگزاری یکپارچه جشنواره و تجدیدنظر در دو پارگی برگزاری آن، علاوه بر اینکه به کاهش هزینه‌ها می‌انجامد، بار دیگر جشنواره را در قامت یک گردهمایی بین‌المللی به مناسبت سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی شخصیت می‌بخشد. به شرطی که بخش بین‌الملل، مماس با شاخصه‌های ملی و انقلابی، محلی برای حمایت از سینمای مستقل و انسانی جهان باشد. کار درست این است که دست‌اندرکاران بخش بین‌الملل جشنواره فیلم فجر، به جای سینماگران هالیوودی یا فیلم‌سازهای نه چندان شناخته شده، برترین فیلم‌سازان ضلسلطه را دعوت کنند. پیشنهاد این است که چهره‌های مطرحی، چون «کن لوچ» و «ژان لوک گدار» که هم از مطرح‌ترین کارگردان‌های تاریخ سینمای جهان به شمار می‌آیند و هم مخالف نظام سرمایه‌داری و سلطه و استعمار غرب هستند، به عنوان مهمان ویژه این بخش دعوت شوند. در این بخش، قرار است یک جایزه جدید هم اهدا شود که جلال‌دهنده جشنواره فجر خواهد بود؛ جایزه مقاومت که می‌تواند نقش مؤثری برای جریان‌سازی تقویت و معرفی سینمای مقاومت داشته باشد. اما نکته مثبت دیگر در فراخوان چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر، تلاش برای جلوگیری از برخی مفاسد تجربه شده در ادوار قبلی است و در راستای اصلاح روند برگزاری این جشنواره به شمار می‌آید. جشنواره فیلم فجر به مثابه معتبرترین رویداد سینمایی و یکی از بزرگ‌ترین گردهمایی‌های فرهنگی کشورمان، طی سال‌های اخیر بیش از متن، اسیر حواشی بوده است. بعضی از این حاشیه‌ها در شان جشنواره فجر نبوده‌اند؛ مانند انصراف ناگهانی برخی کارگردان‌ها از جشنواره در لحظه آخر یا بی‌اعتنایی و دهن‌کجی بعضی عوامل آثار به جشنواره. برای حل این مسئله، در فراخوان چهل و یکمین جشنواره فجر، یک بند تازه تعیین و در آن تصریح شده است: «پس از اعلام نظر هیئت انتخاب و راهیابی آثار به جشنواره، تهیه‌کننده با حضور در دبیرخانه، فرم دستورالعمل و ضوابط حضور اثر در جشنواره را رؤیت می‌کند و متعهد به رعایت ضوابط و مقررات مندرج در آن می‌شود، در غیر این صورت فیلم‌های رزرو جایگزین خواهد شد.» این فراخوان تغییرات ساختاری دیگری هم دارد که باید دید در عمل، به چه نتیجه‌ای خواهد رسید. البته برای اصلاح و کارآمدی بیشتر جشنواره فیلم فجر، باید بر عناصر فرمی و محتوایی در انتخاب و داوری آثار هم تأکید می‌شد؛ چون در اغلب دوره‌های اخیر جشنواره فجر، بعضاً شاهد حضور آثاری بوده‌ایم که هم در مضمون و هم از نظر ساختاری، از ضعیف‌ترین آثار سال سینمای ایران بوده‌اند؛ فیلم‌هایی که به جای حضور در جشنواره فجر باید «زرشک زرين» می‌گرفتند!

شبی که آقاسعید در بامداد آن شهید شدند، دسته ما عملیات داشت. یکی دو ساعت به غروب مانده بود که آقا سعید به من گفتند: «آقا شجاع برویم غسل کنیم.» نزدیک محل استقرار ما در قریب‌الغریب یک موقعیتی بود به نام چم امام حسن(ع) که از سر شاخه‌های رود الوند به حساب می‌آمد. آب زلالی داشت و عمقش هم تقریباً به اندازه یک نفر بود. در مسیر تا چم امام حسن(ع) آقا سعید با من صحبت می‌کرد. از اهمیت امر به معروف و نهی از منکر و لزوم پرهیزگاری سخن می‌گفت...

صحبت‌های من تا زمان بیرون آمدن از آب ادامه یافت. توصیه‌هایی به من کرد: از جمله آنکه گفت: «تو الان در بیستی قرار داری که در معرض نگاه حرام هستی. چشمانت را پاک نگه دار و از گناه دوری کن» عرض کردم: «آقا سعید روزگار طوری نیست که بشود تقصیر آن‌طور که شما می‌گویید نگه داشت. صبح که از منزل بیرون می‌آیم، کسانی را می‌بینم که حجاب‌شان را درست رعایت نمی‌کنند.»

آقا سعید همان‌طور که سرش را با حوله خشک می‌کرد، پرسید: «سن شما بیشتر است یا من؟» گفتم: «شما...» حوله را از روی صورتش کنار زد و گفت: «به وجود مقدس امام زمان(عج) تا به امروز یک نگاه حرام نکرده‌ام» این قسم بزرگ‌ترین قسم سعید بود و چنان این حصر را محکم زد که اشک در چشمانم حلقه زد.

به نقل از سید شجاع‌الدین جعفری، بردار شهید

سید محمد سعید جعفری کرمانشاهی

سید محمد سعید جعفری کرمانشاهی در روز ۱۸ بهمن ۱۳۳۱ در قصر شیرین متولد شد. شهید سپهبد علی صیادشیرازی در سال ۱۳۵۰ در جریان دعوت شهید جعفری از نیروهای مذهبی برای مبارزه با رژیم طاغوتی با او آشنا می‌شود و این آشنایی را نقطه عطفی در تغییر مسیر زندگی خویش دانسته، می‌گوید: «آشنایی من با سعید آغاز آشنایی من با مریبان دینی بود؛ سعید برای من همچون پلی بود به جهان معرفت و معنویت...»

در سال ۱۳۵۶ مرحله نظامی فعالیت‌های خویش را آغاز کرد و هفت گروه مخفی برای فعالیت‌های تهاجمی و آموزش استفاده از تسلیحات نظامی تشکیل داد.

عاقبت در ۴ آبان ۱۳۵۹ در شب خجسته عید غدیر در خط مقدم جنگ و ارتفاعات قزوین به اجداد پاک و شهید خویش تأسی و پس از عمری کوتاه، اما بسیار پرپرکت در حال سجده جان به جان آفرین تسلیم کرد.

در نشست نقد و بررسی کتاب مکتب ولایی مطرح شد

مکتب در نگاه رهبر معظم انقلاب

الگوسازی و الگوپردازی است

مثابه یک مکتب نگاه کنیم، می‌تواند پژوهشی در عرصه زیست اجتماعی داشته باشد. در این صورت است که می‌توانیم او را یک روش، یک راه و یک مدرسه درس‌آموز معرفی کنیم. با این نگرش است که می‌توانیم از مکتب او یک تمدن بسازیم. باید بدانیم که حاج‌قاسم خودش یک راه، یک روش و یک حکمت عملی بود که با رفتار سازنده یک مکتب شد.

این نویسنده درباره اینکه چرا سردار سلیمانی شهید سلیمانی شد، گفت: «نقطه عزیمت ما در همین جاست؛ آیا رفتار و عمل او خارج از فکر و اندیشه او بود؟ این را که چرا سردار سلیمانی شهید سلیمانی شد، باید در فکر و اندیشه او جست‌وجو کنیم. باید بگوییم که در فهم او از جهان هستی و انسانی ریشه دارد. پیوندی بین اندیشه و رفتار او باید زده شود. او نه تنها یک مجاهد رزم بوده است؛ بلکه در زندگی شخصی و فردی خود وی نیز پرنگ بوده؛ نقطه کانونی زندگی او توحید است.»

سیامک باقری در توضیح بخش‌های مختلف کتاب مکتب ولایی گفت: «این کتاب از سه بخش تشکیل شده است. خاستگاه مکتب شهید سلیمانی؛ منابع معرفتی شهید سلیمانی و نگاه توحیدی ایشان به هستی. در بخش اول از اینکه مکتب سلیمانی یک مکتب توحیدی است، سخن گفته‌ایم. در بخش دوم لایس رزم نپوشیده، بلکه به شدت اهل فکر و تفکر است. عاشق مطالعه است. اهل معناست. اهل سخنرانی و تعمق است. در بخش سوم هم به بعد توحید افعالی او اشاره کرده‌ایم.»

وی افزود: «در این کتاب شهید سلیمانی را فردی دیده‌ایم که عظمت خدا را دیده است. برای همین در تمامی عرصه‌ها چه در عرصه جهاد، چه در عرصه سازندگی و چه در دستگیری مظلومان او را شجاع و حامی می‌بینیم. شهید سلیمانی همیشه این جمله را درباره خودش بیان می‌کرد: در کوله‌بارم توکل و اخلاص است.»

این نویسنده درباره نگاه شهید به انسان ابراز داشت: «انسان‌شناسی شهید سلیمانی توحیدی بود؛ از همین رو تأثیر خیلی عمیقی در شخصیت او داشت. او معتقد بود، همه انسان‌ها چون از یک فطرت الهی برخوردارند. بنابراین هم هدایت‌پذیرند و هم در داشتن امنیت یکسان هستند. این شعار او بود. مسئولیت و رفتار او درباره خودش، خدا، خانواده‌اش، افراد زیرمجموعه‌اش و افراد جامعه‌اش برگرفته از همین نگاه بود.»

نقطه ترقی شهید سلیمانی ولایت‌پذیری او بود

در ادامه دکتر سیامک باقری، نویسنده اثر با معرفی «مکتب ولایی» توضیح داد: «آن چیزی که فهم من و همکارانم در این کتاب بود، این بود که تمام وجود شهید سلیمانی ولایت است. اگر بخواهیم او را توصیف کنیم و هویتش را در فکر، اندیشه و عمل بشناسیم، همگی در ولایت‌مندی او وجود دارد؛ ولایتی که در درجه اول ولایت الهی است و در طول آن، ولایت پیامبر و ائمه، ولایت امام خمینی و امام خامنه‌ای قرار دارد.»

نویسنده این کتاب در ادامه اظهار داشت: «نقطه کلیدی و ترقی شهید سلیمانی را باید در ولایت‌پذیری وی دید. هویت، اندیشه و عمل شهید حاج قاسم سلیمانی روی ولایت‌مداری بود. او در ولایت ذوب شده بود. همان‌طور که پاسداران باید در ولایت ذوب شوند.» باقری افزود: «اگر حاج قاسم را به

از کلیدواژه‌های عرفانی و فلسفی بهره می‌برد، باید با دقت بیشتری استفاده شود. نمی‌شود یک واژه را به کار برد بدون اینکه به بار معنایی و محتوایی آن توجه داشت. برای نمونه، واژه «مکتب» واژه‌ای عمیقی است که ابتدا باید مشخص شود منظور از این کلمه چیست و عمق آن تا کجاست. آیا مکتب سلیمانی مکتب جدیدی است؟ از یک تفکر و منظومه فکری دیگری بهره می‌گیرد یا خیر؟! بنابراین توضیح دقیق و سنجیده و استفاده درست از این کلمات مسیر را برای نویسنده و خواننده هموار و قابل فهم می‌کند.»

منصوری لاریجانی افزود: «بحث‌های کلیدی درباره شهید سلیمانی نیز همین است؛ مثل اینکه مکتب چیست؟ مراد از مکتب از نگاه حضرت آقا و امام خمینی الگوسازی و الگوپردازی است. امیدوارم در تجدید چاپ به این نکته الگوسازی و الگوپردازی توجه شود.»

وی گفت: «الگوسازی در حوزه نظری و تئوریک است و الگوپردازی در حوزه رفتار است. مراد رهبر معظم انقلاب از مکتب، الگوسازی و الگوپردازی است. متأسفانه بعد از پیروزی انقلاب ما در زمینه الگوسازی حرکت کرده‌ایم، اما در زمینه الگوپردازی گامی برنداشته‌ایم. برای نمونه، در مسئله دفاع مقدس، ما پردازشی درباره شخصیت‌های ناب جبهه، یعنی شهید همت‌ها و باقری‌ها و دیگر شهیدان نداشته‌ایم. هر چند در الگوسازی آنها کلی کتاب و فیلم و نمایش تدارک دیده‌ایم؛ اما آن‌چنان که باید الگوپردازی نکرده‌ایم. پس اگر می‌خواهیم در زندگی شهید سلیمانی کاری انجام دهیم، باید به این موضوع توجه ویژه‌ای داشته باشیم.»

منصوری لاریجانی افزود: «زینت اندیشه شهدای ما این است که تربیت‌یافته قرآن و اندیشه ائمه هستند. کاری که لازم است انجام دهیم، این است که وحدت رویه در پژوهش ایجاد کنیم؛ معیارهای الگوسازی از نگاه دین را مشخص کنیم و در کنار چیستی و چرایی حتماً از چگونگی صحبت کنیم. امروز مطالبه اصلی جوانان ما چگونگی است و شب و روز باید از شهدا عذرخواهی کنیم که درباره چگونگی هیچ کاری نکرده‌ایم.»

دکتر منصوری لاریجانی در نقد و بررسی بخش‌های کتاب مکتب ولایی ابراز داشت: «تعاریف شهید سلیمانی از امامین انقلاب به هیچ‌وجه احساسی و ذوقی نبود؛ بلکه برخاسته از عقل بود. از این موضوع غفلت نکنیم که شخصیت علمی این شهید به کتاب‌هایش نیست؛ بلکه به اندیشه و معارفی است که در سطح جامعه باقی می‌گذارد. همین تفکر و اندیشه بود که از او یک مکتب ساخت.»

این استاد فلسفه و عرفان درباره نحوه مطالعه شهید سلیمانی توضیح داد: «شهید سلیمانی علاقه فراوانی به مطالعه داشت. اگر کسی کوله‌ای داشت، می‌گفت در کوله‌ات یک کتاب است که به ما یک غذای روحانی و معنوی بدهی. اخلاق جالبی هم در مطالعه داشتند و آن، اینکه تا مطلبی برای‌شان روشن نمی‌شد وارد مباحث دیگر نمی‌شدند. کیفیت خواندن بیشتر از کمیت خواندن مورد توجه‌شان بود.» منصوری لاریجانی دقت در متن سخنرانی‌ها و مصاحبه‌ها و یادداشت‌های شهید سلیمانی را کلیدی برای پیدا شدن شخصیت حقیقی و عرفانی شهید سلیمانی دانست و تصریح کرد: «وقتی از هستی‌شناسی شهید سلیمانی می‌نویسید، باید بدانید که حاج قاسم هر روز دعای عرفه را می‌خوانده است. هر چند وقت یک بار

دعای ابوحمزه ثمالی را تلاوت می‌کرده است. نوع نگاه شهید به این دعاها فقط معطوف به روز خاص و ساعت خاص نبود؛ چرا که اندیشه عمیق و مستحکم شهید از دل همین دعاها ریشه می‌گرفت. شما متن وصیت‌نامه شهید را نگاه بکنید، برخی جاها با ترجمه دعاها و مناجات‌ها مو نمی‌زند. این الفت و مانوس بودن با ادعیه اندیشه او را ساخته و پرداخته بود. بنابراین اگر به این موارد دقت نشود، مجموعه انسان‌شناسی و هستی‌شناسی شهید به خوبی مکشوف نخواهد شد.»

وی در پایان صحبت خود بیان کرد: «با تشکر از نویسنده کتاب که جسارت و توانمندی دارد؛ ولی شهید سلیمانی خیلی بزرگ است و باید بیشتر تلاش کنیم. چون مخالفان این کتاب‌ها را ترجمه می‌کنند، سعی کنیم بر اساس مؤلفه‌های بین‌المللی و استاندارد علمی کتاب‌هایی بنویسیم و به دنیا عرضه کنیم.»

پیدا کردن یک قالب دل‌پسند یا عقل‌پسند کار سختی است

در بخش نقد ادبی و ویراستاری دکتر علی فروزفر، استاد ادبیات فارسی توضیحاتی داد و گفت: «هر محتوای ارزشمندی را بخواهید در قالبی دل‌پذیر و قابل قبول بریزید، دشوار است. پیدا کردن یک قالب دل‌پسند یا عقل‌پسند، کار سختی است. در صفحه حقوقی این کتاب، گروه هفت نفره‌ای معرفی شده‌اند که دو نویسنده، یک ناظر علمی و یک سرورستار و... دارد. این باعث می‌شود هم انتظارات دکتر لاریجانی به لحاظ محتوایی بالا باشد و هم انتظارات من که به لحاظ ریختار، شکل و قالب، ارزش متن را بالا ببرد و از آن نکاهد.»

وی افزود: «بر اساس بررسی‌های روان‌شناختی، اگر کتاب صاحب و مؤلف مشخص نداشته باشد، مخاطب آن را پس می‌زند. سؤال اولم این است که چرا روی جلد کتاب نام مؤلف نیامده است؟ اینکه نوشته‌اید پژوهشگاه غلط است. در صفحه بعد از فهرست، پیش‌گفتار داریم و دیگر نباید عنوان دیگری بیاید. حداکثر کلمه‌ای که می‌شود آورد همان «پیش‌گفتار» است. از لحاظ نشانه‌گذاری کتاب اشکالات فراوانی دارد. در زبان فارسی ما قبلاً نقطه و ویرگول و... وجود نداشته است که البته خیلی از زبان‌ها نداشتند؛ اما بعداً اضافه کردند. چه کسانی باید این را درست کنند؟ همان سرورستار و ویراستار. اگر این کار را نکرده‌اند برای چه اسم‌شان در گروه تولید آمده است؟ فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی به ما می‌گوید چطور بنویسیم و ما نیز باید از قواعد آن پیروی کنیم؛ مانند نیم‌فاصله‌ها، بحث همزه و... متأسفانه ویراستاران این قواعد شکلی را رعایت نکرده‌اند.»

دکتر فروزفر گفت: «یکی دیگر از نکات ویراستاری توجه دقیق به آیات قرآن و نام سوره و ترجمه آن است. اگر در نقل قول هم گوییده یا نویسنده دچار اشتباه شده باشد، نویسنده کتاب موظف است اشتباه را در داخل گروه ذکر کند. در ترجمه آن نیز باید نام مترجم را در مقدمه کتاب لحاظ کند.»

وی یادآور شد: «یک ویراستار استفاده از فرهنگ لاروس، دهخدا و آکسفورد را باید ضمیمه کار خودش کند. همچنین یکی دیگر از کارهایی که ویراستار نباید فراموش کند، مستندسازی است. باید هر کجای کتاب نام شخصی را آورد، در فهرست منابع هم آورده شود.»

بسیجیان اقامه‌کنندگان ارزش‌های قرآنی

گروه سپاه

صبح صادق

حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالله حاجی صادقی در مراسم افتتاحیه بیست‌وهشتمین دوره مسابقات قرآن بسیج ضمن تبیین کارکردهای ولایت در ازای قرآن، گفت: «بسیجیان اقامه‌کنندگان قرآن و استقراربخشان ولایت در این عصر هستند و خواهند بود.»

مراسم افتتاحیه بیست‌وهشتمین دوره مسابقات سراسری قرآن بسیج در سازمان بسیج مستضعفین و با حضور حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالله حاجی صادقی، نماینده ولی فقیه در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سردار سلیمانی، رئیس سازمان بسیج مستضعفین و جمعی از فرماندهان این سازمان برگزار شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین حاجی صادقی در این مراسم با اشاره به اینکه انسان در هر جلسه قرآن کریم احساس حیات و شادایی می‌کند، گفت: «دهه پنجم این نظام ولایی همچنان بر صراط مستقیم و با قدرت به پیش می‌رود. اگر تا دیروز به بسیج مردمی و بسیج مستضعفین در نظام جمهوری اسلامی افتخار می‌کردیم، امروز به بسیج جهان اسلام افتخار می‌کنیم؛ همان چیزی که دشمن را نگران کرده و نظرشان این است که امام (ره) سنگ‌های کلیدی جهان را فتح کرده‌اند. امام امت‌های اسلامی و حتی غیر اسلامی را فتح کرده‌اند. امام و انقلاب و رهبری حتی به غیر مسلمانان جرئت ایستادن در برابر استکبار را داده‌اند.»

نماینده ولی فقیه در سپاه با تأکید بر اینکه وظیفه داریم روز به روز تمسک خودمان به قرآن و نشر معارف قرآن را بیشتر کنیم، تأکید کرد: «اگر بخواهیم کمیت نعمت‌های خدا را بشماریم، نباید به خود زحمت بی‌خودی بدهیم. دو بار در قرآن آمده است که نعمت‌های خدا در هیچ استقرایی به پایان نمی‌رسد؛ اما به لحاظ کیفی و کیفیت نعمت‌های خدا به دو بخش تقسیم شده است؛ نعمت‌های ظاهری و نعمت‌های باطنی، نعمت‌های محسوس

و قابل درک برای همگان و نعمت‌های معنوی و باطنی برای افق‌های بالاتر. البته تفاوت‌هایی هم بین این دو نعمت بیان کرده است. نعمت معنوی و نعمت باطنی زوال‌ناپذیر است و پایان ندارد. نعمت باطنی حیات انسانی دارد، اختصاصی است و همه از آن برخوردار نیستند. در بین نعمت‌های معنوی خدا که فراوان است، بزرگ‌ترین نعمت هدایت دینی و اسلام است.»

وی گفت: «بسیج منهای کارکردها و ثمرات نجومی که برای کل نظام و بشریت داشته است، برکت و ثمره‌ای برای انقلاب است. اینکه انسان‌هایی از بُعد حیوانی به انسان‌های ملکوتی فرشته‌گونه تبدیل شوند که جز خدا نبینند و جز خدا نخواهند و جز برای خدا حرکت نکنند، بزرگ‌ترین برکت است.»

نماینده ولی فقیه در سپاه با تأکید بر اینکه بزرگ‌ترین نعمت، «دین» است، بیان کرد: «اصلاً قرآن بی‌ولایت قرآن نیست و این را با صراحت بیان می‌کنم. پیامبر، جدا نشدن قرآن از ولایت را به صورت نفی ابد بیان کرده‌اند، یعنی اصلاً نمی‌شود قرآن را از ولایت جدا کرد. قرآنی که بدون ولایت باشد و قرآنی که وهابیت و دیگران با آن سروکار داشته باشند، تنها لفظ قرآن و پوسته قرآن است. جان قرآن از ولایت تفکیک‌پذیر نیست.»

حجت‌الاسلام والمسلمین حاجی صادقی تصریح کرد: «دین آمده است تا جوان روستایی کرمانی را به قاسم سلیمانی تبدیل کند، از انسان «همت» بسازد و «زین الدین» تربیت کند. این بزرگ‌ترین نعمت است؛ لذا خدا را شاکر باشید که در جامعه‌ای و دورانی قرار دارید که زمینه برای دین‌داری فراهم است. نگویید ما به سراغ قرآن

نکرد، بلکه او را گمراه کرد. من در دهه ولایت خدا را بر این نعمت شکر می‌کنم که ما قرآن را از طریق ولایت گرفته‌ایم. علامه طباطبایی فرموده است قرآن عامل گمراهی عده‌ای شده است، چرا چنین است؟ چون آن عده از باب ولایت وارد نشده‌اند.»

وی در ادامه به برخی کارکردهای ولایت اشاره و بیان کرد: «اولین کارکرد ولایت، تبیین قرآن بودن و دومین کارکرد هم مجری قرآن بودن است. کارکرد سوم ولایت، مدافع دین و قرآن بودن است. ولایت آمده است نگذارد قرآن تحریف، تعطیل و مهجور شود.» نماینده ولی فقیه در سپاه گفت: «حضرت امام، انقلابی با ماهیت دینی به پا کرد که در عالم بی‌نظیر بود؛ ولی وقتی می‌خواهد یک وصیت‌نامه برای بقای انقلاب بنویسد، آن را با حدیث ثقلین شروع می‌کند؛ حقیقت انقلاب، اسلام است و حقیقت اسلام تمسک به ثقلین، لذا مهجوریت هر کدام مهجوریت دیگری است. فکر نکنید اگر قرآن مهجور شد، فقط قرآن مهجور شده است.»

حجت‌الاسلام والمسلمین حاجی صادقی در پایان به واقعه غدیر خم اشاره کرد و گفت: «خداوند در روز غدیر فرمود امروز که نعمت ولایت در دین آمده، استکبار و کفر از نابودی دین مایوس شد؛ یعنی دین و انقلاب شما مادامی باقی می‌ماند که مشتمل بر ولایت باشد.» وی بیان کرد: «شاید بی‌دلیل نباشد که حضرت امام (ره) انقلابی با ماهیت دینی به پا کردند که در عالم بی‌نظیر بود، ولی وقتی می‌خواهند یک وصیت‌نامه برای بقا انقلاب بنویسند آن را با حدیث ثقلین شروع می‌کند؛ حقیقت انقلاب، اسلام است و حقیقت اسلام، تمسک به ثقلین است؛ لذا مهجوریت هر کدام مهجوریت دیگری است. فکر نکنید اگر قرآن مهجور شود، فقط قرآن مهجور شده است؛ امروز به برکت انقلاب اسلامی وظیفه داریم این حقیقت قرآنی را آشکار کنیم که سنگ تمام نعمت‌ها نعمت ولایت است.»

گفتنی است، در پایان این مراسم از مدیران دارالقرآن سه استان کشور که بیشترین برگزارندگان را در مسابقات بسیج داشته‌اند، تجلیل شد.

سردار شکاری خطاب به جواییدن و سران تلاویو

دچار توهم شده‌اید

سردار سرتیپ پاسدار ابوالفضل شکاری سخنگوی ارشد نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، در پی ادعای جواییدن در استفاده از گزینه «توسل به زور» علیه جمهوری اسلامی ایران گفت: استفاده رئیس‌جمهور مفلوک آمریکا و نخست‌وزیر در مانده رژیم جعلی صهیونیستی از عبارت «توسل به زور» را به حساب جنگ روانی، توهم و خواب‌آلودگی مسبوق به سابقه آنان می‌گذاریم.

وی افزود: به آنها گوشزد می‌کنیم، وقایع گذشته را یک بار مرور کنند؛ اشغال لانه جاسوسی آمریکا در تهران، دفن شدن لشکریان آمریکا در صحرای طبرس، شکست قطعی آمریکا در تحمیل ۸ سال جنگ علیه ایران، فرار بزرگ اشغالگران آمریکایی از افغانستان، ویران شدن پایگاه آمریکایی عین‌الاسد، شکار پیشرفته‌ترین هواپیمای جاسوسی آمریکا در خلیج فارس، شکست خفت بار پروژه آمریکایی لشکرکشی داعش در عراق و سوریه، شکست ذلت‌بار آمریکا و متحدانش در مقابل گروه انصارالله یمن، شکست در جنگ ۳۳ روزه با حزب‌الله لبنان، شکست در جنگ ۲۲ روزه با حماس در فلسطین اشغالی، انهدام مقتدرانه پایگاه جاسوسی رژیم جنایتکار و کودک‌کش اسرائیل در اربیل، ویران شدن پایگاه‌های رژیم غاصب صهیونیستی در

ارتفاعات جولان، خیس شدن شلوار نظامیان آمریکایی در خلیج فارس، وحشت و رعب عمیق نظامیان آمریکایی و صهیونیستی برای حضور و تردد معمولی در منطقه به واسطه آگاهی از عقوبت ظلم و جنایاتشان علیه بشریت و... سردار شکاری همچنین در ادامه افزود: حرف از «توسل به زور» زدن ممکن است به دلیل عملیات روانی، توهم و خواب‌آلودگی، دوشیدن بیشتر گاو شیرده و غارت بیشتر نفت رایگان، کند نمودن روند افسول آمریکا، ترمیم هیبت پوشالی شکسته شده آمریکا، کند کردن روند فروپاشی رژیم غاصب فلسطین و قدس شریف، نجات اقتصاد بیمار آمریکا با فروش سلاح بیشتر در منطقه، دل‌داری و روحیه دادن به رژیم جنایتکار و کودک‌کش صهیونیستی این سنگ پاسبان آمریکا در منطقه و نمایش نخ‌نما و حنای بی‌رنگ گزینه زور بادکنکی سینمای هالیوود برای فریب باشد.

سخن‌گویی ارشد نیروهای مسلح در پایان خاطر نشان کرد: آنها به خوبی می‌دانند تاوان استفاده از کلمه «توسل به زور» علیه ایران اسلامی را هم خواهند داد، لذا خوب است وضعیت منطقه و جهان را خوب نظاره کنند، یک بار گذشته را مرور کنند تا آینده را به درستی تحلیل کنند.

سردار تنگسیری در مرکز تخصصی شهید محلاتی^(ع) مطرح کرد

نیروی دریایی دانش‌بنیان

سردار علیرضا تنگسیری، فرمانده نیروی دریایی سپاه در بازدید از مرکز تخصصی بازسازی شناوری شهید محلاتی (ره)، مراحل طراحی، ساخت، بهینه‌سازی و تولید بومی ملزومات و تجهیزات دریایی را ستود.

سردار تنگسیری در این بازدید از مجاهدان عرصه تلاش و کار جهادی در کارگاه‌های فنی و مهندسی این مرکز که به صورت شبانه‌روزی و در گرمای بالای محیط، به صورت جهادی و خستگی‌ناپذیر تلاش می‌کنند تا چرخه‌های اقتصادی نظام اسلامی به حرکت رو به رشد خود ادامه دهد، تقدیر و تشکر کرد.

فرمانده نیروی دریایی سپاه از اقدامات انجام شده در راستای بومی‌سازی، دانش‌افزایی، ارتقای سطح کیفی و بهینه‌سازی ساخت و تولید با کیفیت تجهیزات تخصصی دریایی در این مرکز قدردانی کرد.

سردار تنگسیری در جمع کارکنان این مرکز با ابلاغ سلام رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) به آنان، افزود: «همانگونه که امسال از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی به عنوان سال «تولید؛ دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین» تعیین شده، باید بیشتر از گذشته با حمایت و پشتیبانی از شرکت‌های دانش‌بنیان، در راستای ترقی و پیشرفت تولیدات بومی و ارتقای سطح کیفی تجهیزات و سازه‌های

دفاعی گام برداریم.»

فرمانده نیروی دریایی سپاه گفت: «نیروی دریایی سپاه از سنوات گذشته با توکل بر خداوند متعال و توجه به دانش کیفی دانشمندان جوان انقلابی و متعهد کشور مان و استفاده از توانمندی آنان، موفق شده است برای بخشی از تجهیزات دفاعی خود از دستاوردهای آنان استفاده کند.»

دریادار پاسدار تنگسیری تصریح کرد: «در زمانی که تحریم‌های ظالمانه علیه ملت ما شدت یافت، ما در نیروی دریایی سپاه با حمایت و استفاده از توانمندی همین شرکت‌های دانش‌بنیان، با توکل بر خداوند متعال، توانستیم تحریم‌ها را در حوزه دفاعی خنثی کرده و موفق شدیم تجهیزات دفاعی مورد نیاز خود را تأمین کنیم.»

سردار تنگسیری با نتیجه بخش خواندن تعامل هم‌افزا و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی، ابراز داشت: «اما امسال هم با توجه به فرمایش رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، با قوت در نیروی دریایی سپاه مسیر طراحی، ساخت و تولید بومی تجهیزات دفاعی را با مشارکت شرکت‌های دانش‌بنیان ادامه می‌دهیم و با توکل خداوند متعال تا پایان سال، چند مرحله الحاق تجهیزات دفاعی دریا پایه به صورت چشمگیر خواهیم داشت.»

مسکن اولویت مردم است

۰۹۱۳۰۰۰۳۱۵۲ / عید غدیر، عید بزرگ ولایت است، یکی از مهم‌ترین وظایف ما در جهاد تبیین، بیان کردن جایگاه ولایت و تبیین ولایت فقیه به منزله ادامه ولایت امیرالمؤمنین است، عید غیر بهترین فرصت برای این کار است/ احمدزاده از اصفهان

۰۹۱۱۰۰۰۳۶۲۷ / مهم‌ترین مشکل مردم مسکن است. دولت انقلابی برای حل این مشکل همه تلاشش را بکند.

۰۹۱۱۰۰۰۱۲۷۹ / موضوع سنوات چهار ساله دانشگاهی برای افزایش سنوات کارکنان را از ستاد کل پیگیری و استعلام کنید. این عزیزان برای چهار سال حداکثر ۵۰ میلیون تومان به خزانه دولت واریز می‌کنند. با تشکر از زحمات شما کارکنان هفته‌نامه صبح صادق.

۰۹۱۴۰۰۰۸۹۶۱ / با سلام، چرا بانک مرکزی دستور تعیین تکلیف و بستن حساب‌های مازاد را فقط به بانک تجارت صادر کرده و سایر بانک‌ها از جمله سپه را فراموش کرده است؟

۰۹۱۴۰۰۰۸۹۶۱ / درخواست همه مستضعفان و آزادی خواهان جهان، محاکمه جنایتکاران، از جمله ترامپ قمارباز قاتل است.

۰۹۳۸۰۰۰۶۶۵۱ / درباره اعمال حق مناطق جنگی برای شغالان نیروهای مسلح از مسئولان ذی‌ربط سوال کنید. کی قرار است اعمال شود؟

۰۹۱۲۰۰۰۳۶۹۴ / مسئولان محترم کشور در همه رده‌ها اگر فقط رضایت خدا را در نظر بگیرند، نصرت خدا آنچنان برای‌شان به میدان می‌آید که حتی تصور آن را نمی‌کنند، در ماجرای اجرای قوانین حجاب و عفاف فقط همین امر یک راهنمای بزرگ است. البته فضای مجازی افسارگسیخته را هم باید مدیریت کرد.

۰۹۱۹۰۰۰۴۷۱۲ / اعتقاد دارم در حوزه‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی نیازمند انقلاب کردن هستیم. انقلاب اقتصادی با اصلاح پول ملی با پشتوانه طلا، انقلاب فرهنگی با بازگشت به اصول اصیل اسلام و انقلاب اجتماعی با مسجد محور شدن شهرها و محلات.

۰۹۱۳۰۰۰۲۵۶۹ / از مسئولان قضایی و سازمان اطلاعات سپاه که دیده بان هوشیار انقلاب است، بابت دستگیری تاجزاده که شبانه‌روز علیه انقلاب، نظام و رهبری شبیه افکنی می‌کرد، قدردانی می‌کنیم. آزادی بیان مهم و ارزشمند است. یک از دستاوردهای انقلاب اسلامی است اما امثال تاجزاده لیاقت و شرافت این فضا را ندارند. تاجزاده در هر جا که بوده حتی زمانی که در دولت اصلاحات مسئولیت داشته، فتنه‌انگیزی کرده است.

۰۹۱۲۰۰۰۳۰۲۱ / سران کاخ سفید، اشغالگران قدس شریف و دیکتاتورهای کوچک و بزرگ منطقه بدانند که هر توافقی و هر پیمانی علیه محور مقاومت محکوم به شکست است و وقت خود را در رفت و آمد به این پایتخت و آن پایتخت تلف نکنند.

صداق

هفته نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی
صاحب امتیاز

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیرمسئول: بدالله جوانی
سرمدیر: علی حیدری

شورای سیاست گذاری:

علی قاسمی، سیامک باقری، سعدالله زارعی، عزیز غضنفری، فرهاد مهلوی، مهدی سعیدی، فتح الله پریشان، احد کریم خانی، حسین عبداللہی فر دبیر تحریریه: سید فخرالدین موسوی مدیر فنی: محمد صالح نادری نگارش و ویرایش: محبوبه حاجی آقایی صفحه‌آرا: علی اکبر هدایتی عکاس: حامد گودرزی ناظر چاپ: سعید قاسمی

چاپ: مرکز چاپ سپاه: ۳۸۵۲۴۴۶ (۰۲۱) تلفن: ۱۰ و ۷۷۴۶۰۱۰۰ (۰۲۱) sswweekly.ir @ssweekly info@ssweekly.ir

نمابر: ۷۷۴۸۸۴۲۶ سامانه پیامک: ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳

شماره ۱۰۵۵ | دوشنبه ۲۷ تیر ۱۴۰۱

کتیبه سبز

طبع مسیحا

هر که یک دفعه سر این سفره مهمان می شود

مور هم باشد اگر روزی سلیمان می شود

سر به زیر انداختن ذاتش توسل کردن است

دردها در این حرم ناگفته در مان می شود

این کریمان لطفشان هر چند آماده است، لیک

نام مادر که وسط باشد دو چندان می شود

ما پدر را خواستیم و از پسر خیرش رسید

در رجبها کاظمین ما خراسان می شود

نیستی پیغمبر اما ظاهر آپیغمبری

هر که می بیند تو را، از نو مسلمان می شود

نسل موسایی تو طبع مسیحا داشتند

یک نفر از آن همه پیر جماران می شود

این دل ما، سینه ما، عرش ما، حتی بهشت

هر کجا موسی بن جعفر نیست زندان می شود

نیستم آهو، ولی سگ هم به دردی می خورد

لا اقل یک گوشه از صحنه نگاهان می شود

علی اکبر لطیفان

کشکیات

شکست خورده‌ای اندر تحولات اخیر!

«نصیحتی کنتم، بشنو و بهانه مگیر»
ز راه آمده برگرد، ای مترسک پیر!

تورا خانه ندانی، همیشه حیرانی
سفر چه فایده دارد، کنی خلاق اسیر

به های و هوی و به غوغا سفر کنی اما
نیازمند گدایی ز گاو یک من شیر!

رفیق دزد که هستی، شریک قافله هم
کسی که با تو نشسته است، خائن است و حقیر

اگر چه ظاهرش این است دست پر هستی
برای بشکه نفتی شدی اسیر و عبیر...

به دور میز نشستی و قاتلان جمال
شدند جمله رفیق تو از صغیر و کبیر

ره گریز نداری، رسیدی آخر خط
شکست خورده‌ای اندر تحولات اخیر

افول می کنی اما خودت نمی دانی
بخوان حقایق تاریخ و مرگ خود بپذیر

علی عرفانی (شاعر باشی)

صبحانه

نیک زیستن

به سمت کارهایی برو که امید و توانی دوباره به تو بدهند، نه اینکه ناتوان تر و خسته تر کنند. کار نیکو، کمک به دیگران، دلشاد کردن غمگینی، یا گرگشایی از گرفتاری، نه تنها انسان را ناتوان تر نمی کند؛ بلکه به او نیرویی مضاعف و پربار تر می دهد. با نیک زیستن و نیکوکاری، توان و توشه خود را برای زندگی شیرین حفظ کنیم.

تلخند

قاتل صلح با وعده دروغین صلح به غرب آسیا آمد! / کارتونبست: مراد کتکت از اردن

داستان

حبیب

زندی، بلکه گره‌ای از مشکلاتش باز کند. همینطور که صورت حساب‌ها را چک می‌کردم و سفارشات را برای تحویل مرتب می‌کردم، به ذهنم رسید که به یاد پدر و پدر بزرگم که این رستوران را سرپا کرده بودند، خیرات کنم. حبیب از همه مستحق تر و بهتر بود. دکمه روی میز را فشار دادم. کاظم از آشپزخانه بیرون آمد و جلوی میز ایستاد. گفتم: «برای حبیب دوتا غذای خوب غیر از شام خودش، با تمام مخلفاتش بذار کنار، خواست بره بهش بده، کاظم گل کار باشه‌ها، ته توی دیگ نباشه...»

کاظم چشمی گفتم و سمت آشپزخانه دویدم. در دلم از این فکر حس غرور داشتم. یک آن تصور کردم که حبیب با سه غذا وارد خانه شود. حتما خانواده‌اش خیلی خوشحال می‌شوند. سرمست از کار خیرم پشت میز نشستم. آخر شب بود که حبیب به رستوران برگشت و جلوی میز ایستاد. همان موقع بسته‌های غذا و مزدش را به دستش سپردم. نگاهی به بسته‌ها کردم. گفتم: «از رستوران می‌ری خونه بچه‌ها نگاهتون به دست تونه، امشب شام مهمون ما باشید.» تشکر کرد و

خندیدید. مشخص بود که خیلی خوشحال شده، پولش را شمرد. چند لحظه انگار حساب و کتاب کرد و به امیر سوپرمارکت رویه‌روی رستوران که دم در ایستاده بود، گفت: «آقا امیر ده تا بذار...» غذاها را برداشت، دوباره تشکر کرد و به سمت امیر رفت. بسته‌ای را گرفت، پولش را داد، پشت موتور محکم کرد و راه افتاد. علامت سؤالی بزرگ توی ذهنم جا گرفت. جلوی در رفتم و امیر را صدا زدم. احوالپرسی و تعارفات را کنار گذاشتم و گفتم: «حبیب چی می‌خواست، گفت ده تا بذار براش؟ مشکوکه!» امیر خندید و نگاهم کرد.

بابا من فک کردم تو آدم شناسی! نمی‌دونی پیک موتوریت مزد شب جمع‌شو که می‌گیره میاد خرید پیش من؟ آدم حساسیه بابا! هر بار به چیز می‌گیره، امشب پنیر گرفت. سر راه می‌ده به مستحق، خیرات بابای خدا بیامرزش، انگار باباش چند سال زمین گیر...
بقیه حرف‌هایش را نشنیدم. آرام پشت میز خزیدم و خودم را در همه چیز با حبیب مقایسه کردم.

نقیسه محمدی

دبیر گروه جوان

ردبای آفتاب روی دست‌هایش به وضوح دیده می‌شد. موتورش را با احتیاط گوشه‌ای گذاشت و وارد شد. بسته‌های غذا را گرفت، آدرس‌هایشان را نگاه کرد و راه افتاد. شوقی عجیب توی نگاهش بود. انگار نه انگار از صبح زود پای بساط سیمان و آجر و گچ زحمت می‌کشیده و حالا رسیده به پیک موتوری رستوران...
صدای تلفن، رشته افکارم را پاره کرد. شب جمعه بود و سفارش غذا زیاد... حبیب هم درست شب جمعه‌ها بعد از کار ساختمان جلوی رستوران سبزی می‌شد و تا آخر شب بی‌هیچ خستگی غذاها را به مقصد می‌رساند و همان شب پولش را می‌گرفت. فکرم این بود که خرج بالا، اجاره خانه، دو تا بچه قد و نیم قد و هزار مسئله دیگر باعث شده خسته و کوفته روی موتور بنشیند و تا آخر شب دم

صادقانه

مقام صبر

امام کاظم (ع) فرمودند: بر طاعت خدا صبر کن، از معاصی خدا صبر کن، دنیا همان ساعتی است [که در آنی]، آن چه رفته نه شادی دارد و نه غم، آن چه نیامده ندانی که چیست؟ به همان ساعتی که در آنی صبر کن، هم چنان باشد که به تو رشک برند. دنیا چون آب دریاست، هر چه تشنه کاش بیشتر نوشد، بیشتر تشنه شود تا او را بکشد.

تحف العقول، ص ۴۱۷

غیر رسمی

ساده‌زیستی

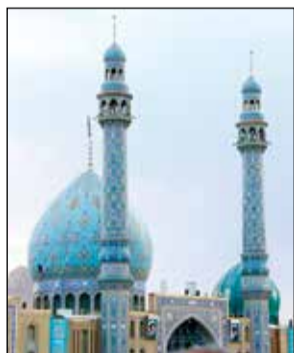

برای من ساده‌زیستی رهبر معظم انقلاب همیشه یک الگو و یک ماجرای دیدنی بود. از همان ابتدا که تعاریف بی‌تکلفی امام خامنه‌ای در اداره امور زندگی را می‌شنیدم، دوست داشتم ساده‌زیستی ایشان را از نزدیک ببینم. یک روز که در منزل رهبر معظم انقلاب در خدمت ایشان بودم، بحث ما قسری به طول انجامید و نزدیک مغرب شد. پس از اقامه نماز در محضر ایشان، معظم‌له رو به من کردند و فرمودند: آقا رحیم! شام را مهمان ما باشید. بنده در عین حال که این را توفیقی می‌دانستم، خدمت‌شان عرض کردم: اسباب زحمت می‌شود. رهبر معظم انقلاب فرمودند: نه! بمانید هر چه هست با هم می‌خوریم. وقتی سفره را پهن کردند و شام را آوردند، دیدم غذای ایشان و خانواده‌شان چیزی جز املت ساده نیست. من نیز بر آن سفره مهمان بودم و مقداری از همان غذای ساده را خوردم.

سردار سر لشکر رحیم صفوی
فرمانده اسبق کل سپاه

حسن ختام

نسیم ولایت

حسن نوروزی
نویسنده

در دل روشنایی روز، در متن سیاهی شب. در بهار امیدها و در زمستان شکست‌ها، تو را می‌خواهم. چقدر این خواستن را دوست دارم. این خواستن از عمق جانم می‌جوشد. از بلندای صداقت و دل‌تنگی. از سوسیدای دلم. این خواستن آنقدر شیرین است که می‌دانم از من نیست، از شملست.

خواوستی که از سمت شما بیاید، شمعی است برای تاریکی وجودم. بایی است برای بازگشت. مرکب تندرویی است برای رسیدن به قافله رفته. پنجره‌ای است برای اشک و آناه.

این خواستن از نسیم محبت ولایت است، ولایتی که از سلمان، این کویر تشنه و این مسافر پایدار، دریایی ساخت، دریایی از عظمت و آگاهی و عشق.

آقا جانم بسا صاحب‌الزمان (عج)، این روزها ایام ولایت است. مرحمتی کنید و نسیم ولایت‌تان را بر شاخ و برگ‌های مرده ما ارزانی کنید. دستی بر جان تاریک و بی‌جان ما بکشید.

سلامت

راهکارهای آسان

جواد عمارلو

کارشناس تغذیه

«رفلاکس معده» یا در اصطلاح ترش کردن معده یکی از مشکلات بسیار شایع گوارشی است که کمتر کسی است که آن را تجربه نکرده باشد. رفلاکس به خروج اسید معده به مری گفته می‌شود. این اسید ممکن است تافضای دهان بالا آمده و حس سوزش و ترشی در گلو ایجاد کند. سوزش و درد در ناحیه زیر جناغ سینه از دیگر نشانه‌هاست. علت اصلی رفلاکس معده بسته نشدن دریچه فرفانی معده (کاردیا) است، که به دو علت رخ می‌دهد: ۱- وارد کردن حجم بالای غذا، به حدی که دریچه توان مسدود کردن مسیر معده به مری را از دست می‌دهد. ۲- شل شدن دریچه.

راهکارهای درمانی: ۱- اولین و مهم‌ترین راه درمان، کم کردن حجم غذاست. همان‌گونه که در تفسیر آیه شریفه «کلوا و اشربوا و لا تسرفوا» آمده، خداوند معده انسان را به سه بخش تقسیم کرده، یک بخش برای خوردن، یک بخش برای نوشیدن و یک بخش باید خالی باشد. اگر به این دستور بهداشتی قرآن کریم عمل کنیم، نه تنها به رفلاکس مبتلا نمی‌شویم؛ بلکه از بسیاری از بیماری‌های گوارشی پیشگیری خواهیم کرد. ۲- مصرف نکردن آب و نوشیدنی‌های گازدار پس از صرف غذا راهکار دیگر است. مصرف مایعات موجب رفیق شدن محتویات معده شده و در نتیجه حرکت‌های معده جهت هضم غذا به راحتی از دریچه عبور خواهند کرد. از طرفی مصرف مواد غذایی حاوی کافئین نظیر چای، قهوه و نوشابه باعث تشدید این بیماری می‌شود. ۳- راهکار سوم دراز نکشیدن فوری پس از صرف غذاست. حداقل نیم ساعت بین صرف غذا و استراحت فاصله بگذارید و در هنگام استراحت سر را در موقعیت بالاتری از بدن قرار دهید. ۴- خودداری از پوشیدن لباس‌های تنگ و کمربندهای سفت، ۵- اضافه وزن و چاقی، کاهش وزن اصولی و رعایت رژیم غذایی یکی از بهترین، ساده‌ترین، ارزان‌ترین و کم‌ریسک‌ترین راهکارها در درمان رفلاکس است.

راه نرفته

نجات رابطه عاطفی

مدیقه سادات شجاعی

مشاور خانواده

اولین نشانه سلامت رابطه عاطفی وجود هیجان در رابطه است. هر دو طرف رابطه باید لحظاتی خوش را با هم و برای هم رقم بزنند. دو طرف باید حرفی برای گفتن داشته باشند. دومین نشانه سلامت رابطه عاطفی وجود صمیمیت در رابطه است. فهم و درک دو طرف در رابطه حائز اهمیت است. سومین نشانه، وجود تعهد در رابطه است. دعوا اقتضای رابطه عاطفی خوب است و یک رابطه عاطفی خوب مستلزم سلامت عاطفی هر دو طرف است. بهتر است بلوغ عاطفی را در ازدواج و روابط جدی بگیریم. برای نجات رابطه عاطفی بهتر است قبل از اینکه به فکر تغییر باشیم، یک سری رفتارها و اعمال را درون خود انجام دهیم. مدیریت و تنظیم هیجانات بسته به نوع و شدت و مدت هیجان، مبحث اصلی است که با توجه به رویکرد طرح‌واره درمانی در روانشناسی والگوه‌های ناسازگار، مانند طرح‌واره بازداری هیجانی، باید در نظر داشت که سرکوب احساسات و بیان نکردن آنها آسیب جدی به رابطه می‌زند و با ابراز هیجانات چه منفی و چه مثبت با مدیریت صحیح، سعی می‌شود بر تمام جوانب رابطه نظر کرد و ارزیابی دقیق‌تری درباره رفتارها صورت داد. تله وابستگی را شناسایی کنیم. در روابطی که هنوز بند ناف عاطفی در خانواده یکی از طرفین یا هر دو وجود دارد، رابطه عاطفی را نشانه می‌گیرد. هر یک از طرفین با خودشناسی در مسیر ارتباط عاطفی بهتر می‌توانند پستی و بلندی‌های رابطه را هموار کنند. اگر هر یک از طرفین از خود و روابط خود در خانواده شناخت داشته باشند و ارزیابی مناسبی نسبت به رابطه با والدین خود یا حتی برادر یا خواهر داشته باشند، می‌توانند در رابطه عاطفی بدون قهر کردن در صورت پیش‌آمدی به سمت گفت‌وگو بروند. سنسج رابطه پسر با مادر و خواهر و رابطه دختر با پدر و برادر، کمک شایانی در این مسیر می‌کند. نجات یک رابطه عاطفی مستلزم شناخت خود و شناخت دیگری است.